

STÖRSTA GÅVAN, STÖRSTA SORGEN

Sidan 18

**Borgå stift drar ifrån om
samkönade vigslar** Sidan 4

**Klaus Härö: Bitterheten kommer
nästan av sig själv** Sidan 8

**Alfred Backa: Jag har ingen tro
men fascineras av den** Sidan 20

Du vet väl om att alla är värdefulla

»Vi viftar bort blodtörstiga utfall om kriget på sociala medier. Men likväl skapar de opinion.«

I SNART NIO MÅNADER har kriget i Ukraina pågått, med växlande vändningar och intensitet. Under sommar och höst har en del ukrainska flyktingar återvänt hem igen. Efter bakslaget med nya ryska attacker mot kraftverk, vattenförsörjning och städer har en del inför vintern – flytt på nytt.

Hur det här ska sluta? har många frågat sig. Först sade vi det så där ödesmättat apokalyptiskt. Som: stormakterna kan komma att ske-
na i väg i ett tredje världskrig, en global uppenbarelsbok.

Nu säger vi fortfarande samma fem ord, men nu mera som en nykter fråga. Som: Hur ska det gå till när kriget tar slut? Som: Hur ska det gå till när de två slaviska staterna en dag möts vid ett kalt bord och bistert skriver under de första raderna om fred?

BISKOPARNA i Finlands evangelisk-lutherska kyrka hade nyligen ett gemensamt budskap om kristet hopp, och med det några bönerader: *Låt oss känna att du leder och styrker oss / hjälp oss att främja rättvisa och arbete / som kan skapa varaktig och verklig fred.*

Arbete för en varaktig och verklig fred, det låter förvisso som det rätta. Men vad innebär det i praktiken? Vad vill kyrkan i Finland, och världens kyrkor, göra utöver att be en bön eller två att det ska bli fred i Europa?

I världen försiggår fredsinitiativ av olika slag, av alla från Frankrikes president Emmanuel Macron och miljardären Elon Musk till stadsfullmäktigen och borgmästare i europeiska städer som erbjuder sin ort som värd för fredsforhandlingar.

Men vad skulle kyrkan kunna göra i dag för en fredligare utveckling, på ett sätt som samtidigt inte blundar för att nationsgränser brutalt har kränkts, och människoliv skoningslöst skändats?

FINLAND VÄNTAR på de två sista Nato-länder som ännu inte har stämplat vår Nato-ansökan. Samtidigt pågår en diskussion där Finland, som så ofta också i EU, är mån om att vara plikttrognast och bäst i klassen.

Statsminister Sanna Marin och hennes nysvenska kollega Ulf Kristersson vill inte ställa några hinder för att kärnvapen ställs upp också i våra länder. Det har andra Nato-länder gjort; Norge, Litauen eller Spanien har sagt nej, men inte vi.

Vi har ett hårt språk i Finland nu. En gång, för 50 år sedan, var Helsingfors ambitiöst skådeplatsen för nedrustningsförhandlingar. Här föddes gnistan till ett otal Helsingforskommittéer som drev mänskliga rättigheter i odemokratiska länder. Av den drajven finns få spår kvar.

Vi läser en del finländares arga och blodtörstiga utbrott om kriget på sociala medier. Vi brukar vifta bort dem som enskilda digitala nattugglors utfall, men likväl skapar de en allmän opinion. Den allmänna opinionen skapar ett tryck på politiker. Och de fattar till sist beslut om en nationsval, och öde.

DET ÄR TID nu att tagga ner, som det moderna uttrycket lyder. Att samtala om framtiden i vårt hörn av världen. Och om Finlands ansikte som Natoland på ett sätt som skapar den varaktiga och verkliga fred biskoparna talade om.

Varje dag av krig är för mycket. Varje liv som förlust är en förlust, oberoende av sida. Du vet väl om att var och en är värdefull?

Jan-Erik Andelin är redaktör för opinion och samhälle vid Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Chefredaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Jan-Erik Andelin
tfn 044 564 6000

Redaktör
Ulrika Hansson
tfn 040 831 6788

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör
Joanna Nylund
tfn 040 831 6322

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Nicklas Storbjörk
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemskretsar. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:

Finland 60 € Utlandet 84 €

www.kyrkpressen.fi

facebook.com/kyrkpressen

instagram.com/kyrkpressen

I DETTA NUMMER

När kyrkoherdarna inte verkställer

82 procent av kandidaterna i församlingsvalet vill påverka mera. Största hindret är ofta kyrkoherden, anser Ulla-Maj Wideroos efter fyra år som förtroendevald i kyrkan. **Sid 4**

Tacksamhet kräver arbete

Om vi fråntas det vi tagit för givet blir vi tvungna att lära oss tacksamhet, säger filmregissören Klaus Häro, som är aktuell med en film om en sjökaptan och hans kärlek. **Sid 8**

"Kanske får jag ännu en religiös period"

När komikern och författaren Alfred Backa skämtar dyker religionen ofta upp som ett spår. Han fascinerar av att det finns så många åsikter om samma sak. **Sid 20**

Från en sträng Gud till kärlekens Gud

Helena Rönnberg växte upp med en Gud som var sträng och krävande, och matade hennes egen perfektionism. Mötet med AA-rörelsen lärde henne medkänsla mot sig själv. **Sid 22**

”Vi ska sluta klaga och se framåt”

Vem är du? Tyska församlingens nya kyrkoherde Tina Meyn tycker inte kyrkan ska se bakåt – hellre framåt. – Också Jesus började med små resurser.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Tina Meyn är den första kvinnan som någonsin varit kyrkoherde i Deutsche Gemeinde, Tyska församlingen i Finland. Hon inledde sitt arbete första augusti och flyttade till Helsingfors med sin man och tre barn.

Finland var inte obekant för henne, eftersom hon studerat teologi i Helsingfors i ett år, medan hennes man i sin tur studerat vid Åbo Akademi i en period.

Varför blev det Helsingfors?

– Det var praktiska frågor som avgjorde: tjänsten här var ledig, vi tänkte att det skulle vara möjligt också för min man att få jobb här eftersom han talar svenska – och så finns det en tysk skola i Helsingfors, som våra barn kunde gå i. Efter mina utlandsstudier i Rom och Helsingfors har jag alltid drömt om att bo och arbeta utomlands igen, och den här gången med hela min familj.

Hon var en av tre kandidater som den tyska evangelisk-lutherska kyrkan (EKD) föreslog för tjänsten, och över 75 procent av församlingsmedlemmarna röstade på henne i kyrkoherdevalet.

Vilken har din största kulturchock varit efter flytten till Helsingfors?

– Mycket var ju bekant för att jag varit här förr, ibland kändes det som att komma hem. Memma till exempel – det är ju ganska konstigt – men också i Tyskland skiljer sig maten stort från ett område till ett annat.

– En konkret sak är kanske att jag hade förväntat mig att kyrkan i Finland skulle ha väldigt avancerade datasystem, men i själva verket märker jag att de jag använt i Tyskland ofta varit mindre komplicerade.

– Kyrkan här känns också lite mer hierarkisk än den tyska – vi har till exempel inga kyrkoherdar i Tyskland. Gudstjänsterna i kyrkorna här är också längre och det är mer betoning på liturgi. Jag var på en gudstjänst som tog 1,5 timme! I Tyskland är de oftast inte längre än 45 minuter.

Ödesfrågan för många församlingar just nu är hur de ska locka folk med i församlingens verksamhet. Vad tänker du om det?

– Jag tänker att det är väldigt viktigt och bra att vår församling driver en egen barnträdgård. På det viset får vi kontakt också med föräldrarna. Vi hade nyligen en skördefest med 200 deltagare som åt soppa tillsammans. Tröskeln ska vara låg, så att det är lätt att kliva in.

– Människor idag får välja var de känner sig hemma, och många känner sig mer hemma annanstans än i den lutherska kyrkan. Jag tror att vi måste förklara våra traditioner bättre så att människor förstår vad som är viktigt med dem, och kyrkan måste också fortsätta anpassa dem till vår tid.

GÖR:

Hauptpastorin eller kyrkoherde för Deutsche Gemeinde, Tyska församlingen i Finland.

FAMILJ:

Mannen Helge och tre barn.

FAVORITTEXTER I BIBELN:

I GT: Daniel i lejongropen. I NT: Hur Jesus får syn på Sackaios i trädet.

INTRESSEN:

Sjunga, spela gitarr, simma, läsa och pyssla med barnen.

När har din tro varit extra viktig för dig?

– Jag har haft tunga perioder i mitt liv, då jag inte förstått varför något svårt drabbat just mig. Men jag har tänkt att det finns ändå en Gud, det finns ändå någon orsak, det finns en god plan för mitt liv och allt är inte bortkastat. Världen kan vara trasig – se på vad som händer i Ukraina. Men vi måste gå vidare ändå.

Hur ser du på balansen mellan goda gärningar och tanken att det finns nåd för oss vad vi än gör?

– Jag tänker att det är för nådens skull vi orkar göra goda gärningar. Det är nåden som ger oss den styrkan. Det kan komma perioder då vi inte kan göra allt vi vill och borde, för att det är för mycket just då. Det är också okej. Vi får starta på nytt varje morgon. Det påminner också *Reformationstag* den 31 oktober oss om – i norra Tyskland, som jag kommer ifrån, är det en helgdag.

Kan kyrkan idag alls tävla med annat program som är mycket mer underhållande?

– Jag tycker vi borde sluta klaga över det i kyrkan. Det är så här det är och vi kan inte vrida klockan tillbaka. Vi lever inte under medeltiden och det är bra, för då var alla rädda för kyrkan och prästerna. För mig är det bra att ha en tro, för den bär mig genom svårigheter, men om någon inte vill ha det är det bara att säga nej tack. Men vi kan erbjuda en gemenskap där vi tar hand om varandra. Också Jesus började med små resurser! Han hade bara tolv lärjungar först och det kom han långt med.

”Är vi inte klara med samkönsfrågan än?”

Två tredjedelar av kandidaterna i församlingsvalets valkompass vill att kyrkan ska viga också par av samma kön. Frågan polariserar fortfarande Borgå stift tydligt. Ulla-Maj Wideroos hör kyrkfolk vara otåliga över att frågan fortfarande hänger i luften.

TEXT: **JAN-ERIK ANDELIN**

– Jo, det har skett en vändning. Det är inte mera ja och nej till samkönade äktenskap. Utan folk undrar om det här faktiskt är en fråga fortfarande, säger den förre politikern och ministern **Ulla-Maj Wideroos** efter fyra år som beslutsfattare i församling och kyrka.

Omkring 67 procent av alla som presenterat sig i webbverktyget är för regnbågsreformen också i kyrkan – att gå samma väg som staten och samhället som gjorde det civila äktenskapet jämställt 2017.

Det visar Kyrkpressens sammanställning av 413 kandidaters svar från Borgå stift i kyrkans valkompass.

Bland kandidaterna i resten av landet är det hela långt ifrån lika klart. Där står siffran bland 8 000 kandidater och väger på 54 procent.

Bland de konkreta frågor som ställts i valkompassen är regnbågsvigseln fortfarande den mest polariserande frågan i Borgå stift.

Bland församlingarna har Larsmo och Karleby

församlingar i Österbotten, och Petrus församling i mellersta och norra Helsingfors, en majoritet av kandidater som fortsatt har valt ”helt av annan åsikt” i frågan om att kyrkan skulle viga par av samma kön.

Frågan kräver kvalificerad majoritet i kyrkomötet för att kyrkans ståndpunkt ska ändras.

Många släckta lyktor i valkompassen

De siffror Kyrkpressen återger baserar sig förstås bara på de svar som har lämnats i den valkompass som Kyrkostyrelsen har startat upp inför valet.

Hela 44 procent av dem som kandiderar till de organ i församlingen som har inflytande på kyrkans praxis har – inte alls svarat, eller ens lämnat in någon kandidatpresentation.

I Sydösterbotten och på Åland är det på många håll val med släckta lyktor, åtminstone för den som spanar efter tips i valkompassen.

I KP:s genomgång har bara var femte kandi-

dat i Kristinestads, Korsnäs eller nybildade Norra Ålands församling lämnat in uppgifter om sig själva eller svarat på frågorna i kompassen.

Prickfritt heltäckande svarade alla kandidater i Ekenäsnejdens samt i Matteus och Johannes församlingar i Helsingfors.

– På mindre orter är det troligt att man mera utgår från att kandidaterna på orten känner varandra, säger webbkommunikationschef **Lari Lohikoski** vid Kyrkostyrelsen i Helsingfors, som har administrerat arbetet med webbkompassen.

»Om kyrkoherden eller kantorn inte gillar beslut händer ingenting.«

Kandidater kopierar svar

Inte heller Ulla-Maj Wideroos som kyrkomötesombud, lokal förtroendevald och rutinerad

Kyrkoherdarnas roll är problematisk i kyrkan, anser Ulla-Maj Wideroos. FOTO: ARKIV/SARA BONDE-GÅRD

politiker fyllde i valkompassen.

– Jag borde ju ha gjort det, av respekt för alla dem som vill rösta och veta vad vi står för. Och jag hade säkert all tid i världen på mig, men jag missade, säger hon.

Valkompassen är en del av datasystemet för att hantera omkring 8 000 kandidater och hela resultattrafiken i valet. Därför stängdes den tidigt i början av oktober och nya svar har inte på en månad kunnat matas in.

– Vi har förut gjort undantag för folk som bland annat har sagt att de har varit sjuka. Men i år har vi hållit oss till valets lagstadgade datum. Tidigare hände det att kandidaterna började kopiera varandras svar, säger Lari Lohikoski.

Kyrkfolket kräver mera att säga till om

I Borgå stift blir det stora omställningar i beslutsfattandet i församlingarna – om de över 400 kandidater som har svarat i valkompassen skulle få som de vill.

Hela 82 procent av kandidaterna i stiftet, tvärs över teologiska riktningar och landsändor, anser att möjligheterna till det är för små.

– Möjligheterna att påverka är nog små, säger Ulla-Maj Wideroos som efter en lång civil karriär i politiken kom in i det kyrkliga beslutsfattandet med raketfart.

Var är flaskhalsen då?

– Kyrkoherden.

Du sitter i kyrkomötet som kan göra någonting åt saken. Vad borde göras?

– Kyrkoherden ska inte vara ordförande i kyrkorådet. Förtroendeorganen borde helt bestå av förtroendevalda.

För det andra ser Ulla-Maj Wideroos problem med att beslut som fattas i kyrkan inte verkställs.

– Verkställigheten borde vara given. Om en

Forts. på följande sida. ►

Påverka mera i församlingen

Valkompassen: "Församlingsmedlemmarna bör få planera, utveckla och genomföra församlingens verksamhet i större utsträckning än för närvarande."

82% JA

De går mot strömmen:

"Vi har en fungerande organisation. Alla som vill kan bli hörda."

– Gitty Nurmi, 65, fastighetsmäklare, Kyrkslätt **NEJ**

Malin Lindvik, Mariehamn **NEJ** – Julia Sundelin, Larsmo **NEJ**

Hellre färre hus än färre anställda

Valkompassen: "Om församlingens ekonomi försämras ser jag hellre att församlingen avstår från lokaler än skär ner på personalen."

85 % JA

HELA LANDET 82 %

De går mot strömmen:

"Investera och öka församlingens förmögenhet genom det. Evaluera och optimera arbetarnas uppgifter."

– Kristina Causton, 24, mattenstuderande, Hfrs-Johannes **NEJ**

Malin Lindvik, Mariehamn **NEJ** – Benita Haals, Karleby **NEJ**

Kyrkan ska viga par av samma kön

Valkompassen: "Finland har en könsneutral äktenskapslag. Kyrkan bör också viga par av samma kön."

67 % JA

HELA LANDET 54 %

De går mot strömmen:

Jakobstads fridsförening, lista **NEJ**

Risöhall bönehus, lista, Larsmo **NEJ**

Tro och gemenskap, majoritet av listan, Hfrs-Petrus **NEJ**

Petrus framtid, majoritet av listan, Hfrs-Petrus **NEJ**

Kristus i centrum, majoritet av listan, Karleby **NEJ**

"Jag har bara dålig erfarenhet av detta."

– Kim Nevalainen, 37, automationsmontör, Borgå **NEJ**

"Bibeln är väl tämligen tydlig här."

– Krister Lillas, 54, lärare, Karleby **NEJ**

"Kyrkan borde avsäga sig vigselrätten."

– Sandra Häggblom, 27, närvårdare, Pedersöre **NEJ**

Gun Eriksson, Vasa **NEJ** – Göran Stenlund, Vasa **NEJ** –

Jan-Erik Strandvik, Borgå **NEJ** –

Elina Tiainen, Hfrs-Johannes **NEJ** – Johanna Hyvönen, Åbo **NEJ**

Betala för kyrkor som kulturarv – tja

Valkompassen: "När det fattas beslut om fastigheter ska församlingarnas byggda kulturarv bevaras, även om det förutsätter att man skär ner på övriga kostnader."

57 % JA

HELA LANDET 67 %

De går mot strömmen:

"Kyrkan kan inte ha museiverksamhet."

– Anders Lindberg, 72, pensionär, Vasa **NEJ**

Kasimir Antbrams, Mariehamn **NEJ**

Paula Linderbäck, Mariehamn **NEJ**

Kyrkan ska inte bli vegan

Valkompassen: "I min församling bör man avstå från att använda mjölk- och köttprodukter."

81 % NEJ

HELA LANDET 83 %

De går mot strömmen:

"Vi har bara en blå planet att försöka få att må bättre."

– Stina Särkkä, 67, pensionerad klasslärare, Borgå **JA**

Nanny Nordström, Hfrs-Johannes **JA**

Liselott Hellöre, Åbo **JA**

Petrus för alla-listan, flera kandidater, Hfrs **JA**

Vägen till Gud – olika syn på Åland och i Österbotten

Valkompassen: "Kristendomen är den enda vägen till Gud framom sanningar i andra religioner", skala 1–5

Österbotten **3,94**
Åboland-Nyland **2,94**
Åland **2,10**

"Jag är född i Nordens kristna kultur och historia och Kristus är min försonare. Men jag är övertygad om att det finns många vägar till Gud. Han är större än allt vi tror, tänker och hävdar."

– Ester Laurell, 60, utredare, Jomala

"Jesus säger: 'Jag är vägen och sanningen och livet. Ingen kan komma till Fadern utom genom mig.' Kyrkan bygger sin teologi på de orden. Det har varit drivkraften i kyrkans mission i alla tider."

– Stig Kronlöf, 68, pensionerad diplomingenjör inom miljö och energi, Kristinestad

Om kyrkans ekonomi sviker anser var fjärde kandidat att man också kan spara på pengar på kostnaderna för att bevara kulturarvet i kyrkor och andra byggnader. FOTO: ARKIV – SARA BONDEGÅRD

kyrkoherde eller en kantor inte vill att någonting ska bli på ett visst sätt så blir det inte heller så. När jag var kommundirektör kunde jag inte göra så. Om jag inte hade följt kommunstyrelsens beslut så hade det varit tjänstefel.

Kyrkans valkompass ställer också frågan om landets omkring 350 kyrkoherdar (eller biskopen) borde väljas bara på en viss tid. Där är åsikterna inte entydiga. Över var femte kandidat kunde eller ville inte svara på frågan.

Trots att man önskar mera medlemsinflytande slår kandidaterna i Borgå stift ändå starkt vakt om att församlingens personal inte ska krympas. Hela 85 procent vill hellre avstå från fastigheter och lokaler än banta i lönekostnader och anställda.

Inte ens gamla och kulturellt värdefulla byggnader och kyrkor ska nödvändigtvis få kosta till varje pris.

Var fjärde svarande, eller 24 procent av kandidaterna, anser att kulturarvet inte ska vara undantaget när församlingarna sparar. Den siffran är betydligt större inom Borgå stift än på finskt håll inom kyrkan.

Mjölk och kött kvar på borden

Klimatfrågan hade kompassmakarna på Kyrkostyrelsen kokat ner till en konkret och moralisk fråga – ska församlingen slopa mjölk och kött när det lagas mat och mellanmål?

Tanken fick ett rungande nej genom hela kandidatfältet. Endast spridda kandidater i olika församlingar, som själva uppgav sig tänka grönt eller själva vara vegetarianer, tyckte att också kyrkan ska kocka enligt samma regler.

Hela 81 procent av alla kandidater sade nej tack till så drastiska steg, eller till att kyrkan skulle ta ställning på det sättet över huvud taget.

Åland teologiskt liberalt

Åland framstod i valkompassen som läromäsigst mest liberalt i stiftet. Kandidaterna fick i tre frågor placera sig själva på en skala om hur de förhåller sig till Bibeln, personliga trosupplevelser eller till kristendomen som "den enda rätta vägen".

Så sammanställde vi siffrorna

Kyrkpressen har fått alla 413 svar som kandidater i Borgå stift lämnat in till valkompassen. Också svenska listor från Kaskö och Mörsköm i grannstift har räknats in.

KP har i översikten prioriterat hela kandidatlistors ståndpunkter, och kandidater i stiftets större församlingar.

Släckta lyktor – 44 procent av dem som skandiderar till församlingsråd eller motsvarande har valt att inte delta i valkompassen.

De drygt 40 ålänningarna skilde sig i genomsnitt från Österbotten, Åboland och Nyland särskilt vid frågan om kristen tro är unik jämförd med andra religioner. Nja, det finns också andra vägar till Gud, ansåg påfallande många.

»Kyrkan kan inte ha museiverksamhet.«

SLEF stort "parti" bland de uppställda

Av kandidaterna i Borgå stift sade 17 procent sig sympatisera med SLEF eller den evangeliska rörelsen. Kandidaterna fick både uppge vilken kyrklig rörelse och vilket politiskt parti de stod närmast.

Sju procent av kandidaterna uppgav sig vara laestadianer. Bara två procent angav som sin närmaste krets Kom alla-rörelsen som bildades 2006 i huvudsak som ett slags "parti" med tanke på församlingsvalen.

I valkompassen frågas också om politiska partisympatier. Nästan 60 procent av kandidaterna står nära SFP. Det fanns också sympatier för Kristdemokraterna (11 %) och Socialdemokraterna (6 %).

Siffrorna om kyrkliga och politiska "partisympatier" är ur Kyrkostyrelsens statistiska urval som var mindre än KP:s.

Så röstar du på det du vill i valet

Så här är kyrkan system för att påverka uppbyggt. Kyrkpressen reder ut begreppen inför valet.

TEXT: **JAN-ERIK ANDELIN**

Varför har jag två röstsedlar när jag röstar i församlingsvalet? Och var kan jag påverka kyrkans stora beslut som gäller alla församlingar?

Bra frågor! Den evangelisk-lutherska kyrkan är nämligen inte helt okomplicerad till sin förvaltning.

Bor man i en tvåspråkig kommun eller i en lite större stad så kan det bli extra oklart.

Den finsk- och den svenskspråkiga församling måste då, också på små orter (t.ex. Sibbo, Hangö) bilda den minsta formen av en *samfällighet* – av bara två församlingar.

Samfälligheten hanterar ekonomi, budget, fastigheter och personal. Alla församlingar i en kommun måste höra till samma samfällighet. Så Helsingfors samfällighet består till exempel av 20 församlingar, och i Åbo går samfälligheten över stadsgränsen och består av 11 församlingar, inklusive grannen Sankt Karins.

» Vill du påverka kyrkan i stort är den orange valsedeln den viktigare. «

Så fungerar det i "enkla församlingar".

I orter med bara en enda församling har du bara en röstsedel. Du röstar då bara på kandidater till *kyrkofullmäktige*. Fullmäktige utser sedan en "styrelse" som kallas *kyrkorådet*.

Församlingen kan vara enspråkigt svensk eller finsk, men åläggs trots det ha en begränsad verksamhet för ortens språkminoritet.

Så fungerar det i samfälligheter

På orter med flera församlingar har du två röstsedlar, en vit och en orange.

Med den vita väljer du vem du vill se i samfällighetens *gemensamma kyrkofullmäktige*. De beslutar om stora övergripande frågor som fastigheter och budget. Fullmäktige utser ett *gemensamt kyrkoråd*.

Med den orange röstsedeln röstar du på dem som fattar beslut närmare dig. Det är *församlingsrådet* som beslutar om verksamheten i din egen svenskspråkiga församling.

Så påverkar du kyrkan i stort

Med din röst påverkar du också kyrkan i stort under fyra år – fast indirekt. Har du två valsedlar är den orange i så fall den viktigare.

De som väljs in i församlingsråden (i mindre församlingar kyrkorådet) är de som i sin tur röstar "vidare" inom kyrkan. De väljer ombud till det landsomfattande *kyrkomötet* eller vem som ska bli biskop om en sådan behöver väljas. I varje stift väljs också ett *stiftsfullmäktige*.

Det här betyder sänjval

I 19 församlingar i Borgå stift är det sänjval i år. Det har då ställts upp så få kandidater att "alla blir invalda". Dessvärre kan du inte rösta alls då. Ett undantag är om du bor på en ort och är skriven i en annan, där det hålls val. Då ordnar församlingen där du bor så att du kan förhandsrösta.

Det kan du göra till den 12 november. Själva valet hålls söndagen därpå, den 20 november.

Valet med två röstsedlar upplever många som förvirrande. Kyrkpressen förklarar vilken som sannolikt påverkar mera. FOTO: KYRKANS KOMMUNIKATION/ANTERO HARJU

FOTO: HELEN SIMONSSON

Här, i Visby domkyrka, planerade den förra nynazisten ett symbolstarkt mord.

Planerade mord i Visby domkyrka

Centerledaren **Annie Lööf** och ärkebiskop **Antje Jackelén** stod på **Theodore Engströms**, 33, dödslista under sommarens Almedalenvecka på Gotland. Den tidigare nynazisten hade planerat att döda någondera av dem under de samtal med nattvard som ordnades i Visby domkyrka.

Engström ändrade sig och högg senare psykiatrikoordinatören **Ing-Marie Wieselgren**, som också var en aktiv medlem inom Missionskyrkan i Sverige. Engström är nu åtalad för mord och terrorbrott i Gotlands tingsrätt.

I förundersökningen som nu blivit offentlig sägs det att våldsdådet i domkyrkan skulle ha haft "stor symbolisk betydelse", skriver tidningen Dagen.

FOTO: KYRKAN BILDBANK/MARIO KILJUNEN

Kyrkomötet avslutas på fredag.

Kyrkomötet samlas i Åbo – budget och psalmer behandlas

Den här veckan samlas evangelisk-lutherska kyrkans kyrkomöte – kyrkans riksdag – till höstsession i Åbo. På ärendelistan står bland annat budgeten för kyrkans central- och pensionsfond.

Kyrkomötet diskuterar också församlingens roll i arbetet mot mobbning. Ett aktuellt ombudsinitiativ föreslår att Kyrkostyrelsen skulle göra upp en lista över psalmer som anses höra till allmänbildningen.

Initiativtagarna menar att det skulle underlätta kommunikationen med Utbildningsstyrelsen samt Undervisnings- och kulturministeriet om de kunde enas om att de ingår i den finländska allmänbildningen.

"Många psalmer i psalmboken har en stark roll i finländska kultur och festtradition – till exempel *Den blomstertid* och många julsalmer", står det i initiativet.

Följ med vår rapportering från kyrkomötet på webben: www.kyrkpressen.fi.

Regissören Klaus Härö
säger att vi lever i en
tid där vi är tvungna att
lära oss tacksamhet.

Kyrkpressen har mött regissören Klaus Härö i en pratstund om åldrande, kärlek och hur man ska lyckas balansera mellan bitterhet och tacksamhet. I höst är han aktuell med filmen *My Sailor, My Love*.

TEXT OCH FOTO: **CHRISTA MICKELSSON**

”Om man har frid med sitt förflutna har man frid med sig själv”

Synopsisen till Klaus Härös nya film *My Sailor, My Love* är följande: En pensionerad sjökapten förälskar sig i sitt nyanställda, kvinnliga hembiträde, men hans vuxna dotter godkänner inte förhållandet.

– Upprinnelsen till filmen handlar för mig om att respektera ett levt liv, säger Härö.

Dina senaste filmer handlar om äldre människor. Tänker du mycket på att bli gammal?

– Jag tänker inte så jättemycket på att bli gammal, men jag tycker mycket om gamla människor. Jag reflekterar över mycket när jag följer med äldre människor. ”Hur blev det så här?” Jag pratar ofta med gamla människor, intervjuar dem och frågar om deras liv.

Han är nyfiken på hur man hittar fram till förnöjsamhet.

– Några hittar fram, och somliga hittar inte fram till förnöjsamhet. När jag har pratat med gamla människor har jag också sett förändringar till det bättre hos en del som redan är åttio eller nittio år.

Härö har funderat mycket på människans olika åldrar och självbestämmanderätt.

– Det är klart att man måste beakta en människas ålder och livssituation, men man måste också påminna sig om att det här är samma människa med samma hopp, samma önskemål som när hon var 20 eller 30 år.

Klaus Härö tycker illa om sjukhuspyjamasen.

– Fy tusan. När man klär en människa i en sjukhuspyjamas, en trasa som inte passar, klär man av hennes värdighet. Något av det vackraste som finns är när någon tar hand om en gammal människa.

Sjökaptenen blir kanske en lite bättre människa. Tycker du att du har blivit en bättre människa när du har blivit äldre?

– Som kristen tänker jag inte riktigt i termer av

Filmen *My Sailor, My Love* är inspelad på Irland. FOTO: MAKING MOVIES

”bättre människa”. Jag är nog hemskt medveten om olika sidor hos mig själv. Och jag tror att jag blivit en annorlunda människa, på många sätt. Om jag umgås med Kristus, ofta och dagligen så påverkar det mig.

Han tänker på bibelversen 1 Kor 13.

– Jag skulle vilja vara en människa som är rättvis, förstående, god och tålmodig. När jag umgås med Kristus så ser jag att jag inte är det. Men om jag umgås med Kristus fastnar någonting av honom på mig. Frågan är vem du umgås med. Umgås du bara med dig själv blir det inte så mycket bättre. Och umgås du bara med sådana som du – så samma sak. Det är lätt att det går mot det sämre hållet – det kommer likasom av sig självt.

»Knäpp dina händer och be om öppnade ögon. Be om att få lägga bort bitterheten.«

Filmens Grace, sjökaptenens dotter, är bitter på sin far och bitter på livet. Varför blir man bitter?

– Som livet ser ut finns det alla orsaker att bli bitter. Det är inte frågan om hur man blir bitter, utan hur man lägger bitterheten bakom sig. Bitterheten kommer ju nästan av sig själv. Det kan vara små och stora saker som man förbittar sig på.

Härö har ofta frågat sig hur det kan vara så att en människa som har levt ett mycket svårt liv orkar intressera sig för andra och inte bara älta saker.

– Andra, som har fått mycket av livets goda, kommer i varje diskussion tillbaks till det ena som de inte fick. Det bästa botemedlet mot bitterhet är kanske inte terapi, utan tacksamhet. Tacksamhet är en märkvärdig medicin. Jag har inte alltid lyckats komma ihåg att ta den, men när jag har tagit den så har jag sett att den gör under.

Han säger att vi lever i en tid där vi är tvungna att lära oss tacksamhet.

– Om det blir tuffare tider, som det sägs på många fronter, om vi fråntas det som vi har tagit för givet, så kan vi förbli tacksamma för det vi har kvar?

Hur blir man tacksam?

– Jag vet inte om jag är rätt person att svara på den frågan. Men till en kristen skulle jag säga så här: Knäpp dina händer och be om öppnade ögon. Be om att få lägga bort bitterheten.

Klaus Härö säger att det finns en paroll i livet att man aldrig ska vara nöjd, annars stagnerar man.

– Men det är nog en ganska farlig paroll. Hur tror du att en människa blir när hon aldrig blir nöjd, istället för att hon nöjer sig med det hon har? Mitt råd är att försöka vara nöjd. Av frukten känner man trädet.

Forts. på följande sida. ►

Skådespelerskan Catherine Walker är känd från Morden på Shetlandsöarna. FOTO: MAKING MOVIES

De svåra familjerelationerna

Filmen har två starka spår: kärlekshistorien mellan sjökaptenen och hans hembiträde och dottern Graces problematiska relation till sin far.

– Vi blir aldrig kvitt våra föräldrar och vår familj. Om man har frid med sina föräldrar, sitt förflutna, så har man lättare att nå frid med sig själv. Och tvärtom, om man har en dålig relation till sina egna föräldrar så formar det en.

– När man blir vuxen måste man acceptera sitt liv som det är och var. ”Det här är mitt liv. Så här var det.” Jag kan inte ändra det som var, jag kan kanske ändra på det som kommer. Man behöver inte inte tycka om allt som finns i ens liv, inte ens acceptera det.

– Men man kanske borde inse att ens liv består av många byggstenar. Det finns några byggstenar som är svåra för mig, men andra som är annorlunda.

Glad över visad respekt

Härö blir alltid glad när han hör till exempel kollegor som respektfullt talar i telefon med sina åldrande föräldrar. Och tvärtom – han blir bedrövad när han ibland hör människor i sin ålder prata respektlöst med sina föräldrar.

– En behärskad, kontrollerad, professionell människa kan förvandlas till ett litet barn. Det finns någonting oklart i relationen. Det är någonting i relationen till föräldrarna som stör om man får raseriutbrott eller uppträder med

My Sailor, My Love

My sailor, My love 2022 (Min älskade sjökaptén) hade premiär i Finland den 30 september.

Filmen är regissören Klaus Härös första film på engelska.

Manuset är skrivet av Kirsi Vikman och Jimmy Karlsson. De har tidigare gjort sig kända genom filmen *Den bästa av mödrar*.

I huvudrollerna ser vi James Cosmos, känd från bland annat Game of Thrones, Brid Brennan, känd från Hope Street, samt Catherine Walker, känd från Morden på Shetlandsöarna.

Filmen är inspelad på Irland.

ett irrationellt beteende. Ens föräldrar är inte fullkomliga. Men man borde kunna respektera dem som människor.

Varför kan kaptenen inte vara ens lite snäll med sin dotter?

– Det är klart att man frågar sig varför. Vad är det som är så svårt? Varför kan man inte vara som folk med sitt barn? Men det är lätt att visa

»Det är lätt att visa sin bästa sida åt en människa som är ett oskrivet blad i ens liv.«

sin bästa sida åt en människa som är ett oskrivet blad i ens liv. Men har du en svår relation, som går fem årtionden tillbaka, är det svårt komma loss från invanda mönster. Det kan hända att det finns ett anklagande under ytan. Det är inprogrammerat, om du inte lyckas avprogrammera det på något sätt.

Härö har behandlat förlåtelse och försoning i många av sina filmer.

– Det här är en film, kanske i motsats till de tidigare, där alla bitar inte alltid faller på plats. Det är härligt när människor försonas, men vi vet också att ibland lyckas man inte förlika sig med det förflutna. I den här filmen ville vi ha med båda bitarna.

Slår en lika hårt

När intervjun närmar sig sitt slut har vi nästan inte alls talat om huvudspåret: Den förunderliga kärlekshistorien mellan den pensionerade sjökaptenen och hans kvinnliga hembiträde.

Du har sagt att du vill undersöka den gamla kärleken. Hur skiljer den sig från den unga?

– När man är gammal kanske man tänker att kärleken inte är för mig; jag har haft den tiden och lagt den åt sidan. När man inte väntar på kärleken kan man bli lika överraskad. Den kan slå en lika hårt som förr.

Hedersord

JAG SITTER på träsoffan i mormors kök. Drar mina fingrar genom den randiga froten. Upp och ner på sofflocket. Upp och ner i mina tankar. Det är så där tyst som det är hos gamla människor. Köksklockan tickar. Vaxduken är blekt, koppen tom. Vi talar om situationen hemma. Hon är den enda som vet hur det är på riktigt men nu hon är tyst. Hon ser på situationen så där som många vuxna gör, från olika perspektiv och med en djupare förståelse för hur det blev som det blev. Jag är bara ung och förtvivlad över utsattheten, otryggheten och ensamheten. Mormor har själv upplevt två krig med ständig rädsla och oro. Hon var bara 12 år när hon flyttade hemifrån för att jobba som piga, så hon känner ensamheten väl. En bra barndom är för henne mat på bordet och tak över huvudet och får man studera är det fantastiskt. Maten, taket och studier finns men resten som trygghet, stöd och förståelse finns inte. Mormor tänker att det ändå är bättre nu än när vi var små och den biologiska fadern varken bidrog till maten eller taket. Bättre nu än då vi levde mellan våld och missbruk med ständig fara för våra

liv. Att vara i ständig psykisk fara är ändå att föredra, tror jag att hon tänkte.

”HEDRA DIN fader och moder”, säger hon sen lågt medan hon skjuter undan det tomma kakfatet och torkar bort smulor som inte finns. ”Men ska de inte hedra sina barn?” svarade jag och tänkte på det en hel sommar. Tänkte på om det bara räckte att vara mamma och pappa för att hedras. Var man förtjänt respekt bara för att man hade satt barn till världen men sen ändå inte tog hand om dem så att de kunde vara trygga och må bra? Jag kom fram till att budet nog gäller de föräldrar som gör allt de förmår för sina barn, men de som inte visar omsorg eller skyddar sina barn, de som förleder dessa små, dem gäller inte det fjärde budet.

Budet gäller definitivt alla föräldrar som försöker och misslyckas gång på gång. Budet gäller dem som kämpar men ändå inte räcker till men budet gäller inte dem som

»De föräldrarna ska inte hedras, de ska fråntas sitt uppdrag.«

utsätter sina barn för fara, som förgriper sig på sina ungar och som inte förmår att älska dem och behandla dem med respekt. De föräldrarna ska inte hedras, de ska fråntas sitt uppdrag, för föräldrar som inte vill skydda sina barn skadar dem för livet. Barnens trygghet ska däremot hedras. Nya testamentet ska vinna över Gamla testamentet. Jesu ord ska väga tyngre än Mose lag.

På 5 000 år har ju vår syn på barnen förändrats. På 2 000 år har vi lärt oss att vuxnas rättigheter även inkluderar skyldigheter. De senaste 100 åren har den vetenskapliga forskningen visat att mat och tak inte räcker för ett barns välmående. Barnet behöver ett tryggt bemötande och en trygg anknytning för att kunna få ett bra liv. De senaste 50 åren har vi i Finland byggt upp ett civiliserat samhälle där vi vill försöka att ge alla barn liknande möjligheter. Vi har försökt att utveckla ett system så att myndigheter ingriper när vuxna sviker. Men vi har fortsättningsvis en underutvecklad lagstiftning när det kommer till barns säkerhet och trygghet och vi har fortsättningsvis ett underutvecklat mod. Modet att ingripa när vi misstänker att en far och mor inte hedrar sin unge.

Maria Sundblom Lindberg är psykoterapeut, präst och publicist.

JAG HAMNADE PÅ ...

Under vinjetten ”Jag hamnade på” hamnar vi på överraskande ställen, antingen fysiskt eller mentalt.

... Bonnstans älvbrink

i Skellefteå med 114 hus och kåkar från 1830-talet. Det var kyrkplikt då och bondsläkterna köpte bonnkammare att övernatta i vid obligatoriska kyrkbesök i stan. Fritidsstugor och svenska familjemuseer i dag med spinnrockar, väggbonader, mjölkkanor och vinylspelare. Pittoreskt jo, men sorgligt också. Med hela kyrkans arv av tvång och kontroll.

Jan-Erik Andelin

ALEXANDRA ÄNG

Trotsa likgiltigheten

TVÅ SAKER som jag ofta drömmer mardrömmar om är att jag försover mig och att jag glömmer. Behöver jag ens säga att det också i vaket tillstånd är saker som jag tycker är obehagliga? Vakna med ett ryck och inse att jag missat något viktigt.

De är lite det som den här söndagen handlar om – att inte vara själsligt vaken och missa det man absolut inte vill missa. Att ge utrymme för likgiltigheten så att den kan flytta in och få oss att fästa fokus någon annanstans än där det borde vara. Plötsligt kan man börja tänka, äh det är inte så noga eller äh, det spelar väl ingen roll. Och plötsligt blir allt lite ... ja obetydligt och suddigt.

NÄR VI människor glömmer att vi är skapade och älskade av Gud, när vi glömmer att vi är kallade att följa honom som är vägen, sanningen och livet – då kan vår blick bli grumlig och hjärtat onödigt hårt. Plötsligt blir konturerna av vår identitet som älskade och kallade individer suddig.

»Plötsligt blir konturerna av vår identitet som älskade och kallade individer suddig.«

MEN ÄR DET så farligt att vara suddig och likgiltig då? Ja, det spelar all roll i världen. Gud har skapat oss människor att leva i gemenskap med honom och med varandra. Och Jesus som dog och uppstod, för att sedan ge sig av för att bereda rum åt sina vänner i himlen. En dag ska Jesus komma tillbaka för att vara med sina vänner. Den här söndagen vill påminna oss om att vi inte ska leva som likgiltiga, suddiga eller frånvarande. När vi ger oss själva rum för tystnad, ger oss själva tid att gå till mässan för att få ta del av nattvardens gåva kan vi bli påmind om vem vi är. Att vi tillhör en gemenskap, att vi är kallade att tjäna den mänsklighet som Jesus själv tjänade. Vi är kallade att leva rotade i Kristus så att vi kan se varandra, oss själva och hela skapelsen med Guds ögon.

Vem är jag: Jag är mamma, fru, präst och doktorand.

Jag hoppas på mjuka hjärtan och beslutsamma blickar.

Och mitt tips till dig är – våga välja tre saker varje morgon som du hoppas på. Kanske kan de hjälpa oss att ha en vaknare blick?

SÖNDAG 13.11.2022, Uppbrottets söndag

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

handlar om det andliga vakandet och väntan på Kristi återkomst. Vi blir lätt alltför hemmastadda i denna värld och glömmer bort att vi inte är varaktiga här på jorden. Att vaka innebär en trygg förlitan på att Gud fullbordar det goda verk som han har påbörjat i oss. Enligt Guds löfte väntar oss nya himlar och en ny jord, där rättfärdighet bor. Temat för söndagen är **Vaka!**

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Amos 4:12–13

ANDRA LÄSNINGEN

2 Petr. 3:8–14, 18

EVANGELIUM

Matt. 25:1–13

”Han dröjer för er skull, eftersom han inte vill att någon skall gå förlorad utan att alla skall få tid att omvända sig.”

Läs mera i
2 Petr. 3:8–14, 18.

Psalmförslag

142: 1–3

134

487

142: 4–8

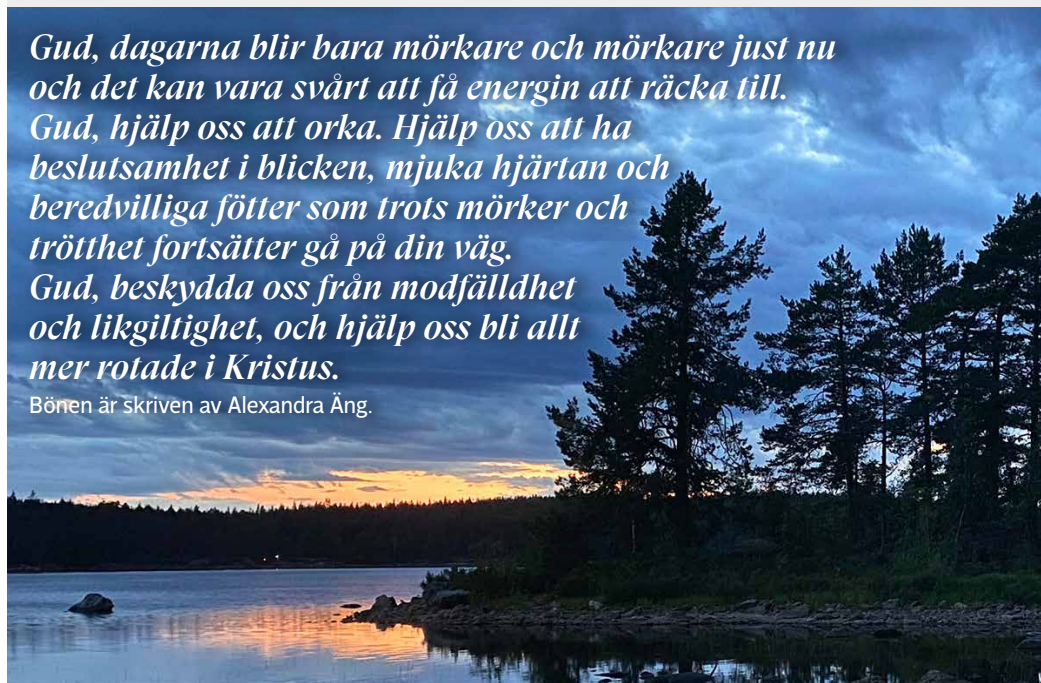
Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

Gud, dagarna blir bara mörkare och mörkare just nu och det kan vara svårt att få energin att räcka till.

Gud, hjälp oss att orka. Hjälp oss att ha beslutsamhet i blicken, mjuka hjärtan och beredvilliga fötter som trots mörker och trötthet fortsätter gå på din väg.

Gud, beskydda oss från modfärdighet och likgiltighet, och hjälp oss bli allt mer rotade i Kristus.

Bönen är skriven av Alexandra Äng.

SÖNDAG 20.11.2022, Domsöndagen

Nästa söndag

är kyrkoårets sista söndag. Domsöndagen har också kallats ”Kristi konungaväldes söndag”. Domsöndagen och följande söndag, den första söndagen i advent, handlar om samma verklighet: Gud kommer oss nära och ställer oss inför sitt ansikte. Människan är ansvarig för vad hon gör och vad hon underlåter att göra. Temat för söndagen är **Kristus, Herre över allting**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Dan. 7:9–10, 13–14

ANDRA LÄSNINGEN

2 Thess. 1:3–10

EVANGELIUM

Matt. 25:31–46

”Jesus sade till lärjungarna: ”När Människosonen kommer i sin härlighet tillsammans med alla sina änglar, då skall han sätta sig på härlighetens tron.”

Läs mera i Matt. 25:31–46.

Psalmförslag

567: 1–4

143

858

489

Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Pysseltiden är här

Nu har de första julgranarna dykt upp i varuhusen och julkalendern har staplats på hög i lokalbutiken. Kolla in din församlings julpyssel- och adventsprogram och anteckna dem i kalendern!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor:

Karabacka kapell sö 13.11 kl. 10: Kanckos, Brunell och kören Ecoro. Kyrkkaffe.

Esbo domkyrka sö 13.11 kl. 12.15:

von Martens, Malmgren.

Esbo domkyrka sö 20.11 kl. 12.15: Jäntti, Kronlund, Malmgren. Pensionärskören Furorna med dir. Håkan Wikman. Under högmässan har barnen möjlighet att delta i söndagsklubben som leds av Alina Blomberg.

Södrick kapell on 23.11 kl. 12: veckomässa. Jäntti, Tore Ahola. Kyrkkaffe.

Familjeklubbar för föräldrar och småbarn. Vi träffas på följande platser kl.

9.30–11.30: Sång och lek i Sökö kapell varje ti. Esbo domkyrkas församlingsgård varje on. I Mattby kapell Imse Vimse varje to. I Köklax kapell varje fre.

Unga:

ti 15.11 kl. 14–18: Titta in i Vita huset – vi har öppet hus, Prästgårdsgården 1.

Må 21.11 kl. 17–20 är det Sode-kväll med chill: träffa kompisar och spela spel. Sökövägen 13.

Symamsellerna: Ti 15.11 kl. 16–19.00 handarbetsgruppen som stickar och handarbetar till förmån för mission och internationell diakoni. Vita huset, Prästgårdsg. 1.

Samlingar för daglediga: kl. 13–14.30. Torsdagsträffen 17.11 i Södrick kapell med program och samvaro. Det blir hemligt program på höstens sista träff. Nästa gång ses vi i februari.

Adventsfest: Adventsfest för daglediga i Esbo domkyrkas församlingsgård 2.12 kl. 11–13.30 (Kyrkstranden 2). Gröt, skinkmacka, kaffe och jultårta. Välkomna till samvaro, andakt, musik och skoj. Anmälan senast 22.11 till Taina Sandberg, diakoni.esbosvenska@evl.fi 040 547 1856

Diakonin stöder och hjälper: Ta kontakt med diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi, samt WhatsApp eller elektronisk tidsbokning; asiointi.espoonseurakunnat.fi. Mer info esboförsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Esbo svenska församlings kansli på Kyrkogatan 10: Vi betjänar per telefon må–fre kl. 9–13 och e-post. Kansliet öppet för besök må och to kl. 9–13.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning samt beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: Esbo regioncentralregister, betjäning per telefon och e-post må–ti kl. 9–15 och on–to kl. 9–12, fre stängt. 09 8050 2600, keskusrekisteri.espoo@evl.fi, Bokningstjänster, 09 8050 2601, varauspalvelut.espoo@evl.fi. Begravningsjänster, 09 8050 2200, hautatoimisto.espoo@evl.fi.

GRANKULLA

Lö 12.11 kl. 10–14: Farsdagsförsäljning i Grani köpcenter. Välkommen. Arr. Kyrkoföreningen i Grankulla svenska församling.

Sö 13.11 kl. 12: Högmässa, Roger Rönnberg, Barbro Smeds. Kaffe i nedre salen. **Kl. 18:** Konsert i Grankulla kyrka. Linda Hedlund, violin och Robert Lehrbauer (Österrike), orgel och piano. Fritt inträde.

Ti 15.11 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brödutdelning i kyrkans aula.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentalvårdsgroup i Sebastos, Carola Wikström.

Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 16.11 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre brasrummet.

To 17.11 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brasrummet, Carola Wikström.

Lö 19.11 Julpyssel: i Sebastos kl. 10–12.30 (grupp 1) och kl. 12.30–15.30 (grupp 2). Förhandsanmälan till Daniela Hildén, 050 443 0045.

Kl. 19: Konsert. Veni lux! Musik för fred, hopp och ljus. Johanna Almark & Jammarkören med stråkensemble. Programblad 20€.

Sö 20.11 kl. 12: Högmässa, Jona Granlund, Barbro Smeds. Kaffe i nedre salen.

Ti 22.11 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brödutdelning i kyrkans aula.

Kl. 13.00: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen. Catherine Granlund, Barbro Smeds.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentalvårdsgroup i Sebastos, Catherine Granlund.

On 23.11 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre brasrummet.

Kl. 17.30: Smyckeskväll i dagklubbens kök, Daniela Hildén.

To 24.11 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.
www.grankullaforsamling.fi

KYRKSLÄTT

Fre 11.11 kl.13–15: Effa på Hörnan, för elever i åk1–6
Lö 12.11 kl.10: Mannamässa i S:t Matteus kyrka, församlingen bjuder på lunch efteråt. Möjlighet att förhandsrösta kl. 10–12.
Lö 12.12 kl. 12: Slöjddgruppen träffas på Gamla Kustvägen 86, välkommen med
Sö 13.11 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka
Må 14.11 kl.17:30–19: Kompisklubben i Ellen
Ti 15.11 kl.17–19: Stick&meet på Hörnan
To 17.11 kl. 10: Förmiddag på Hörnan
Fre 18.11 kl.13–15: Effa på Hörnan, för elever i åk 1–6
Sö 20.11 kl. 10: Tvåspråkig gudstjänst i S:t Mikael's kyrka, på valdagen. Efter gudstjänsten kl. 11–20 är det val i kyrkan för Kyrkslätt's svenska församling och centrums området i Kirkkonummen suomalaisen seurakunta
Må 21.11 kl. 18:30: Sång och bön i S:t Mikael's kyrka
To 24.11 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

Första advents mässa 27.11: i S:t Mikael's kyrka, Vox Nova, Vox luventus och Mikaelikören medverkar. Konfirmanderna 2023 inleder sin konfirmandtid.

Förhandsröstningen pågår på olika ställen under olika dagar fram till 12.11
www.kyrkslattsforsamlingar.fi
tel. 040 350 8213

TAMMERFORS

Sön 13.11 kl. 11 Gudstjänst med Taizésånger: i Svenska Hemmet, Janne Heikkilä, Paula Sirén & Paula Winch sjunger, kyrkkaffe
Tis 15.11 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet, anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587
Tis 15.11 kl. 12.30–15.45 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3
Ons 16.11 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet, Sommarresa i november

Ons 16.11 kl. 18.30 A-män bastukväll: i Pättiniemi, Kiikkisensalmentie 123. För info och behov av skjuts kontakta Janne Heikkilä, tfn 040 649 1442
Sön 20.11 kl. 11 Högmässa: i Svenska

Hemmet, Kim Rantala, Paula Sirén
Tis 22.11 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet, anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587
Tis 22.11 kl. 12.30–15.45 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3
Ons 23.11 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet, Otto Ketonen: Datasäkerhet

Tisdagar kl. 8–10 och fredagar kl. 10–12 Telefonjour om neuropsykiatriska störningar: (bl.a. ADHD, autism) för familjer, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

VANDA

ONS 9.11 kl. 18–19 Sångstund i Dickursby kyrka
Välkomna med på sångstund i Dickursby kyrka varje onsdag och må bra med rösten! Tervetuloa rentouttavaan laulu-hetkeen Tikkurilan kirkossa keskiviikko-iltaisin!
ONS 9.11 kl.18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka på 2 våningen i utrymmet Kärlek.
FRE 11.11 kl. 10– 11 Musiklek: i Dickursby kyrka. Välkommen med på musiklek för ca 1–4 åringar med vuxen på 2 våningen i utrymmet Kärlek.
FRE 11.11 kl. 14– 15.30 Babyrytmik: i Dickursby kyrka. Välkommen på babyrytmik för ca 3–6 mån med vuxen på andra våningen i utrymmet Kärlek.
SÖ 13.11 kl. 10 Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars, Sini Aschan, Heidi Åberg.
SÖ 13.11 kl.12 Mässa: i Dickursby kyrka, Sini Aschan och Heidi Åberg.
ONS 16.11 kl. 18–19 Sångstund i Dickursby kyrka.
ONS 16.11 kl. 18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka på 2 våningen i utrymmet Kärlek.
TO 17.11 kl. 17 ”Pilgrimsfärd som livsstil – ett nutida grekiskt nunnekloster som mål för pilgrimsfärd”: Dickursby bibliotek (musikavdelningen) Näckrosvägen 4. Mari Rahkala-Simberg berättar om sin forskning i ett grekiskt klostertsamfund och om sitt arbete som lärare i svenska för invandrarunga. Tillställningen ordnas av Pohjola Norden/Vanda.
FRE 18.11 kl. 10– 11 Musiklek: i Dickursby kyrka. Välkommen med på musiklek för ca 1–4 åringar med vuxen på 2 vån i utrymmet Kärlek.
FRE 18.11 kl. 14– 15.30 Babyrytmik: i Dickursby kyrka. Välkommen på baby-

rytmik för ca 3–6 mån med vuxen på 2 vån i utrymmet Kärlek.
SÖ 20.11 kl. 10 Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars, Janne Sironen, Anders Ekberg.
TI 22.11 kl. 13 Seniorcafé: i Dickursby kyrka. Andakt, kaffe och tilltugg
TI 22.11 kl.13 Sjöskogskretsen: samling hemma, kontakta Heidi Salminen för mera info om plats 050 3301828.
ONS 23.11 kl. 14 Dickursbykretsen: i Folkhälsanhuset. Andakt, kaffe och tilltugg.
ONS 23.11 kl. 18–19 Sångstund: i Dickursby kyrka.
ONS 23.11 kl. 18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka.
TO 24.11 kl. 13– 14.30 Sottungsby-Håkansböle pensionärskrets: i Håkansböle kyrka, Håkansbölevägen 48.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Johanneskyrkan, Högbergsgatan 12
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Gudstjänst: Middagsbön och diakonijour: tisdagar kl 12–14 i Johanneskyrkan
Veckomässa: onsdagar kl 18 i Johanneskyrkan
Vesper och mässa: onsdag 23.11 kl 18 i Johanneskyrkan. Med musik av 200-årsjubilerande César Franck.
Högmässa i S:t Jacobs kyrka: söndagar kl 10
Högmässa i Johanneskyrkan: söndagar kl 12. 13.11 medverkar Roströsten, 20.11 medverkar en kvartett ur damkören Lyran.
Andakt: Tisdag 15.11 kl 17.30 i Seniorhuset på Drumsö
Mässa: Söndag 20.11 kl 15 i Folkhälsanhuset i Brunakärr
GEMENSKAP
Middagsbön och diakonijour: tisdagar kl 12–14 i Johanneskyrkan
Träffpunkt: tisdag 15.11 kl 14–15.30 i Högbergssalen. Maria Repo-Rostedt deltar och berättar om Stillhetens yoga. Alla intresserade är välkomna med.
Diakoniträff: torsdagar kl 12 i S:t Jacobs kyrka. Kaffe och diskussion
Samtalsgruppen bibel, tro och tvivel: 14.11 kl 18 i Hörnan. Gäst: Henrik Andersén
Johanneskaffe på stan: 21.11 kl 14–16, Café Le Jardin, Drumsövägen 5. Träff utanför caféet kl 13.55. Kom och träffa anställda och andra församlingsmedlemmar! Vi bjuder på kaffe & tilltugg.
Heurekabesök för unga vuxna: 16.11 kl 18–20, Heureka. Församlingen bjuder på besöket. Anmälan till Viivi Suonto, 050 407 5165.
Förhandsröstning i församlingsvalet och valet till kyrkofullmäktige i kansliet 8–12.11 kl 9–18: De övriga förhandsröstningsställena kan du se i valbrevet, samt på församlingsvalets hemsida, församlingsvalet.fi.
Församlingsvalet går av stapeln söndag 20.11: i Högbergssalen, Högbergsgatan 10, andra våningen.
FÖR FAMILJER OCH BARN
Familjecafé: Måndagar och fredagar kl 9.30–12.30 i Hörnan (Högbergsg.10), torsdagar kl 9.30–12.30 i S:t Jacobs kyrka (Kvarnbergsbr.1, vån 2)
Musiklek: Måndagar och fredagar kl 10 i Hörnan (Högbergsg.10), torsdagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka (Kvarnbergsbr.1), tisdagar kl 10 i Arabiastrandens invånarhus

(Indiag.1, utrymmet ”Käntöpaikka”)
Babyrytmik: måndagar kl 11 i Hörnan
Fritids: måndag–torsdag kl. 13–16:30 för åk 3–6 i S:t Jacobs kyrka på Drumsö, Kvarnbergsbrinken 1. Här kan du kocka, spela, skapa, leka ute m.m. Mellanmål kostar 1€. Mera info: Axel Åberg, 050 408 4637
Family fun: onsdag 2.11 kl 17–19 i Hörnan.
Julvandring för familjer 21.11 kl 18: i Johanneskyrkan. Förhandsanmälan senast 18.11 till Helena Hollméus: 050 401 0390.
Mera info om familjecaféet, babyrytmiken och musikleken: ger Stella Wahlström, 050 578 1444
MUSIK
Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan
Vesper och mässa: onsdag 23.11 kl. 18 i Johanneskyrkan. Med musik av 200-årsjubilerande César Franck.
Furahäkören: övar varannan lördag kl. 10 i körsalen, Högbergsgården, andra våningen. För mer info, kontakta Anna Maria på annamaria.bockerman@evl.fi. Välkommen med!
Programmet för unga: hittar du på ungdomsverksamhetens egen hemsida, johannesungdom.wordpress.com.
Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida: helsingforsforsamlingar.fi/johannes.
Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

MATTEUS

Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3
www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
Mässor: regelbundet varje söndag kl. 10 i Matteuskyrkan. Utom de söndagar vi firar kvällsmässa 4.12 och 1.1
MU-mässa: (MatteusUngdom): Onsdagar kl. 17:30 + kyrkfika. Öppet hus för ungdomar från kl. 15.
Öppen bönegrupp: Molnet träffas från och med 6.10, varannan torsdag, i Matteuskyrkan kl. 18–19:30. Mer info: Gun Holmström, tfn 040 7596851.
BARN OCH FAMILJ
Musiklek tisdagar: Klapp & klang kl. 10 (från 1 år uppåt) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050–596 7769.
Tweentisdag för åk 3–6: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15:30–16:15.
Pysselklubb: Lediga platser ännu i Nordsjö! För åk 1–2 i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar, varannan vecka. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, 050–380 3936.
Barnkör: För åk 1–2 i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar, varannan vecka. Mera info daniela.stromsholm@evl.fi, 050–596 7769
Popkör: för barn i årskurserna 3–6. Tisdagar kl. 15.30–16.15 i Matteuskyrkan. Matteus barnkör övar i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar. Körledare: daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769.
MUSIK
Kyrkokören: övar tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: niels.burgmann@evl.fi, 050–566 9418
Vår Ton: för dig som aldrig vågat sjunga i kör men ändå skulle vilja försöka. Vi sjunger visor, kanon och schlager onsdagar mellan 15.30–16.30. Ledare: Niels Burgmann. Tag gärna kontakt om du har

ESBO

Unga i Esbo – se hit!

Tisdagen den 15.11 kl. 14–18 har vi öppet hus: Titta in i Vita huset, Prästgårdsgränd 1.
Må 21.11 kl. 17–20 är det Sode-kväll med chill: träffa kompisar och spela spel. Sökövägen 13.

frågor, 050-566 9418 eller niels.burgmann@evl.fi

GEMENSKAP

Familjelördag med höstpyssel och musiklek: lö 12.11 kl. 10-13. Ingen förhandsanmälan behövs. Kom som ni är och umgås tillsammans med barnen en förmiddag i Matteus. Musiklek kl. 10. Pyssla fritt eller hämta inspiration från våra många pysselidéer. Hjälpdelarna finns med och klipper och klistrar med barnen. Lätt servering.

Stickklubben: 17.11 kl. 11-13 (jämna veckor i höst). Handarbete, inspiration och skratt. Mera info: Carita Riitakorpi, 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Träffas i Matteus en gång i månaden. 14.11 kl. 14-16 vi läser och diskuterar Henri Nouwens bok "Att söka en helhet". Mer info via kansliet, 09 2340 7300 (Ti & To 10-14)

Mitt livs lät- konsert med Matteus bästa berättelser: 11.11.22 kl 18 bjuder Matteusmusiker på konsert i Matteuskyrkan. Låturvalet består av låtar som betytt mycket för församlingens medarbetare under deras liv - medarbetarna bjuder även på berättelserna bakom låtarna. Konserten börjar 18:30, men från 18 finns det möjlighet till fika och förhandsröstning i församlingsvalet.

Samling för män: 18.11 kl.18-20. En gammal klassiker som samlar män i Matteuskyrkan i decennier. Som talare, Pär Silén om Ortodoxa kyrkan i Finland. Kontakt: juho.kankare@evl.fi eller 050 380 5739

Du behövs som volontär! Kaffe på plattan: 19.11 kl. 12.30-14 Kaffe, bulle och samtal utanför Matteuskyrkan. Vi behöver dig som vill bjuda in människor som går förbi, dig som vill servera kaffe, dig som vill samtala och be för människor. Kontakt: Carita Riitakorpi: 050-3803 986, carita.riitakorpi@evl.fi.

20.11 Kyrklunch till förmån för missionen: efter mässan dvs kl.11. Passa på att rösta i församlingsvalet under lunchen!

Matteus SALT

Lördag 26.11 Matteus SALT 50 gången. Välkommen på festbrunch kl.10 i Matteuskyrkan! Temat är Gemenskap med Gud. Talaren är Matias Gädde.

Församlingsvalet

Församlingsvalets förhandsröstning i Matteuskyrkan 8-12.11, ti, tors, lö 9-18, on och fre 9-20. På valdagen 20.11 inleds valet kl 11 efter mässan som börjar kl 10, och man kan rösta till kl 20.

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med! Våra diakoniarbetare är Carita Riitakorpi 050-380 3986 eller Mari Johnson 050-380 3976.

PETRUS

Petruskyrkan Skogsbäcksvägen 15
www.petrusforsamling.net

Högmässa: kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola för barn. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. 13.11 Björk, Sandell. 20.11 Thylin, Sandell. Kaffe efteråt.

Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. Kaffe efteråt. Barnkyrka och CoolKids för barnen. Välkommen!

BARNFAMILJER

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Musiklek: Välkommen på musiklek!

Musiklek är speciellt för dig med barn 0-5år. Tisdagar kl. 10 i Malms kyrka och torsdagar kl. 10 i Hagasalen. Kontakta Anne Koivula, anne.koivula@evl.fi, för mer info.

SJUNG I KÖR

Petrus vokalsensemble: Välkommen alla nya körsångare! Vi sjunger i stämmor och uppträder sporadiskt. Kören övar i regel torsdagar kl. 18.30 i Äggelby gamla kyrka. Mer information av kantor Mathias Sandell (@evl.fi).

Lovsångsgruppen: För alla som gillar att sjunga! Lovsångsgruppen medverkar på Förbön och Tack. Övning före förböns-gudstjänsten varannan tisdag kl. 18.

BÖN OCH LOVSÅNG

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

OnlineBön för missionen: 12.11 kl. 20, Google Meet. Kom med och be för våra missionärer! Vi samlas till bön för våra missionärer på Google Meet en lördag kväll i månaden. Mer info: Ronny Thylin, 050 3803 548.

Förbön och Tack: Ti 15.11 kl. 19. Tvåspråkig förböns-gudstjänst i Munksnäs kyrka. Tuomas Metsäranta Bengt Lassus. Barnpassning ordnas. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30-16.30, ons kl. 18-20, 09-23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontakt-uppgifterna ovan. Välkommen på plats eller följ med digitalt via Petrus facebook, www.facebook.com/petrusforsamling.

Öppen Himmel bön- och lovsångskväll: 25.11 kl. 18 i Petruskyrkan. En kväll med bön, lovsång och tid i Guds närvaro. Vill du lära dig höra Guds röst, och vara inför honom. Vi kan alla höra höra och umgås med honom. Välkommen!

GEMENSKAP

Petrafrukost: 19.11 kl. 10 i Petruskyrkan. Bli inspirerad och njut av morgonen! Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar. Laura Hellsten pratar kring temat Kropp och dans genom teologins historia.

Dagscafé: 22.11 kl. 13. Välkommen med på en eftermiddag med kaffe, gemenskap. Varannan tisdag kl. 13. Vi ses i Petruskyrkan. Mer info av diakonissan Bodil Sandell, tel. 09 2340 7227 eller 050 3803 925.

KURSER

Transform Equip: Fördjupa din tro, formas i din karaktär och mogna som Jesu efterföljare. 22.11 kl. 18 i Petruskyrkan. Kvällen är öppen för alla, oberoende församlings-tillhörighet. Passar både arbetande, studerande och daglediga. Mer info: www.transform.fi.

ONLINE

Följ med Petrus församling: Instagram och facebook @petrusforsamling för andligt innehåll och för att hållas uppdaterad om vad som händer i församlingen!

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

Sö 13.11:

Litterär högmässa kl. 10 i Ekenäs kyrka. Monica Vikström-Jokela, predikant, Anders Lindström, liturg, Pia Nygård, kantor, Inkeri Aittola, organist, Frida Backman (violin). Radiering.

INGÅ

Kamratstöd och gemenskap

Stödgrupp för alla som har svårt att röra sig utan hjälpmedel, fredagen den 18.11 kl. 12.30-14.30: Kom och träffa andra i liknande situation och stöd varandra. Gruppledare: Miika Sulonen. Tilläggsinformation: Birgitta Lindell, tel 040-555 2090.

Musikandakt kl. 16 i Snappertuna kyrka. "När löven faller av", höstliga sånger och musik, Nygård, Yliportimo.

Lö 19.11:

Kyrkokonsert kl. 18 i Ekenäs kyrka. Flo-rakören och Brahe Djäknar. Dir. Ulf Långbacka. Fritt inträde, program 10€.

Sö 20.11:

Gudstjänst kl. 10 i Ekenäs kyrka. Lindström, Yliportimo, Nygård, Jenny Backman-Prähl (flöjt). Valdag med röstning i kyrkan direkt efter gdt kl. 11-20.

Högmässa kl. 10 i Tenala kyrka. Westerholm, Lindroos.

Musikandakt kl. 16 i Bromarvs kyrka. "Orgelmusik vid kyrkoårets slut", Anders Storbacka, Ann-Sofi Storbacka.

INGÅ

Sö 13.11:

- **kl.10.00 Högmässa:** Degerby kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann medverkar. Kyrkkaffe på Rosenberg.

Må 14.11:

- **kl.13.00 Gruppen De matglada - vi åter tillsammans:** Platsen varierar. Kontaktperson Birgitta Lindell, tel 040-555 2090.

- **kl. 13.15-15.00 Einsteinklubben (för nyfikna barn):** Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Ti 15.11:

- **kl. 10.00-14.00 Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

Ons 16.11:

- **kl. 13.00 Dagträff:** Prästgården. Lindell.

- **kl. 13.15-16.30 After school:** Församlingshemmets nedre våning. Öppna dörrar för barn i årskurs 1-6. Möjlighet att göra läxor (läxhjälp), äta mellanmål (1e per barn), pyssla, spela, gympa osv. Fri samvaro. Nylund.

To 17.11:

- **kl. 10.00-12.00 Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund.

- **kl.10.00-14.00 Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

- **kl. 11.30-13.00 Matservering:** Församlingshemmet. 4 €/person.

Sköld-Qvarnström.

- **kl. 14.00 Minnesträning och stödgrupp för anhöriga i samarbete med Nylands**

Minneslots: Strandvägen 11. Tilläggsinformation: Petra Karjalainen, tel. 0400 321239. Lindell.

- **kl. 18.00 Bönegrupp (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko.

Fre 18.11:

- **kl. 12.30-14.30 Stödgrupp för alla som har svårt att röra sig utan hjälpmedel.**

Kom och träffa andra i liknande situation och stöd varandra. Gruppledare: Miika Sulonen. Tilläggsinformation: Birgitta Lindell, tel 040-555 2090.

Sö 20.11:

- **kl.10.00 Högmässa:** Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.

Må 21.11:

- **kl. 13.15-15.00 Pysselklubb:**

Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

- **kl. 18.30 Bibelgrupp:** Prästgården. Hellsten.

Ti 22.11:

- **kl.10.00-14.00 Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

- **kl. 18.00 Stick- och virkcafé:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

Ons 23.11:

- **kl. 13.15-16.30 After school:** Församlingshemmets nedre våning. Öppna dörrar för barn i årskurs 1-6.

Möjlighet att göra läxor (läxhjälp), äta mellanmål (1e per barn), pyssla, spela, gympa osv. Fri samvaro. Nylund.

- **kl. 14.00 Missionssyfoöreningen:** Prästgården. Lindell, Björklöf.

To 24.11:

- **kl.10.00-14.00 Öppet hus & mini-loppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

- **kl. 10.00-12.00 Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund.

– kl. 11.30–13.00 **Matsservering:** Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld–Qvarnström.
– kl. 18.00 **Bönegrupp (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko
Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Sö 13.11 kl. 12 Högmässa: i Pojo kyrka.
Sö 13.11 kl. 12 Gudstjänst: i Karis kyrka. Gudstjänsten streamas också och kan ses via församlingens YouTube-kanal.
To 17.11 kl. 19.30 Stillhetens bön: i Karis kyrka.
Församlingsval söndag 20.11 – välkommen att rösta!
kl. 11–20 i Karis församlingshem (det står på ditt meddelandekort var du skall rösta)
kl. 11–20 i Pojo församlingshem (det står på ditt meddelandekort var du skall rösta)
Sö 20.11 kl. 12 Högmässa: i Pojo kyrka.
Sö 20.11 kl. 12 Högmässa: i Karis kyrka.
Ons 23.11 kl. 8.30–9 Stillhetens bön: i Pojo församlingshem.
Ons 23.11 kl. 18 Kvinnokraft: i Ekenäs församlingshem. Bodil Selenius pratar om: Att inte höra... till – hörselnedsättning och utanförskap. Anmälan till Petra Fagerström en vecka innan tfn 044 755 3612 eller petra.fagerstrom@evl.fi.

Närmare information om församlingens övriga evenemang finns på församlingen webbplats: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

15.11. kl. 13.30 Samling för daglediga: i Virkby kyrka. Trevlig samvaro och kaffe. Taxi.
20.11. kl. 13.00 Högmässa: i Virkby kyrka. Kyrktaxi, kyrkkaffe.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Lö 12.11 kl. 13–14 Förhandsrösta i Församlingsvalet: Kullo bykyrka
Kl. 14 Konsert i Kullo bykyrka: Damkören Primavera
Lö 12.11 kl. 17–18 Förhandsrösta i Församlingsvalet: S:t Olofs kapell, Pellinge
Lö 12.11 kl. 18 Visafton: i S:t Olofs kapell, Pellinge: med Siri och Peetu Wigestam
Sö 13.11 kl. 9.30 Gudstjänst: i S:t Olofs kapell, Pellinge
Kl. 12.15 Högmässa: i Domkyrkan

Må 14.11. klo 9–12 Babyträff: Domprostgården
Kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan
kl. 14 Kaffeandakt i Café Ankaret: Runebergsg. 24
On 16.11. kl. 17 Missions och bibelkväll: Café Ankaret
To 17.11. kl. 9–11.30 Familjeträff: Domprostgården
Kl. 18 Chimeskurs för vuxna: i Församlingshemmet på Lundagatan 5. Anmälningar till anne.hatonen@evl.fi.
Fr 18.11 kl. 19 Sing for Peace: i Domkyrkan
Lö 19.11 Kl. 10–16 Kvinnodag: Församlingshemmet på Lundag. 5. Se puffen.
Sö 20.11 OBS! tid och plats kl. 10 Folkvisemässa i församlingshemmet, stora salen: Runebergsg. 24
Kl. 11–20 Församlingsvalet inleds: i Café Ankaret

OBS! ingen högmässa i domkyrkan denna söndag.
Inhiberad: Emsalö gudstjänst sö 20.11.

Må 21.11 kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan.
kl. 13 Sjömansmissionskretsen: Café Ankaret
kl. 17.30 Mammaträff: Domprostgården, anmälan till jenni.antila@evl.fi senast onsdagen före träffen
On 23.11 kl. 13 Mariakretsen: musikrummet
Kl. 18 De Vackraste Julsångerna: Hemgården, Söderveckoski
Kl. 18 Café au Lady-träff på Teams: Samtal och samvaro kvinnor emellan. Du får en digital mötesinbjudan genom att skicka sms till Ele (tnf. 040 711 2800).
To 24.11 kl. 9–11.30 Familjeträff: Domprostgården
kl. 13.30 Missionskretsen: Musikrummet
kl. 14 Kråkökretsen firar nattvard: Sjötorp, Kråkö
kl. 18 Samling kring Guds ord: stora salen, Runebergsg. 24
kl. 19 Kvällsmässa: Lilla kyrkan, te-servering
kl. 18 De vackraste julsångerna: Emsalö kapell
Fr 25.11 kl. 18.30 De vackraste julsångerna: S:t Olofs kapell, Pellinge

SIBBO

Mer information: på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbosvenska-forsamling.fi
Fr 11.11 kl. 9–18 Förhandsröstning: Pastor expeditionen, Stora byvägen 1.
Fr 11.11 kl. 15–19 Förhandsröstning: S-Market Söderkulla, Amiralensvägen 2.
Lö 12.11 kl. 9–18 Förhandsröstning: Pastor expeditionen, Stora byvägen 1.
Lö 12.11 kl. 12–14 Förhandsröstning: Norra Paipis bykyrka, Rajakulmavägen 39.
Sö 13.11 kl. 18 Kvällsmässa: Söderkulla kyrka.
Må 14.11 kl. 19: Vikings veranda: En samtalsgrupp för män. Prästgården. Patrik Frisk.
On 16.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Inleds med kort andakt.
To 17.11 kl. 13 Andakt med nattvard: Dagcentralen. Katja Korpi.
To 17.11 kl. 18.30 Kvinnor mitt i livet: En samtalsgrupp för kvinnor. Korpi.
Lö 19.11 kl. 18 Församlingsafton: Kyrkoby församlingshem. Kandidaterna i församlingsvalet inbjuds.
Sö 20.11 kl. 10 Tvåspråkig gudstjänst: Sibbo kyrka.
Sö 20.11 kl. 11–20 Församlingsval: Kyrkoby församlingshem.
Sö 20.11 kl. 15 Babykyrka: Sibbo kyrka.

On 23.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Inleds med kort andakt.
On 23.11 kl. 12 Ättaeuros lunch: Kyrkoby församlingshem.
To 24.11 kl. 14 Andakt med nattvard: Servicehuset Linda. Korpi.
To 24.11 kl. 18 Missionsauktion: Tabor i Box.

Anmälan till församlingens julutfärd till Lahtis 30.11: Anmälan öppen till 22.11. Info och anmälan till pastorskansliet Tfn 09–239 1005, e-post sibbo.forsamling@evl.fi.

KOLUMNEN

Min tro tröstade i bedrävelsen

FÖR TRETTIO år sedan var vi med om en tragisk händelse. Vi hade sett fram emot att vårt förstfödda barn skulle komma till världen, lyckan var stor, barnsäng hade införskaffats, alla förberedelser var gjorda, kläder var köpta, barnvagnen var utvald, far och morföräldrar var förväntansfulla. Plötsligt två veckor innan beräknad tid inträffade något som ställde allt på ända. Sparar och rörelser upphörde plötsligt en morgon och vi for i ilfart till sjukhuset. Känslan av att vara ensam i världen då jag blev lämnad i ett rum i väntan på besked om vad som var fel, om något. Tillbringade vad jag själv tyckte var en evighet, kommer ihåg att jag bad till Gud att allt skulle vara bra, men så var tyvärr inte fallet. Vi hade förlorat vårt barn. Vad gör man då? Det finns säkert inget enkelt svar på detta men personligen vände jag mig mot Gud som jag tyckte inte hade hjälpt oss i den svåra stund vi befann oss i.

»Med tiden lär man sig leva med det inträffade, men man glömmer aldrig.«

JAG HADE sedan under en lång tid ett ansträngt förhållande till tron. Sakta vände detta och jag fick med tiden en tanke om att det kanske fanns någon mening med det inträffade. Man tror att i det läge man befinner sig i där och då så finns det inte någon väg ut, och att man är den enda som drabbats av detta, hur orättvist allt är, man funderar över vad man gjort fel för att bestraffas så. Familj och vänner blir i denna situation guld värda då man till slut orkar ta tag i alla praktiska ärenden som följer efter en sådan händelse.

Med tiden lär man sig leva med det inträffade, tillvaron blir sakta normal igen och man vågar så småningom börja leva igen. Men man glömmer aldrig.

Utan någon form av tro hade nog situationen känts ännu mer hopplös än vad den då gjorde, det skänkte trots allt en stor tröst i bedrävelsen.

Björn Johansson är arbetande pensionär.

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Vad är en domkyrkoförsamling?

På de orter där en biskop finns, finns också en domkyrkoförsamling och en domprost. Men vad betyder det, och är det något medlemmarna vet om eller är stolta över?

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

BORGÅ – På de orter där biskopen finns, där stiftet har sitt högkvarter, där finns också domkyrkoförsamlingen, förklarar domprosten **Mats Lindgård** i Borgå svenska domkyrkoförsamling.

Det går många olika samarbetstrådar mellan domkapitlet, biskopen och domkyrkoförsamlingen.

– Det synligaste tecknet är vigningsgudstjänsterna som hålls några gånger i året där biskopen viger präster och diakoner till tjänst, säger Lindgård.

De här gudstjänsterna är en del av församlingens reguljära gudstjänstliv.

– En av de viktigaste uppgifterna för biskopen är att viga nya präster och diakoner. Den vigningen sker i domkyrkan tillsammans med domkyrkoförsamlingen. Det är framme vid altaret som många präster och diakoner startar sin vandring som kyrkans tjänare. Också för dem personligen betyder det mycket, säger biskop **Bo-Göran Åstrand**.

Det finns också administrativa kopplingar mellan domkyrkoförsamlingen och stiftet.

– Domprosten, det vill säga kyrkoherden i domkyrkoförsamlingen, är medlem i domkapitlets kollegium. Domprosten är även vid behov biskopens vikarie och viceordförande vid domkapitlets sammanträden, förklarar Åstrand.

Mats Lindgård är en av nio domprostar i Finland.

– Jag uppskattar högt det kollegiala stödet från de övriga domprostarna.

Fler officiella mässor

Relativt ofta kommer större festligheter ur stiftets perspektiv, och de hålls i regel i Borgå, inte minst televiserade gudstjänster. Lindgård drar sig till minnes att hans första år som domprost 2008–2009 var synnerligen hektiskt med omkring sju festmässor.

– Domkyrkan återinvigdes efter branden det året. Vi hade också biskopsbyte och lantdagens jubileumsår.

– Det är roligt att vara värdförsamling, men det innebär också mer arbete, säger Lindgård.

Mats Lindgård är en av nio domprostar i Finland. FOTO: ARKIV/SOFIA TORVALDS

Biskop Bo-Göran Åstrand uppskattar att församlingen ber för sin biskop. FOTO: ARKIV/NICKLAS STORBJÖRK

»Det är roligt att vara värdförsamling, men det innebär också mer arbete.«

I Borgå domkyrka vigs präster och diakoner. FOTO: ARKIV/NINA ÖSTERHOLM

Officiella festmässor är både en "extra rikedom och en kvalitetsutmaning", som Lindgård uttrycker det.

– Det finns inget uttalat yttre krav, men internt vill vi ju att stiftets festmässor ska vara fina, bland annat då det gäller musiken med kantorer, sångare och instrumentalister. Vi har fortfarande tre kantorstjänster, två a-kantorstjänster och en b-kantorstjänst, fastän vi varit tvungna att skära ner på en del annat, säger Lindgård.

Han tror inte att gemene man vet exakt vad det innebär att en församling är domkyrkoförsamling.

– Men de medlemmar som är lite mer inkomna är både glada och stolta över att få vara domkyrkoförsamling.

Intressant i sammanhanget är att Borgå stifts huvudkyrka, domkyrkan i Borgå, rent administrativt lyder under Helsingfors domkapitel. Det här kommer sig av att Borgå domkyrkoförsamling hör till Borgå kyrkliga samfällighet tillsammans med den större finska församlingen i Borgå. Samfälligheten, som administrerar fastigheterna, hör till det stift som ma-

joriteten av medlemmarna tillhör, i detta fall Helsingfors.

– Vi är den enda domkyrkoförsamlingen i landet som inte har den formella beslutanderätten över sin domkyrka.

I praktiken fungerar samarbetet med den finska församlingen mycket bra, betonar Lindgård.

– Men jag brukar säga att för en minoritet är det alltid bäst att ha strukturerna i skick ifall samarbetet inte skulle fungera bra, att vi inte ska vara beroende av god vilja från dem som i majoritet råkar bestämma.

Den andliga omsorgen är något Åstrand uppskattar.

– Det är otroligt fint att veta att domkyrkoförsamlingen ber för stiftets biskop. Det brukar jag tänka på när jag reser runt i stiftet och ofta firar gudstjänst i någon av stiftets 47 församlingar med anledning av kyrkoherdeinstallationer, visitationer och jubileer, säger Åstrand.

– Och jag är glad för att jag regelbundet får träffa och samtala med domkyrkoförsamlingens ungdomar. Det är ett fint och glatt gäng! I början på december samlas vi till en Tortilla-afton i biskopsgården, tilläger han.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Lö 12.11 kl. 13–14 Förhandsrösta i Församlingsvalet: Kullo bykyrka

Kl. 14 Konsert i Kullo bykyrka: Damkören Primavera

Lö 12.11 kl. 17–18 Förhandsrösta i Församlingsvalet: S:t Olofs kapell, Pellinge

Lö 12.11 kl. 18 Visafn: i S:t Olofs kapell, Pellinge: med Siri och Peetu Wigestam

Sö 13.11 kl. 9.30 Gudstjänst: i S:t Olofs kapell, Pellinge

Kl. 12.15 Högmässa: i Domkyrkan

Må 14.11. klo 9–12 Babyträff: Domprostgården

Kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan

kl. 14 Kaffeandakt i Café Ankaret: Runebergsg. 24

On 16.11. kl. 17 Missions och bibelkväll: Café Ankaret

To 17.11. kl. 9–11.30 Familjeträff: Domprostgården

Kl. 18 Chimeskurs för vuxna: i Församlingshemmet på Lundagatan 5. Anmälningar till anne.hatonen@evl.fi.

Fr 18.11 kl. 19 Sing for Peace: i Domkyrkan

Lö 19.11 kl. 10–16 Kvinnodag: Församlingshemmet på Lundag. 5. Se puffen.

Sö 20.11 OBS! tid och plats kl. 10 Folkvisemässa i församlingshemmet, stora salen: Runebergsg. 24

Kl. 11–20 Församlingsvalet inleds: i Café Ankaret

OBS! ingen högmässa i domkyrkan denna söndag.

Inhiberad: Emsalö gudstjänst sö 20.11.

Må 21.11 kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan.

kl. 13 Sjömansmissionskretsen: Café Ankaret

kl. 17.30 Mammaträff: Domprostgården, anmälning till jenni.antila@evl.fi senast onsdagen före träffen

On 23.11 kl. 13 Mariakretsen: musikrummet

Kl. 18 De Vackraste Julsångerna: Hemgården, Söderveckoski

Kl. 18 Café au Lady-träff på Teams: Samtal och samvaro kvinnor emellan. Du får en digital mötesinbjudan genom att skicka sms till Ele (tfn. 040 711 2800).

To 24.11 kl. 9–11.30 Familjeträff: Domprostgården

kl. 13.30 Missionskretsen: Musikrummet

kl. 14 Kråkökretsen firar nattvard: Sjötorp, Kråkö

kl. 18 Samling kring Guds ord: stora salen, Runebergsg. 24

kl. 19 Kvällsmässa: Lilla kyrkan, te-servering

kl. 18 De vackraste julsångerna: Emsalö kapell

Fr 25.11 kl. 18.30 De vackraste julsångerna: S:t Olofs kapell, Pellinge

BORGÅ Musik

Konsert i Kullo bykyrka och viskväll i S:t Olofs kapell på Pellinge 12.11

I samband med förhandsröstningen gör församlingen det enkelt för Pellingeborna att rösta i församlingsvalet och också för dem som bor nära Kullo bykyrka. Det gäller både finska och svenska röstberättigade.

I samband med damkören Primaveras konsert i Kullo bykyrka **lördag 12.11 kl. 14** kan man rösta i kapellet från **kl. 13–14** och efter det njuta av kör-musik.

I S:t Olofs kapell på Pellinge bjuder trubadur-duon Siri och Peetu Wigestam på viskväll den **12 november kl. 18**. Då kan du också rösta mellan klockan **17–18** i kapellet.

SIBBO

Mer information: på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbosvenskaforsamling.fi

Fr 11.11 kl. 9–18 Förhandsröstning: Pastorsexpeditionen, Stora byvägen 1.

Fr 11.11 kl. 15–19 Förhandsröstning: S-Market Söderkulla, Amiralssvägen 2.

Lö 12.11 kl. 9–18 Förhandsröstning: Pastorsexpeditionen, Stora byvägen 1.

Lö 12.11 kl. 12–14 Förhandsröstning: Norra Paipis bykyrka, Rajakulmavägen 39.

Sö 13.11 kl. 18 Kvällsmässa: Söderkulla kyrka.

Må 14.11 kl. 19: Vikings veranda: En samtalsgrupp för män. Prästgården. Patrik Frisk.

On 16.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Inleds med kort andakt.

To 17.11 kl. 13 Andakt med nattvard: Dagcentralen. Katja Korpi.

To 17.11 kl. 18.30 Kvinnor mitt i livet: En samtalsgrupp för kvinnor. Korpi.

Lö 19.11 kl. 18 Församlingsafton: Kyrkoby församlingshem. Kandidaterna i församlingsvalet inbjuds.

Sö 20.11 kl. 10 Tvåspråkig Gudstjänst: Sibbo kyrka.

Sö 20.11 kl. 11–20 Församlingsval: Kyrkoby församlingshem.

Sö 20.11 kl. 15 Babykyrka: Sibbo kyrka.

On 23.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka. Inleds med kort andakt.

On 23.11 kl. 12 Åttaeuroslunch: Kyrkoby församlingshem.

To 24.11 kl. 14 Andakt med nattvard: Servicehuset Linda. Korpi.

To 24.11 kl. 18 Missionsauktion: Tabor i Box.

Anmälan till församlingens julutfärd till Lahtis 30.11: Anmälan öppen till 22.11. Info och anmälan till pastorskansliet Tfn 09–239 1005, e-post sibbo.forsamling@evl.fi.

SIBBO Julutfärd

Välkommen på resa till Lahtis!

Anmälan till församlingens julutfärd till **Lahtis 30.11**: Anmälan öppen till 22.11. Info och anmälan till pastorskansliet Tfn 09–239 1005, e-post sibbo.forsamling@evl.fi.

VANDA Föreläsning

Om pilgrimsfärder som livsstil

TO 17.11 kl. 17 ”Pilgrimsfärd som livsstil – ett nutida grekiskt nunnekloster som mål för pilgrimsfärd”: **Dickursby bibliotek** (musikavdelningen) Näckrosvägen 4.

Mari Rahkala-Simberg berättar om sin forskning i ett grekiskt klosterramfund och om sitt arbete som lärare i svenska för invandrare. Tillställningen ordnas av Pohjola Norden/Vanda.

BORGÅ För kvinnor

Vi firar kvinnodag 19.11 kl. 10–16

Plats: Församlingshemmet på Lundagatan 5, Borgå.

Upplev stillhet i dig själv och inför Gud tillsammans med kvinnor i olika åldrar. Kvinnodagen kostar 15 € och betalas kontant på plats. Ta med dig egen gymnastikmatta och bekväma kläder.

Anmäl dig **senast 10.11** till församlingspastor Eleftheria Apostolidou, e-post: eleftheria.apostolidou@evl.fi, tfn: 040 711 2800.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

ONS 9.11 kl. 18–19 Sångstund i Dickursby kyrka: Välkomna med på sångstund i Dickursby kyrka varje onsdag och må bra med rösten! Tervetuloa rentoutta-vaan lauluhetkeen Tikkurilan kirkossa keskiviikkoiltoisin!

ONS 9.11 kl. 18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka på 2 våningen i utrymmet Kärlek.

FRE 11.11 kl. 10–11 Musiklek: i Dickursby kyrka. Välkommen med på musiklek för ca 1–4 åringar med vuxen på 2 våningen i utrymmet Kärlek.

FRE 11.11 kl. 14–15.30 Babyrytmik: i Dickursby kyrka. Välkommen på babyrytmik för ca 3–6 mån med vuxen på andra våningen i utrymmet Kärlek.

SÖ 13.11 kl. 10 Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars, Sini Aschan, Heidi Åberg.

SÖ 13.11 kl. 12 Mässa: i Dickursby kyrka, Sini Aschan och Heidi Åberg.

ONS 16.11 kl. 18–19 Sångstund: i Dickursby kyrka.

ONS 16.11 kl. 18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka på 2 våningen i utrymmet Kärlek.

TO 17.11 kl. 17 ”Pilgrimsfärd som livsstil – ett nutida grekiskt nunnekloster som mål för pilgrimsfärd”: Dickursby bibliotek (musikavdelningen) Näckrosvägen 4.

Mari Rahkala-Simberg berättar om sin forskning i ett grekiskt klostertsamfund och om sitt arbete som lärare i svenska för invandrarna. Tillställningen ordnas av Pohjola Norden/Vanda.

FRE 18.11 kl. 10–11 Musiklek: i Dickursby kyrka. Välkommen med på musiklek för ca 1–4 åringar med vuxen på 2 våningen i utrymmet Kärlek.

FRE 18.11 kl. 14–15.30 Babyrytmik: i Dickursby kyrka. Välkommen på babyrytmik för ca 3–6 mån med vuxen på 2 våningen i utrymmet Kärlek.

SÖ 20.11 kl. 10 Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars, Janne Sironen, Anders Ekberg.

TI 22.11 kl. 13 Seniorcafé: i Dickursby kyrka. Andakt, kaffe och tilltugg

TI 22.11 kl. 13 Sjöskogskretsen: samling hemma, kontakta Heidi Salminen för mera info om plats 050 3301828.

ONS 23.11 kl. 14 Dickursbykretsen: i Folkhälsanhuset. Andakt, kaffe och tilltugg.

ONS 23.11 kl. 18–19 Sångstund: i Dickursby kyrka.

ONS 23.11 kl. 18–20 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka.

TO 24.11 kl. 13–14.30 Sottungsby-Håkansböle pensionärskrets: i Håkansböle kyrka, Håkansbölevägen 48.

BORGÅ Sticka!

Sockor för missionen behövs inför jul

Vill du sticka sockor för missionen? Det behövs sockor för barn och vuxna till missionens skåp i Café Ankaret, Runebergsgatan 24.

Om du har garn som ligger i ditt skåp och som du inte behöver, får du gärna donera det till Café Ankaret. Vi stickar både nuttur, filtar och sockor för missionsarbetet. Kontakta Sanna Lindström tfn 040 528 6577.

KOLUMNEN

MIKAEL GRÖNROOS

Valkval och julpyssel

I EN låda under mitt skrivbord trängs vita och orangea röstsedlar, i en annan låda en hög utskrivna följebrev som ska fyllas i vid förhandsröstningen. Församlingsvalet står som bekant för dörren.

I många församlingar är det också denna gång frågan om icke-val, eller sänjval eftersom kandidaterna inte är tillräckligt många. Man har helt enkelt enats om vilka kandidater som ska bli ordinarie och vilka som utses till ersättare. Demokrati? Nja, ingen kan väl påstå att det bästa för demokratin är att folkets representanter utses i en sluten krets, det må nu sedan vara valmansförening eller någon annan typ av kommitté.

SÄMJOVAL KAN också bli ett miljöval. Jag kan tänka mig att man i flera församlingarskanslier nu funderar över vad man ska göra med högar av valsedlar, förhandsröstningsdokument och två uppsättningar av kuvert som man var tvungen att beställa redan i januari. Det stipuleras säkert någonstans att valets årtal ska tryckas på valdokumenten, i annat fall kunde man ju magasinera hela bunten med flera tusen vita och orangea lappar till nästa val.

»Någon kreativ barnledare lär väl hitta på pysselkreationer i vitt och orange inför jul.«

NÅGON KREATIV barnledare lär väl ska hitta på pysselkreationer i vitt och orange inför jul, valsedlarna är nämligen tryckta på stadigt papper.

Däremot är jag inte alls avundsjuk på väljarna som står och fipplar med två valsedlar och undrar varför samma namn finns på två olika listor, med olika nummer dessutom. Vad är skillnaden mellan fullmäktige och församlingsråd i en församling i en samfällighet?

På finska brukar man lite elakt kalla en svåröverskådlig förvaltning för hallintohimmeli, efter det hantverk av halmstrån som pryder finländska hem till exempel till jul. Rakt av översatt till svenska är ordet förvaltningshimmel. Säger inget mer om de associationer som dyker upp i mitt huvud.

Så skyll inte på församlingsborna när de fumlar med sina vita och orangea lappar.

Mikael Grönroos är informationssekreterare i Sibbo svenska församling.

Lena Blomstedt sadlade om från chefsupdrag till diakoni. – Nu får jag jobba närmare människan igen. FOTO: MIKAEL GRÖNROOS

Får förmedla hopp

Lena Blomstedt tycker att diakonins uppgift är att hjälpa i det tysta – men också vara ett språkrör för de svaga i samhället, som kanske varken vågar eller kan höja sin egen röst.

TEXT: ULRIKA HANSSON

SIBBO Lena Blomstedt är ny tf diakon i Sibbo svenska församling.

Vad har du jobbat med tidigare och vilka erfarenheter kommer du att ha nytta av i ditt nya jobb?

– Jag har jobbat med olika uppgifter inom småbarnspedagogiken i över 30 år. I slutet av 80-talet blev jag färdig barnträdgårdslärare, som det hette då, men efter några år i den uppgiften lockade ledarskapsrollen mig och så fick det bli i 26 års tid. Jag har jobbat som daghemsföreståndare, chef för småbarnsfostran och som verksamhetschef både inom kommunala och privata sektorn, i huvudsak i Helsingfors.

– I alla de arbetsuppgifter jag haft har det handlat om att ta ansvar, samarbeta, lyssna in andra, se utvecklingsbehov och jobba för gemensamma mål. Det har också handlat om att lyckas och misslyckas och lära sig av sina misstag. Allt det här kan man ju sammanfatta och helt enkelt kalla livserfarenhet. Och det är ju inte bara

i arbetslivet allt det här gäller, utan genom hela livet egentligen. Jag tror också att mina tidigare jobb har gett mig ett visst mod att reagera och handla, men även en ödmjukhet i tanken att ensam inte är stark. De egenskaperna tror jag behövs också inom diakonin.

Vad var det som gjorde att du ville sadla om?

– Jag upplevde helt enkelt att jag höll på att tappa glöden och kraften för att fortsätta i chefsrollen. Det är varken rättvist mot en själv eller mot dem man leder att stanna kvar då. Samtidigt fanns ett behov av få jobba närmare människan igen, på ett mer omfattande sätt. Att få en större möjlighet att ge tid för varje enskild individ jag möter och helt enkelt finnas där för dem. Då en nära person i mitt liv sade till mig att jag kanske borde bli diakon, kändes det som om en viktig pusselbit fallit på plats.

Vad har varit tyngst kontra mest givande med ditt nya jobb?

– Nu är det kanske lite tidigt ännu att svara på den frågan efter drygt två veckor som vikarierande diakon, eftersom jag inte ännu hunnit komma in i grovjobbet, så att säga. Det mest

utmanade just nu är att komma underfund med hela arbetsbilden och prioritera rätt med tanke på diakonens uppdrag. Var är behoven störst?

– Den glädje och omtanke jag själv fått möta både av mina medarbetare och andra församlingsbor har gett mig en fin start. Det fungerar som påfyllnad och ger styrka att själv kunna ge vidare.

»Diakonin ska i första hand finnas till för människor i nöd.«

Vad tycker du är det viktigaste att tänka på när man vill hjälpa en annan människa?

– Att vara lyhörd och att bilda sig en tillräckligt bred uppfattning om vilken situation människan verkligen befinner sig i. Att hjälpa helt konkret naturligtvis, men också att också inge förtröstan och hopp.

Vilken är diakonins viktigaste uppgift, tycker du?

– Diakonin ska i första hand finnas till för människor i nöd, och den nöden kan ha många ansikten. Men jag tänker nog att diakonin också har en roll i ett förebyggande syfte. Diakonin kan jobba för gemenskap och motverka ensamhet på olika sätt.

– Diakoni uppfattas ofta som ett arbete som sker mer i det tysta, men jag tycker också att diakonin behöver vara ett språkrör för de nödställda på ett samhälleligt plan och stå upp för dem som inte själva kan höja sin röst.

Lena Blomstedt

Bor: i Sibbo.

Fritidsintressen: körsång, motion, umgänge med vänner.

En viktig förebild: Min mamma, speciellt för hennes starka förtrostan på att Gud bär oss.

Ett motto hon återkommer till: Det är nog hela Sinnesrobönen.

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Joanna Nylund, joanna.nylund@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6322. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Tröst i den största sorgen

KOLUMN
Daniel Jakobson
är ungdoms-
arbetare i Matteus
församling.

FÖR EN MÅNAD SEDAN sedan hade jag förmånen att tillsammans med projektkören Matteus Voice åka upp till min hemstad, Lycksele i södra Lappland på andra sidan viken. Anledningen var både enormt vacker och outsägligt sorglig.

PÅ NYÅRS DAGEN 2022 tog min systerdotter Bryna "Mica" sitt liv, endast 11 år gammal. Efter en tid av intensivt psykiskt illamående och minimalt stöd från vård och skola så hände det som inte får hända och i vår familj finns nu ett stort hål och ett gapande sår i våra hjärtan.

När sorgen drabbar en så brutalt så finns det varken ord, handlingar eller stöd som räcker till, ändå måste man göra något. Ändå måste man fortsätta leva, hitta sina vägar och gå

vidare. Min syster Jennie har varit enormt modig och målinriktad i sin sorg, hon vill inte att det här ska hända någon annan och har därför valt att tala öppet om Bryna, om kampen, vanmakten och om sorgen. För det är hon min hjälte. Hon startade också en insamling i Micas namn till föreningen Suicide Zero som arbetar för att förebygga, forska, informera och utbilda kring självmord. Insamlingen är löpande och har i dagsläget samlat över 22 000 euro.

OCH HÄR KOMMER VI till det enormt vackra. Min församlings kör, med många ungdomar som jag jobbar med, följde med

mig till svenska Lappland för att tillsammans med min systers församlingskör göra en minnes- och insamlingskonsert med fokus på hopp. Att få stå där i min barndoms hemstad tillsammans med underbara ungdomar och sjunga sånger som talar om hopp men med den tyngsta av anledningar, kändes viktigt och vackert och blev en pusselbit i min egen sorgbearbetning.

Jag är tacksam att församlingen finns, här för mig i Helsingfors och där för Jennie i Lycksele. När allting rasar behöver vi varandra och kyrkan är aldrig starkare än då. Inte för att kyrkan nödvändigtvis har svaren, utan för att där finns människor som vi behöver, människor som inte är rädda ens för det djupa mörkret.

VILL DU LÄSA MER om Bryna/Micas berättelse och bidra till Suicide Zero kan du göra det på:

egeninsamling.suicidezero.se/bryna-mica-bolton

Om du går i självmordstankar kontakta Mieli, Kyrkans samtalsjänst eller din församling!

»När allting rasar behöver vi varandra och kyrkan är aldrig starkare än då.«

Hallå där Ingrid Björkskog!

Hon är församlingssekreterare i Johannes församling och just nu fullt sysselsatt med församlingsvalet.

– **JAGKOORDINERAR** vår församlings förhandsröstning tillsammans med kyrkoherden och i samarbete med kollegor från Helsingfors alla församlingar. Förhandsröstningen pågår 8–12 november och det finns många röstningsställen runt om i stan. Förutom pastorskansliet kommer vi till exempel att finnas på Narinken varje dag, men också i olika köpcentrum och andra platser.

Under förhandsröstningen kan man rösta var som helst i Finland, på en kandidat i den församling där man är skriven.

– **ALL INFORMATION** om valet, kandidaterna, röstningsställen, valkompass med mera finns på adressen församlingsvalet.fi.

JOANNA NYLUND

GEMENSAM HJÄRTE

Iklädda kåpor och kronor kommer Johannes församlings volontärer i år igen att möta flera hundra daghemsbarn under församlingens populära julvandringar. Nu efterlyser man fler som vill vara med och dramatisera julens budskap för de minsta.

TEXT OCH FOTO: **NINA ÖSTERHOLM**
BEARBETNING: **JOANNA NYLUND**

Johannes församling har i flera år ordnat julvandringar för dagisbarn i kyrkan. Före pandemin fick ca 500 barn årligen ta del av julens berättelse dramatiserad av församlingens personal och en grupp volontärer, och vartefter att läget normaliserats kryper siffrorna uppåt igen.

Bland volontärerna finns flera som återkommer varje år, helt enkelt för att uppdraget är så roligt.

– Det är fint att få göra något för barnen, och gemenskapen bland oss som medverkar är trevlig, säger **Stina Strandberg** som i fjol spelade "vis man" för de besökande daghemsgrupperna. Strandberg är pensionär efter ett arbetsliv inom förvaltning.

– Fast jag borde ju ha jobbat med barn, jag älskar att vara med dem. Jag har börjat vikariera vid församlingens eftermiddagsklubb, och så är jag med på julvandringarna.

Undervandringen, som är mer av ett drama vid olika stationer i kyrkan, får barnen möta skattskrivare, soldater, herdar och visa män. Kommentarer och frågorna låter inte vänta på sig.

– När jag för några år sedan spelade Josef var det ett barn som påpekade att Josef nog hade lite för kvinnliga former för rollen. Man måste ha svar på tal med glimten i ögat när man gör juldrama!

Tillsammans mot ensamhet

"Frivilliga sökes." Ibland behöver det inte vara konstigare än så. Finländare gör aktivt frivilligarbete. Enligt en undersökning om frivilligarbetet i Finland 2018 (Vapaaehtoistyö Suomessa 2018) deltar 40 procent av finländarna regelbundet i frivilligarbete. Många känner att de har stor nytta av att hjälpa till: man lär sig saker och får kontakter som blir viktiga i den egna vardagen. Också **Helena Segercrantz** är en aktiv pensionär som gärna hjälper till där det behövs. Hon har varit med om att organisera träffar för äldre personer och känner även varmt för familjer som har det kämpigt.

– Jag har tänkt på hur många familjer i huvudstadsregionen som har sina släktingar någon annanstans i landet. Jag skulle gärna vara en extra-mormor för någon familj. Kanske kunde församlingen koordinera och styra upp något här?

En uppgift för mig

I Sverige kartlägger man årligen varför människor

Ståtlig även i munskydd.

Kom med på julvandring!

Datum för årets julvandringar är **21-24.11, 29.11, 30.11** och **1.12**. Tre vandringar per dag, kl. 9.30, 10 och 10.30. Man behöver inte vara med på alla. **21.11** ordnas även en kvällsföreläsning kl. 18.

Generalrepetitionerna går av stapeln **15.11** på förmiddagen och **16.11** kl. 13 (välj någondera).

Kontakta Maria Repo-Rostedt, maria.repo-rostedt@evl.fi så får du veta mera.

vill gå med i frivilligverksamhet och vad som håller dem motiverade att fortsätta. Bland orsakerna brukar nämnas känslan av samhörighet och möjligheten att få nya vänner.

Maria Repo-Rostedt, präst och en av nyckelpersonerna bakom årets julvandring i Johannes församling, tycker att gemenskapen bland församlingens frivilliga är jätteviktig. Som tack för julvandringarna ordnar hon en liten fest för alla medverkande.

– Man går kanske med i frivilligarbete för att hjälpa, men sedan blir man en del av gemenskapen och den blir också viktig och ett skäl att fortsätta. Vi har så roligt tillsammans.

När hon får frågan vad volontärerna brukar nämna som den främsta orsaken till att de vill

En intensivt uppmärksam åhörarskara.

göra julvandringarna skrattar hon till.

– Barnen är ju så härliga! De utgör en mycket tacksam publik eftersom de verkligen engagerar sig med liv och lust i det som sker.

Bo Ekman är van frivilligarbetare inom kyrkan. Han har spelat kejsar Augustus vid julvandringarna och är sedan länge med i Andreaskyrkans matutdelning.

– Det finns volontäruppdrag inom kyrkan för olika människor i olika åldrar, jag rekommenderar det varmt, säger Ekman.

Deltagande ger delaktighet

I frivilligarbetet är det inte bara fråga om att hitta på grejer för människor att göra, det handlar om viktiga uppdrag som behöver fyllas.

KYRKAN I HELSINGFORS

PROGRAMMET GÄLLER FREDAG 11.11–TORS DAG 24.11.

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: regelbundet varje söndag kl. 10 i Matteuskyrkan. Utom de söndagar vi firar kvällsmässa 4.12 och 1.1

MU-mässa: (MatteusUngdom): Onsdagar kl. 17:30 + kyrkfika. Öppet hus för ungdomar från kl. 15.

Öppen bönegrupp: Molnet träffas från och med 6.10, varannan torsdag, i Matteuskyrkan kl. 18–19:30. Mer info: Gun Holmström, tfn 040 7596851.

Barn och familj

Musiklek tisdagar: Klapp & klang kl. 10 (från 1 år uppåt) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

Tweentisdag för åk 3–6: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15:30–16:15.

Pysselklubb: Lediga platser ännu i Nordsjö!

För åk 1–2 i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar, varannan vecka. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, 050-380 3936.

Barnkör: För åk 1–2 i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar, varannan vecka. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769

Popkör: för barn i årskurserna 3–6. Tisdagar kl. 15:30–16:15 i Matteuskyrkan. Matteus barn-

kör övar i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar. Körledare: daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

Musik

Kyrkokören: övar tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: niels.burgmann@evl.fi, 050-566 9418

Vår Ton: för dig som aldrig vågat sjunga i kör men ändå skulle vilja försöka. Vi sjunger visor, kanon och schlager onsdagar mellan 15.30–16.30. Ledare: Niels Burgmann. Tag gärna kontakt om du har frågor, 050-566 9418 eller niels.burgmann@evl.fi

Gemenskap

Familjelördag med höstpysssel och musiklek: lö 12.11 kl. 10–13.

Ingen förhandsanmälan behövs. Kom som ni är och umgås tillsammans med barnen en förmiddag i Matteus. Musiklek kl. 10. Pyssla fritt eller hämta inspiration från våra många pysslidéer. Hjälpdelarna finns med och klipper och klistrar med barnen. Lätt servering.

Stickklubben: 17.11 kl. 11–13 (jämba veckor i höst). Handarbete, inspiration och skratt. Mera info: Carita Riitakorpi, 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Träffas i Matteus en gång i månaden. 14.11 kl. 14–16 vi läser och diskuterar Henri Nouwens bok ”Att söka en helhet”. Mer info via kansliet, 09 2340 7300 (Ti & To 10–14)

Mitt livs lät- konsert med Matteus bästa berättelser 11.11.22 kl 18 bjuder Matteusmu-

siker på konsert i Matteuskyrkan. Låturvalet består av låtar som betytt mycket för församlingens medarbetare under deras liv – medarbetarna bjuder även på berättelserna bakom låtarna. Konserten börjar 18:30, men från 18 finns det möjlighet till fika och förhandsröstning i församlingsvalet.

Samling för män 18.11 kl.18–20

En gammal klassiker som samlat män i Matteuskyrkan i decennier. Som talare, Pär Silén om Ortodoxa kyrkan i Finland. Kontakt: juho.kankare@evl.fi eller 050 380 5739

Du behövs som volontär! Kaffe på plattan:

19.11 kl. 12.30–14 Kaffe, bulle och samtal utanför Matteuskyrkan. Vi behöver dig som vill bjuda in människor som går förbi, dig som vill servera kaffe, dig som vill samtala och be för människor. Kontakt: Carita Riitakorpi: 050-3803 986, carita.riitakorpi@evl.fi.

20.11 Kyrklunch till förmån för missionen: efter mässan dvs kl.11. Passa på att rösta i församlingsvalet under lunchen!

Matteus SALT

Lördag 26.11 Matteus SALT 50 gången. Välkommen på fest-brunch kl.10 i Matteuskyrkan! Temat är Gemenskap med Gud. Talaren är Matias Gädde.

Församlingsvalet

Församlingsvalets förhandsröstning i Matteuskyrkan 8–12.11, ti, tors, lö 9–18, on och fre 9–20. På valdagen 20.11 inleds valet kl 11 efter mässan som börjar kl 10, och man kan rösta till kl 20.

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med! Våra diakoniarbetare är Carita Riitakorpi 050-380 3986 eller Mari Johnsson 050-380 3976.

Matteus församling
helsingforsforsamlingar.fi/
matteus

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/
matteus

Kansliet: För tillfället är det fysiska kansliet stängt. Telefondit tis o tor 10–14, tfn (09) 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1)

MATTEUS För hela familjen

Gemenskap med pyssel

Familjelördag med höstpysssel och musiklek: lö 12.11 kl. 10–13. Ingen förhandsanmälan behövs. Kom som ni är och umgås tillsammans med barnen en förmiddag i Matteus. Musiklek kl. 10. Pyssla fritt eller hämta inspiration från våra många pysslidéer. Hjälpdelarna finns med och klipper och klistrar med barnen. Lätt servering.

»Barnen utgör en mycket tacksam publik.«

– Vi anställda räcker helt enkelt inte till. Om vi inte hade volontärer som var här och spela-de visa män eller herdar skulle det inte bli någon julvandring alls för dagisbarn, säger Maria Repo-Rostedt. Hon passar på att skicka en hälsning till Kyrkpressens läsare.

– Än finns det luckor att fylla! Det finns både talroller och statistroller, så om du inte vill prata blir du inte tvungen. Föreställningarna sker på förmiddagarna och vi bjuder på kaffe och gemenskap efteråt. Det räcker att man kan vara med en eller ett par gånger. Kom med!

Artikeln har tidigare publicerats på Kyrkan i Helsingfors webbsida och återges här i bearbetad och uppdaterad form.

Johannes församling

Gudstjänster

Gudstjänst: Middagsbön och diakonijour: tisdagar kl 12–14 i Johanneskyrkan

Veckomässa: onsdagar kl 18 i Johanneskyrkan

Missa inte! Vesper och mässa: onsdag 23.11 kl 18 i Johanneskyrkan. Med musik av 200-årsjubilerande César Franck.

Högmässa i S:t Jacobs kyrka: söndagar kl 10

Högmässa i Johanneskyrkan: söndagar kl 12. 13.11 medverkar Roströsten, 20.11 medverkar en kvartett ur damkören Lyran.

Andakt: Tisdag 15.11 kl 17.30 i Seniorhuset på Drumsö

Mässa: Söndag 20.11 kl 15 i Folkhälsanhuset i Brunakärr

Gemenskap

Middagsbön och diakonijour: tisdagar kl 12–14 i Johanneskyrkan

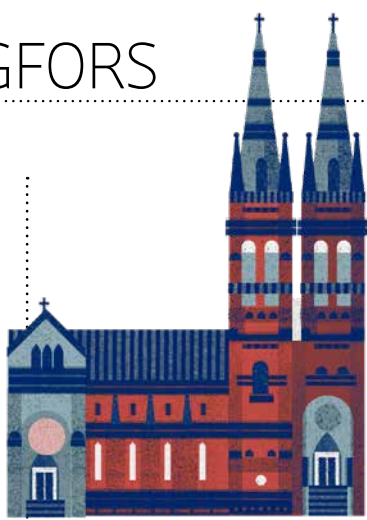
Missa inte! Träffpunkt: tisdag 15.11 kl 14–15.30 i Högbergssalen. Maria Repo–Rostedt deltar och berättar om Stillhetens yoga. Alla intresserade är välkomna med.

Diakoniträff: torsdagar kl 12 i S:t Jacobs kyrka. Kaffe och diskussion

Samtalsgruppen bibel, tro och tvivel: 14.11 kl 18 i Hörnan. Gäst: Henrik Andersén

Johanneskaffe på stan: 21.11 kl 14–16, Café Le Jardin, Drumsövägen 5. Träff utanför caféet kl 13.55. Kom och träffa anställda och andra församlingsmedlemmar! Vi bjuder på kaffe & tilltugg.

Heurekabesök för unga vuxna: 16.11 kl 18–20, Heureka. För-

samlingen bjuder på besöket. Anmälan till Viivi Suonto, 050 407 5165.

Förhandsröstning i församlingsvalet och valet till kyrkofullmäktige i kansliet 8–12.11 kl 9–18. De övriga förhandsröstningsställena kan du se i valbrevet, samt på församlingsvalets hemsida, församlingsvalet.fi.

Missa inte! Församlingsvalet går av stapeln söndag 20.11 i Högbergssalen, Högbergsgatan 10, andra våningen.

För familjer och barn

Familjecafé: Måndagar och fredagar kl 9.30–12.30 i Hörnan (Högbergsg.10), torsdagar kl 9.30–12.30 i S:t Jacobs kyrka (Kvarnbergsbr.1, vän 2)

Musiklek: Måndagar och fredagar kl 10 i Hörnan (Högbergsg.10), torsdagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka (Kvarnbergsbr.1), tisdagar kl 10 i Arabiastrandens invånarhus (Indiag.1, utrymmet "Käantöpaikka")

Babyrytmik: måndagar kl 11 i Hörnan

Fritids: måndag–torsdag kl. 13–16.30 för åk 3–6 i S:t Jacobs kyrka på Drumsö, Kvarnbergsbrinken 1. Här kan du kocka, spela, skapa, leka ute m.m. Mellanmål kostar 1€. Mera info: Axel Åberg, 050 408 4637

Family fun: onsdag 2.11 kl 17–19 i Hörnan.

Julvandring för familjer 21.11 kl 18 i Johanneskyrkan. Förhandsanmälan senast 18.11 till Helena Hollméus: 050 401 0390.

Mera info om familjecaféet, babyrytmiken och musikleken ger Stella Wahlström, 050 578 1444

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan

Vesper och mässa: onsdag 23.11 kl. 18 i Johanneskyrkan. Med musik av 200-årsjubilerande César Franck.

Furahakören: övar varannan lördag kl. 10 i körsalen, Högbergsgården, andra våningen. För mer info, kontakta Anna Maria på annamaria.bockerman@evl.fi. Välkommen med!

Programmet för unga hittar du på ungdomsverksamhetens egen hemsida, johannesungdom.wordpress.com.

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida: helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Högbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.

Lokaler: Johanneskyrkan, Högbergsg. 12, Högbergssalen, Högbergsg. 10 (vän. 2), Hörnan, Högbergsg. 10 (gatuplan), Folkhälsan och Majblomman, Mannerheimv. 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgratan 6, S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbr. 1, Seniorhuset, Norrsvägen 1, Arabiastrandens invånarhus, Indiagatan 1, utrymmet "Käantöpaikka"

Petrus församling

Gudstjänster

Varmt välkommen på gudstjänst!

Högmässa: kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola för barn. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka. 13.11 Björk, Sandell. 20.11 Thylin, Sandell. Kaffe efteråt.

Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. Kaffe efteråt. Barnkyrka och CoolKids för barnen. Välkommen!

Barnfamiljer

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Musiklek: Välkommen på musiklek! Musiklek är speciellt för dig med barn 0–5år. Tisdagar kl. 10 i Malms kyrka och torsdagar

PETRUS Gemenskap

Petrafrukost

19.11 kl. 10 bjuder vi till frukost i Petrus för kvinnor i alla åldrar.

Laura Hellsten pratar kring temat Kropp och dans genom teologins historia. Kom med och låt dig inspireras!

kl. 10 i Hagasalen. Kontakta Anne Koivula, anne.koivula@evl.fi, för mer info.

Sjung i kör

Petrus vokalsamle: Välkommen alla nya körsångare! Vi sjunger i stämmor och uppträder sporadiskt. Kören övar i regel torsdagar kl. 18.30 i Äggelby gamla kyrka. Mer information av kantor Mathias Sandell (@evl.fi).

Lovsångsgruppen: För alla som gillar att sjunga! Lovsångsgruppen medverkar på Förbön och Tack. Övning före förbönsgudstjänsten varannan tisdag kl. 18.

Bön och lovsång

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Missa inte! OnlineBön för missionen: 12.11 kl. 20, Google Meet. Kom med och be för våra missionärer! Vi samlas till bön för våra missionärer på Google Meet en lördag kväll i månaden. Mer info: Ronny Thylin, 050 3803 548.

Förbön och Tack: Ti 15.11 kl. 19. Tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Tuomas Metsäranta, Bengt Lassus. Barnpassning ordnas. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktuppgifterna ovan. Välkommen på plats eller följ med digitalt via Petrus facebook, www.facebook.com/petrusforsamling. **Öppen Himmel bön- och lovsångskväll:** 25.11 kl. 18 i Petruskyrkan. En kväll med bön, lovsång och tid i Guds närvaro.

Vill du lära dig höra Guds röst, och vara inför honom? Vi kan alla höra höra och umgås med honom. Välkommen!

Gemenskap

Petrafrukost: 19.11 kl. 10 i Petruskyrkan. Bli inspirerad och njut av morgonen! Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar. Laura Hellsten pratar kring temat Kropp och dans genom teologins historia.

Dagscafé: 22.11 kl. 13. Välkommen med på en eftermiddag med kaffe, gemenskap. Varannan tisdag kl. 13. Vi ses i Petruskyrkan. Mer info av diakonissan Bodil Sandell, tel. 09 2340 7227 / 050 3803 925.

Kurser

Missa inte! Transform Equip: Fördjupa din tro, formas i din karaktär och mogna som Jesu efterföljare. 22.11 kl. 18 i Petruskyrkan. Kvällen är öppen för alla, oberoende församlingstillhörighet. Passar både arbetande, studerande och daglediga. Mer info: www.transform.fi.

Online

Följ med Petrus församling: Instagram och facebook @petrusforsamling för andligt innehåll och för att hållas uppdaterad om vad som händer i församlingen!

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net
Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.
Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, Malms kyrka, Kommunalv. 1, Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3, Munksnäs kyrka, Tegelst. 6, Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12.

JOHANNES Barnfamiljer

Julvandring kvällstid

Vår populära julvandring för dagisgrupper i Johanneskyrkan ordnar vi nu även kvällstid, **21.11 kl 18**. Kom med och upplev julens mirakel i dramatiserad form. Vi möter bland andra herdar och vise män, skattskriver oss, och får till slut kika in i ett stall. Förhandsanmälan senast 18.11 till Helena Hollméus: 050 401 0390.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Julutdelningen – att ge och få hjälp

Genom julutdelningen ser församlingens diakoni till att pengar, mat, gåvokort och mycket mer hittar fram till dem som behöver det mest. Varje bidrag är viktigt.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

KORSHOLM Joanna Holm jobbar som diakoniarbetare i Solf's församling. Hon och hennes kolleger i närliggande församlingar koordinerar som bäst julhjälp enligt ett beprövat koncept.

– Vi samarbetar till viss del med socialen och får veta vem som skulle vilja ta emot julhjälp. Sedan har vi också egna kontakter från tidigare.

Det finns lite budgeterade medel för julhjälp.

– Men vi tar gärna emot allt vi får, exempelvis torrvaror, hygienartiklar, sängkläder och handdukar.

Varorna bör vara nya. Att betala in pengar eller skänka gåvokort till förslagsvis matbutiker är också välkommet. Både privatpersoner och företag kan vara med och hjälpa.

– Julen är en stor högtid på alla sätt och det finns många känslor inblandade. Det finns många förväntningar och mycket man vill uppfylla i bland annat barnfamiljer. Vi vill inte uppmäna till hets kring julen, men vill att alla ska få fira en god jul, säger Holm.

En liten ökning av hjälpsökande har redan märkts och förmodligen kommer de att bli fler i och med de ökande kostnaderna i samhället.

– Många har redan tidigare levt på smärtgränsen. Var inte rädd att ta kontakt om du känner att du behöver hjälp! Kontakta din lokala församlings diakoniarbetare.

Uppslutningen kring julutdelningen brukar vara god.

– Det som ger mig hopp är att se att det finns så mycket medmänsklighet och välvilja, att människor vill hjälpa.

Alla ska få fira en god jul, säger diakoniarbetarna som koordinerar julinsamlingen. FOTO: ELEMENTS DIGITAL/UNSPASH

Så här kan du hjälpa!

Allmän info för alla församlingar: Om man vill hjälpa ekonomiskt kan man betala in till penninginsamlingen för diakoni. Det är viktigt att i meddelandefältet skriva till vilken församlings diakoni man vill donera pengar:

Iban-kontonummer: FI07 4970 1440 0007 15

BIC: HELSFIHH

Tillståndsnummer: RA/2020/1354

SOLF: Vi tar emot donationer, gärna i form av presentkort, men även torrvaror, hygienartiklar, nya lakan och handdukar **under tiden 26.11–5.12.**

Donationer kan lämnas vid M-market, pastorskansliet torsdag **1.12 kl. 13–16** eller genom att kontakta diakoniarbetare **Joanna Holm tfn 050 5414740.**

RELOT: Året runt samlar vi in kläder, lakan, mat och lite allt möjligt. Julinsamlingen har redan börjat och då får

man gärna ge presentkort till någon av butikerna i området eller de större butikskedjorna.

Bidrag får gärna ges i november eller början av december så att vi snabbt får en överblick över vad vi har. Kommer något bidrag "för sent", efter jul så är det ingen fara, bidraget går ändå till diakonins utdelningar. Kontakta **Leif Galls tfn 044 352 0156.**

KVEVLAX: Vi vill också i år komma ihåg sådana familjer och ensamstående som behöver få en extra hjälp inför julen.

Vi är tacksamma för Ditt bidrag – som t.ex. torrvaror (kaffe, choklad, glögg, pepparkakor etc.) och hygienartiklar, presentkort, leksaker och stickade sockor och vantar. Diakonin delar ut gåvorna till dem som mest behöver hjälp.

Vi vill gärna ha Ditt bidrag senast **onsdag 7.12**, för att hinna förmedla det vidare! Du kan komma till kansliet

eller ta med till gudstjänsten! Har du frågor – ta kontakt med diakonissan **Nina Andrén tfn 044 0462312.**

KORSHOLM: Församlingens julinsamlingar görs i samarbete med Karperö marthaförening och Singsby marthaförening:

28.11 kl.13–19 Församlingsgården i Smedsby (Niklasvägen 3, ingång F och C)

28.11 kl.18–19 Strandlid (Karperövägen 256)

29.11 kl.16–20 Singsby UF-lokal (Singsbyvägen 431)

Vid Piffi kommer det i december att finnas en låda dit man kan skänka varor.

Sådant vi önskar: Mat som inte behöver vara i kylskåp, handdukar, lakan, påslakan, hygienartiklar, städprodukter, presentkort.

Vid behov, kontakta diakonerna **Hanna Saarijärvi, 044 322 6707** eller **Sandra Mörk, 044 356 0530.**

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Förhandsröstning i församlingsvalet: 8–12.11 kl 9–18. (se inforuta för mera information)

Föräldra-barncafé: i Smedsby fre 11.11 kl 9.30. Lek, pys-sel, kaffe med dopp och sångstund.

Högmässa: sö 13.11 kl 11 i kyrkan och kl 13 i Smedsby fg. Rune Lindblom och Erica Nygård.

Under valven: sö 13.11 kl 18 i kyrkkällaren. Elena Hämäläinen, barockcello och Anna Roos, cembalo. Fritt inträde. Servering.

Bönegruppen: samlas ti 15.11 kl 18 i Smedsby fg, i Gröna rummet.

Föräldra-barncafé: on 16.11 kl 9.30 på Carpella.

Föräldra-barncafé: i Smedsby fre 18.11 kl 9.30. Möjlighet att bli fotograferad (fotona hinner komma före jul!)

Högmässa: sö 20.11 kl 11 i kyrkan. Lindblom, Nord-qvist–Källström.

Församlingsvalets valdag: sö 20.11 kl 11–20. Möjlighet att rösta hela dagen i församlingshemmet.

Missionssyfsöreningen: samlas må 21.11 kl 13 i Smedsby fg i rum Glöd.

Karaträff: ti 22.11 kl 13 i Smedsby fg. Kaffe och diskussioner.

Bönegruppen: samlas ti 22.11 kl 18 i Smedsby fg, i Gröna rummet.

Föräldra-barncafé: on 23.11 kl 9.30 i Tölby.

KVEVLAX

Bön- och nattvard: fr 11.11 och fr 18.11 kl.8.45 i kyrkan.

Högmässa: sö 13.11. kl.10. Vesterlund, Lithén.

Mathjälpn: ti 15.11 och ti 22.11 kl.10. Kontakta Nina Andrén om du inte hämtat mat tidigare tfn 044 0462312.

Föräldra-barngrupp: on 16.11 och on 23.11 kl.9.30 i dag-klubben. Nina Andrén.

Symöte: on 16.11 kl.13 i ds.

70-års fest: on 16.11 kl.13 i fh. För de förhandsanmälda som fyller 70 år under 2022.

Karakaffe: to 17.11 kl.9.15 i ds.

Manskören övar: to 17.11 kl.20 i fh.

Högmässa: sö 20.11 kl.10. Kass, Andrén.

Valdag: sö 20.11 kl.11–20. Röstning i församlingshemmet.

Bibel- och bönegruppen: ti 22.11 kl.19 i Krubban.

Kara-Alpha: to 24.11 kl.9.15 i ds.

Försäljare sökes till Julcafé 25.11 kl.14–18! Bordshyra 20 € Anm. till pastorskansliet tfn 0445462301 eller kvevlax.forsamling@evl.fi senast 23.11 kl.13.

Julcafé: fr 25.11 kl.14–18 i fh. Flera hantverkare o försäljare på plats. Julgröt o kaffe med dopp serveras under dagens lopp. Välkommen!

KVEVLAX Jul

Julcafé i Kvevlax

I Kvevlax ordnas **Julcafé fredagen den 25.11 kl. 14–18 i församlingshemmet**, till förmån för missionen. Flera hantverkare och försäljare är på plats. Till försäljning finns bland annat stickat, bakverk, m.m. Det serveras julgröt och kaffe med dopp under dagens lopp!

Om du är intresserad att delta som försäljare hinner du ännu anmäla dig till pastorskansliet via e-post: kvevlax.forsamling@evl.fi eller tfn 044 546 2301. **Senast 23.11 kl. 13** vill vi ha din anmälan.

REPLÖT

Skriftskola: församlingshemmet lö 12.11 kl.10–14. Föräldramöte kl.14.

Kvällsmässa: Replot sö 13.11 kl.18. Berg, Vidjeskog.

Högmässa: Björkö sö 20.11 kl.12:30. Vesterlund, Wargh.

Barnens julkirka: Replot to 24.11 kl.09:30.

SOLF

Förhandsröstning i församlingsvalet: 8–12.11 kl 9–18 i församlingshemmet.

Musik & Speak med David Strömbäck and the Dudes: fr 11.11 kl 19 i kyrkan. Gratis inträde. Möjlighet att förhandsrösta även i kyrkan.

Högmässa: sö 13.11 kl 10 med Benjamin Häggblom och Patrik Vidjeskog.

Motion & Mission: må 14.11 kl 9.30. Samling vid församlingshemmet.

Bönegruppen: samlas må 14.11 kl 19 på vinden i församlingshemmet.

Träff för Små & Stora: ti 15.11 med drop-in från kl 9.30 i församlingshemmet.

Högmässa: sö 20.11 kl 10 med Patrica Strömbäck och Michael Wargh.

Valdag i församlingsvalet: sö 20.11 kl 11–20. Församlingen bjuder på grillkorv och saft till alla som kommer och röstar! (Grillen står varm från kl 11 till ca 14).

Motion & Mission: må 21.11 kl 9.30.

Bönegruppen: samlas må 21.11 kl 19 på vinden i församlingshemmet.

Träff för Små & Stora: ti 22.11 med drop-in från kl 9.30.

Pensionärsträff: on 23.11 kl 13 i församlingshemmet. Karl-David Långbacka, "Det sitter i väggarna – gamla hus och människors livsöden"

BERGÖ

Sö 13.11 kl. 14: Gudstjänst i församlingshemmet. Tornberg, Lax. OBS platsen!

Må 14.11 kl. 9.30: Familjeklubben i församlingshemmet.

Må 14.11 kl. 13: Minior och junior i församlingshemmet.

On 16.11 kl. 18: Kyrkokören i församlingshemmet.

Sö 20.11 kl. 14: Högmässa i församlingshemmet. Englund, Brunell. OBS platsen!

KORSHOLM Församlingsvalet

Förhandsröstning samt röstning i församlingsvalet 2022

När den här tidningen kommer ut är vi mitt inne i förhandsröstningsveckan. **Förhandsröstningen pågår från tisdagen 8.11 till lördagen 12.11 kl 9–18.**

I Korsholms svenska församling kan du rösta på pastorskansliet, Adelcrantzgränd 1 i Gamla Vasa samtliga dessa dagar, men även på följande ställen (start från onsdag då tidningen kommer ut på onsdagar på vissa orter, men torsdagar på vissa):

- Jungsbo (fd. pensionärshem i Jungsund): on 9.11 kl 16–18
- Seniorpunkten (Folkhälsan) i Smedsby: to 10.11 kl 12–14
- Smedsby församlingsgård: to 10.11 kl 16–18
- Korsholms gymnasium (i Smedsby): fre 11.11 kl 10–13
- Helsingörnan (pensionärshem): fre 11.11 kl 9.30–11
- Toby byagård: fre 11.11 kl 11.30–13

På själva valdagen, **20.11** är du välkommen att rösta till **församlingshemmet i Gamla Vasa (Adelcrantzgränd 1) kl 11–18.**

Välkommen och använd din röst!

ordet musiken glädjen

Rösta som den du är.

#FÖRSAMLINGSVALET

RELOT Sånggrupp

Barn och sång

En sånggrupp för barn under skolåldern har precis startat. Övningarna är i församlingshemmet **söndagar kl.15:00–15:30**.

Ledare är Emmi Hagberg och Michael Wargh. Kontakta Michael tel. 044 3 520 009 om du vill veta mera! Alla barn i åldersgruppen är välkomna!

Må 21.11 kl. 9.30: Familjeklubben, i församlingshemmet.

Må 21.11 kl. 13: Minior och junior i församlingshemmet.

Ti 22.11 kl. 18: Ungdomskväll i församlingshemmet.

On 23.11 kl. 18: Kyrkokören i församlingshemmet.

MALAX

Sö 13.11 kl.10: Fars dag. Familjemässan ”Vi får säga pappa” i kyrkan. Tornberg, Lax.

Må 14.11 kl. 18: Ekumenisk bön i Betel.

Sö 20.11 kl.10: Ungdomsgudstjänst i kyrkan. Norrback, Lax.

Må 21.11 kl. 10: Karacafé kl 10 i KH. Arr. Äldrerådet och Folkhälsan i Malax.

PETALAX

Sö 13.11 kl. 12: Gudstjänst i församlingshemmet. Tornberg, Lax. OBS platsen!

Ti 15.11 kl. 9.30: Familjeklubben i församlingshemmet.

Ti 15.11 kl. 13: Minior i församlingshemmet.

Ti 15.11 kl. 18: Ungdomskväll i prästgården.

On 16.11 kl. 13.30: Syföreningen i församlingshemmet.

On 16.11 kl. 16.30: Junior i församlingshemmet.

To 17.11 kl. 18.30: Kyrkokören i församlingshemmet.

Sö 20.11 kl. 12: Högmässa i församlingshemmet. Englund, Brunell. OBS platsen!

Ti 22.11 kl. 9.30: Familjeklubben i församlingshemmet.

Ti 22.11 kl. 13: Minior i församlingshemmet.

Ti 22.11 kl. 18: Tisdagshäng i prästgården, målgrupp åk. 5–6.

On 23.11 kl. 16.30: Junior i församlingshemmet.

SOLF Församlingsvalet

Församlingsval i Solf

Efter många års väntan ordnas äntligen församlingsval i Solfs församling! **Förhandsröstningen** inleds tisdagen **8.11** och slutar lördagen **12.11**.

Man kan rösta varje dag mellan kl 9–18 i församlingshemmet. På fredagen **11.11. kl 19** blir det konsert i kyrkan med **David Strömbäck & the Dudes**, som bjuder på Musik & Speak.

Även i kyrkan kan man använda sin rösträtt, då valbåsen flyttas över vägen för att ge så många som möjligt en chans att rösta.

Själva **valdagen 20.11** inleds med högmässa **kl 10** med Patrica Strömbäck och Michael Wargh. Därefter värms grillen upp och församlingshemmet öppnar sina dörrar för att ta emot alla ivriga röstare! Vi bjuder på grillkorv och saft (tusen tack till Österbotens Kött som sponsorerar korven!) från kl 11 och så länge korvarna räcker och vädret tillåter!

Varmt välkomna på korv och röstning!

KOLUMNEN

FOTO: CLARE DEPT

PATRICA STRÖMBÄCK

Det blev val i vår församling!

FÖRST TÄNKTE vi att vi nog är för små, att vi inte har resurser för allt det som krävs för att ställa till församlingsval. Men så engagerade valnämndens ordförande och församlingsrådet sig, och vi fick en lista! Jag (som kyrkoherde) är både stolt och glad över det engagemang som uppbyggdes, för vi har inte haft val i Solfs församling på många år.

Och nog har vi tillsammans märkt att vi är små, för i ett val behövs det många som hjälper till. Och nog har vi längs vägen märkt att vi inte vana att ha riktigt församlingsval, för det är en stor demokratisk ”apparat” och vi har ingen rutin att falla tillbaka på.

MEN JAG har också märkt att om man bara är tillräckligt envis och målmedveten, och får hjulen att snurra, om än med möda och lite vingligt, så händer det något. Människor tar kontakt med varandra, hjälps åt, kommer samman och idéer föds. Häromdagen när kandidaterna fotograferades, såg och hörde jag det där kreativa surret av människor som vill engagera sig för något som känns angeläget; vår församling och vår kyrka! Det gläder mig som kyrkoherde och som människa. Vi behöver varandra för att tillsammans komma framåt.

»Varje församlingsmedlem kan vara den där graden av förändring.«

ATT BLI tillfrågad och vald är ett förtroende, värt att ta på allvar. För arbetet i ett församlingsråd ingår i ett demokratiskt system som kan kännas både tungrott och svårsvängt. Om det är det man vill göra, att svänga helt. Alla som har varit på sjön, i en båt, vet att bara en gradändring i kursen förändrar resans slutmål.

Varje församlingsmedlem och varje förtroendevald kan vara den där graden av förändring, eller stillastående, som har betydelse för skeppet kyrkans, eller lokalförsamlingens kurs. Den som står bredvid och beklagar sig över skeppet, eller skriker åt vågorna och vinden kan inte förändra kursen.

Patrica Strömbäck tf. kyrkoherde i Solfs församling.

Nu blir det av – riktigt val i Solf!

Efter kring tjugo år av sämjoval i Solf är det nu dags för riktigt val. – Det är mer jobb för valnämnden, men en seger för demokratiska värden, säger Alf-Martin Haagensen.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

SOLF Alf-Martin Haagensen, som till vardags jobbar som arbetarskyddschef i en samkommun, är ordförande i valnämnden i Solf. Han har jobbat hårt för att församlingsvalet ska bli ett verkligt val och inte sämjoval.

– Men det är ingen one man-show, betonar han, och lyfter fram allas insats.

Hans uppgift har varit att stöda och hjälpa, säger han.

– Jag har ringt personer som jag fått tips om att borde tillfrågas om de vill kandidera. Och när man väl fått ett ja så är det en hel del byråkrati och namnteckningar som ska ordnas. Då har jag åkt ut, så det har blivit några kilometer. Men Solf är en liten församling.

Den lilla församlingens dilemma vid församlingsval är att det kräver en hel del arbetstimmar och engagerar många människor.

– Smakar det så kostar det. Man kan reflektera kring att vi är en liten församling och förhandsröstningen kräver fem dagar med nio arbetstimmar per dag för två valförrättare, det vill säga 90 arbetstimmar.

En beredskap för att åka hem till hemmaröstare måste också finnas, och själva valdagen kräver likaså många arbetstimmar.

– Det är ett ganska stort maskineri som kräver ganska mycket. Å andra sidan är det här en seger för demokratin, och vi är glada att det faktiskt blev val! Det är kring 20 år sedan det gjordes senast, så det finns inte direkt någon att fråga om hur de gjorde då. Men nu är vi en erfarenhet rikare och kanske det inte behöver gå 20 år till nästa gång.

Engagemang är viktigt

I en församling som Solf med drygt 1100 röstberättigade är redan många engagerade i valet.

– Med alla uppställda kandidater och valnämnden med ersättare är vi uppe i 26 personer. Det betyder att 2,5 procent redan är engagerade i det här i vår församling.

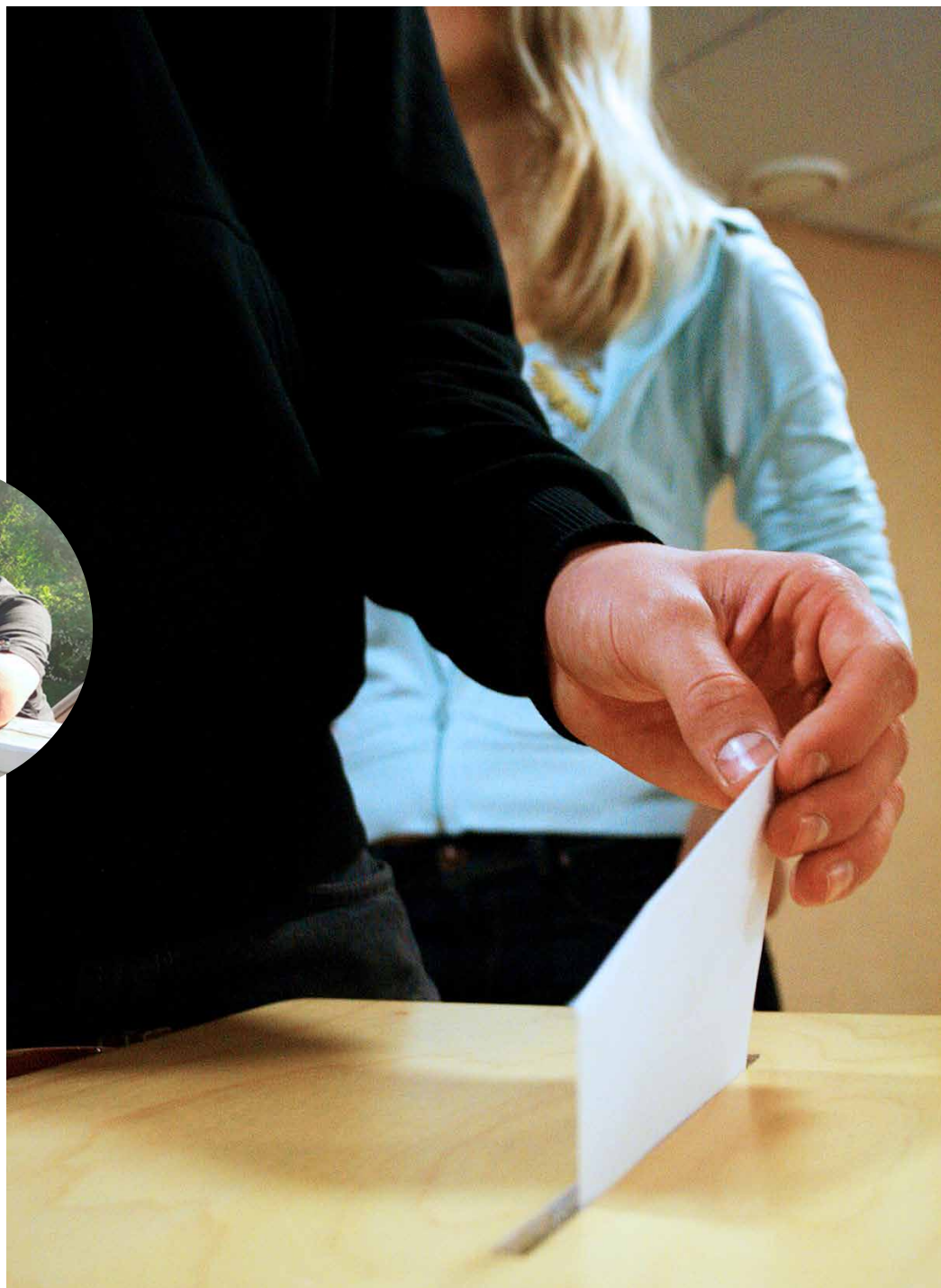
Men den allmänna trenden i samhället bekymrar ändå Haagensen.

– Det stora problemet nuförtiden är att engagemanget skjunker, bland annat i föreningar. Det verkar vara något som är typiskt för vårt samhälle i dag; man vill inte engagera sig. Men det är jätteviktigt!

Frågan om engagemang är något man tänker på i Solf också vad gäller röstetalet. Valdeltagandet i församlingsvalen överlag är lågt.

Det var viktigt för Alf-Martin Haagensen att ha ett riktigt val och inte ett sämjoval. FOTO: PRIVAT OCH ARKIV

– Ju fler som röstar, desto bättre. Vi ska försöka få upp röstetalet. Det är väldigt viktigt att vi får församlingsmedlemmarna engagerade i det här.

Därför satsar man under förhandsröstningen på en konsert i kyrkan, där det också är enkelt att rösta samtidigt. Och på själva valdagen bjuds alla röstare på grillkorv.

– Den bästa belöningen man kan få är ett väl genomfört val. Hoppas folk ställer upp!

Haagensen påpekar att det är viktiga frågor som behandlas under kommande valperiod.

– Det är spännande tider. Samfälligheten består av många små församlingar och en utredningsman ska se närmare på läget. Det är inte självklart att alla dessa församlingar i framtiden kommer att fortsätta som självständiga. En annan sak är våra skatteintäkter. Vi får de pengar vi ska ha i förhållande till antalet medlemmar; Hur ska vi använda dem till våra församlingsmedlemmars bästa när också medlemmarna minskar i antal?

Svåra ekonomiska tider på grund av världsläget och minskat medlemsantal får följder också i en församling.

– De höga energipriserna inverkar också. Vi har inte de mest energisnåla byggnaderna i våra församlingar. När elavgifterna skjuter i höjden är det inte bara privathushållen som ställs inför utmaningar.

Röstning och konsert!

Förhandsröstningen i församlingshemmet i Solf (Västersolvägen 16) pågår 8–12.11 kl. 9–18.

En konsert ordnas fredag 11.11 kl. 19 i Solfs kyrka, Musik & Speak med David Strömbäck and the Dudes. Då finns också möjlighet att förhandsrösta!

På valdagen söndag 20.11 bjuder församlingen alla röstare på grillkorv.

»Det är jätteviktigt att vi får församlingsmedlemmarna engagerade i det här.«

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

När vi söker en plats för fotografering sätter sig Bertel Widjeskog framför Tanja Aumanens tavla i församlingscentrets dagklubbstrymmen. Han är mån om barnen och ser mikaelidagen då Barnens Bibel delas ut åt barnen som en av årets höjdpunkter.

Han bär med sig människomötena

Efter att ha varit engagerad i församlingen sedan sjuttio-tioalet väljer nu Bertel Widjeskog att avsluta sitt sista ansvarsuppdrag som ledare för en gudstjänstgrupp. Människomötena är det som han främst bär med sig.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

JAKOBSTAD Men han kommer fortfarande att gå i kyrkan.

– Möjligen fortsätter jag som medlem i en gudstjänstgrupp. Men jag vill inte ha ansvaret för den. När man blir äldre börjar man i onödan oroa sig för saker och ting. Det har jag upplevt som lite stressande, säger Bertel Widjeskog.

Gudstjänstgrupperna infördes i församlingen några år före coronan och under nedstängningen har en del

gruppmedlemmar slutat. Nu behövs nya medlemmar.

– Grupperna är ett sätt att engagera lekmännen och det tycker jag också att de gjort. Människor som annars varit passiva gudstjänstbesökare har kommit med i grupperna och tar det som ett hederuppdrag på fullt allvar.

Grupperna planerar i regel två gudstjänster per termin med präst och kantor. Under planeringsmötena diskuterar man söndagens predikotext och för-

delar uppgifterna som lekmännen sköter under gudstjänsterna. Det gäller allt från att vara dörrvärd, läsa söndagens texter, delta i kyrkobönen eller koka kaffe. Alla i gruppen behöver inte agera framför publik.

– I min grupp har jag prioriterat läsningen av söndagens texter och att vi har en egen formulering av kyrkans förbön där vi plockar upp aktuella händelser som Ukraina. Bönen, liksom textläsningen, kräver förberedelse.

Bertel Widjeskog kan församlingen på sina fem fingrar. Och som pensionerad journalist från Jakobstads Tidning kan han berätta historier.

– Som ordförande för gemensamma kyrkofullmäktige blev jag ordförande för byggnadskommittén när församlingscentret byggdes. Då var det lite olika åsikter om var huset skulle byggas eller om det alls skulle byggas. Jag brukar skämta om att jag varit med om att omvända en präst. Jan-Erik "Kak" Nyman, som då var kyrkoherde, ville först renovera det gamla församlingshemmet. Vi hade ett sammanträde i min sommarstuga, och där i solen på trappan fick jag honom omvänd. Parkeringsen var min främsta orsak till att

vi skulle bort från det gamla.

Mötena med människorna är minnen som han lyfter fram. När han hoppat in som kyrkvaktmästare har han mött människor i livets olika skeden.

– Att ta emot begravningsfolk som är mest osäkra och att kunna vara dem till hjälp har varit speciellt.

Han berättar också om en krigsveteran i finska församlingen som alltid satt på samma bänk i kyrkan med sin hustru under gudstjänsterna.

– Om inte ljudet fungerade ropade han "ei kuulu mitään", det hörs ingenting. En gång när jag kom med kollekt-håven satte han en tjugoeuros sedel i den och sa att han ska ha "kymppi takaisin". Diskret sökte jag fram en tia ur håven och gav den åt honom.

Bertel Widjeskog tror att församlingen kan vara den trygga punkten i tillvaron under dessa oroliga tider.

– Jag vill påstå att framförallt kriget i Ukraina har ökat vår oro genom att det är så nära. Det är ju vårt grannland som krigar. Det är ju livets allvar i allra högsta grad som vi påminns om. I kyrkobönen som jag formulerat ber jag att församlingen ska få vara en plats där man kan finna trygghet.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

FR 11.11 kl. 19.00: In da house i Församlingscentrets ungd.utr., Nylund-Wentus, Mård.

SÖ 13.11 kl. 12.00: Gudstjänst i Jakobstads kyrka, Turpeinen, Borgmästare, orgel Elin Ahlskog. Diana Söderbackas gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtube-kanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi.

TI 15.11 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TI 15.11 kl. 12.00: Taizéandakt i Johanneskapellet, Borgmästare.

ON 16.11 kl. 14.00: Samling kring sorgen i Församlingscentret, Björk, Kanckos.

TO 17.11 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, Borgmästare.

TO 17.11 kl. 13.00: SLEF:s missionssamling i Församlingscentret, Andre Djupsjöbacka.

FR 18.11 kl. 19.00: In da house i Församlingscentrets ungd.utr., Mård, Nylund-Wentus.

SÖ 20.11 kl. 10.00: Tvåspråkig gudstjänst i Församlingscentret, Lotta Endtbacka, Krokfors, Wester. Cecilia Åminnes gudstjänstgrupp. Gudstjänsten gemensam med Jakobstads finska församling. OBS! Tid och plats samt att den inte strömmas.

SÖ 20.11 kl. 11-20: Församlingsval i Församlingscentret.

SÖ 20.11 kl. 17.30: Fokus i Jakobstads kyrka. Christina och Andrey Heikkilä live från Colombia. Lovsång Heidi Storbacka. Edman, Kanckos.

TI 22.11 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TO 24.11 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, Wester, Borgmästare.

FR 25.11 kl. 9.30: Småbarnens adventsandakt i Jakobstads kyrka, Edman, Borgmästare, Tallgren.

KRONOBY

Gudstjänst: Sö 13.11 10.00 Kronoby kyrka, Saitajoki, Hannes Uunila.

Mässa: Sö 20.11 10.00 Kronoby kyrka, Kavilo, Borgmästare, Wiklund.

Konsert med prosteriets kyrkokörer: Sö 20.11 19.00 Kronoby kyrka.

TERJÄRV

Gudstjänst: Sö 13.11 13.00 Terjärv kyrka, Saitajoki, Leni Granholm.

Finskspråkig mässa: Sö 20.11 13.00 Terjärv kyrka, Raimo Kytölä, Smedjebacka, Kokkolan evankelinen kuoro, ledare Reeta ja Vesa Hynninen. Kyrkkaffe.

JAKOBSTAD Jubileum

Kyrkokören firar 110-årsjubileum

Kyrkokören i Jakobstads svenska församling firar i höst sitt 110-årsjubileum. Kören, med dirigent Annika Wester, uppmärksammar jubileet på första söndagen i advent genom att medverka i **Festmässan kl. 12.00** och en konsert i på kvällen **kl. 18.00**.

I samband med konserten sjunger en jubileumskör under ledning av tidigare dirigenter Tor Lindén, Nils-Oscar Frantz, Henrik Östman och Lisen Borgmästare. Övriga medverkande är Folke Nylund på violin och Daniel Nylund på cello. Katarina Vestersund och Birgitta Cederberg läser ett par dikter. Kyrkoherde Jockum Krokfors håller andakt.

NEDERVETIL

Gudstjänst: Sö 13.11 10.00 Nedervetil kyrka, Anders Store, Ida -Emilia Store.

Mässa: Sö 20.11 10.00 Nedervetil kyrka, Wallis, Smedjebacka.

LARSMO

Sö 13.11 kl. 10 Högmässa: Lassila. Kyrkvård: Risö, Grev. Strömmas via församlingens YouTube kanal.

To 17.11 kl. 11-12.30 Sopplunch: i församlingshemmet. Servering på plats, det finns även möjlighet till take-away.

Lö 19.11 kl. 19 Lördagssamling: i församlingshemmet, Eivor och Nils Johansson medverkar. Servering, barnpassning.

Sö 20.11 Högmässa: Boris Salo, Forsman, sång Mathias Svenfelt. Kyrkvård: Litens, Holm. Strömmas via församlingens YouTube kanal.

To 24.11 kl. 9.30 Adventskyrka för de minsta: Forsman, barnledare, Sjöblom.

- **kl. 14 Nattvard vid Sandlunden:** Lassila, Forsman.
- **kl. 19 Karasamling:** i Inremissionshemmet.

NYKARLEBY

Gudstjänster

Sö 13.11 kl 10 Gudstjänst: Munsala kyrka, Östman, Ringvall

- **kl 12 Högmässa:** Nkby fh, Östman, Ringvall

- **kl 18 Kvällsgudstjänst:** Jeppo fh, Östman, Lönnqvist

Sö 20.11 kl 10 Gudstjänst: Jeppo kyrka, Edman, Ringvall

- **kl 12 Högmässa:** Munsala kyrka, Edman, Ringvall

- **kl 18 Kvällsgudstjänst:** Nkby fh, Edman, Ringvall

Grupper och samlingar

To 10.11 kl 17 Sorgegrupp: Nkby fh, Östman, Holm-Haavisto, infotillfälle

Må 14.11 kl 18 Kenyamissionen: Nkby fh, sångafon, Mats Sjöland

To 17.11 kl 13 Missionsmöte: Jeppo bönehus, Brita Jern.

LARSMO Sopplunch

Soppa och gemenskap

Gemenskap kring god soppa och varma samtal blir det i församlingshemmet i Larsmo torsdag **17.11 kl. 11-12.30**.

Det finns också möjlighet till take away. Varmt välkomna!

NYKARLEBY Gemenskap

Gemenskapskväll

I oktober ordnades första gången en ny gemenskapskväll i Nykarleby församlingshem under temat "Vid Sykars brunn".

Kvällen fick gott gensvar och ordnas nu igen, **lördagen den 19 november kl. 18**. Marianne Frilund och Thomas Ingo medverkar i programmet och det ordnas barnpassning. Efteråt gemenskap kring té och smörgås. Arrangör är Kyrkans ungdom i Nykarleby. Varmt välkomna med!

Lö 19.11 kl 14 Tacksamhetsfest: Jeppo bönehus, Krister Mård "Talkoarbeta i Sibirien", musikprogram.

Lö 19.11 kl 18 Vid Sykars brunn: Nkby fh, Marianne Frilund, Thomas Ingo, barnpassning, te o smörgås (KU).

Sö 20.11 kl 18 Bön och lovsång: Munsala fh, Ingmar Rönn

Må 21.11 kl 18 Kenyamissionen: Nkby fh, Anna Dahlbacka

On 23.11 kl 19 Missionscafé: Pensala bönehus, Alf Wallin

To 24.11 kl 13 Missionsmöte: Jeppo bönehus, Albert Häggblom

Vi uppdaterar annonseringen kontinuerligt. Följ med på församlingens webbplats och FB-sidan! Alla gudstjänster från Jeppo kyrka ljudströmmas.

www.nykarlebyforsamling.fi

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi

Gudstjänster

Sö 13.11 kl. 10 Gudstjänst i Purmo kyrka: Sandvik, Östman. Även strömning i youtube
- **kl. 13 Högmässa i Esse kyrka:** Sandvik, Pandey

- **kl. 18 Gudstjänst i Pedersöre kyrka:** Sandvik, Östman

Sö 20.11 kl. 10 Gudstjänst i Pedersöre kyrka: Portin, Pandey. Även strömning i youtube

- **kl. 10 Gudstjänst i Esse församlingshem:**

Kaj Granlund, Malmsten-Ahlsved, GloriEss
- **kl. 18 Mässa med unga, för alla i Purmo kyrkhem:** Portin, Malmsten-Ahlsved

Samlingar

Sö 13.11 kl. 14 Sammankomst: Punsar bönehus

- **kl. 15 Sammankomst:** Flynnängens bönehus

Lö 19.11 kl. 19 Domsöndagsmöten: Kållby bönehus. Roger Pettersson, Pandey, sång Linnea Nyman

- **kl. 19 Helgsammankomst:** Flynnängens bönehus

Sö 20.11 kl. 14 Domsöndagsmöten: Kållby bönehus. Harry Backström, sång Ingmar Heikius & Rolf Hjort

- **kl. 14 Sammankomst:** Punsar bönehus

- **kl. 15 och 18 Helgsammankomst:** Flynnängens bönehus

To 24.11 kl. 14 Sångstund: Essehemmet. Kung

- **kl. 14 Sångcafé inför advent:** Forsby bykyrka. Häftisklubben, Manskören, Sandvik, Östman

To 1.12 kl. 12 Jullunch för daglediga: Kyrkostrands förs.hem. Manskören. Marguerithe Sandstedt-Granvik, om kantorslivet kring jul. Pris 20 €. Anm till Maria Emet 0403100447, senast 24.11

Grupper

Må 14.11 kl. 13 Symöte: Forsby bykyrka. Näse

- **kl. 13 Symöte:** Kållby bönehus

Ti 15.11 kl. 13.30 Sundby-Karby symöte: Sundby byahem. Emet

Må 21.11 kl. 19.30 Salamu: Åvist bykyrka

On 23.11 kl. 13 Stickcafé för missionen: Esse förs.hem

To 24.11 kl. 18.30 Bibelsits: Ytteresse bönehus

- **kl. 19 Bibel & bön:** Forsby bykyrka

Församlingsval sö 20.11 kl. 11-20: Kyrkostrands församlingshem, Esse församlingshem, Purmo kyrka. Rösta i ditt eget röstningsområde!

PEDERSÖRE För alla åldrar

Mässa med unga – för alla

Söndagen den 20.11 kl. 18 firas en enkel kvällsmässa i Purmo kyrkhem. Ungdomar medverkar med sång och andra uppgifter. Tomas Portin är liturg och predikant, och Mikaela Malmsten-Ahlsved är kantor. Både unga och gamla är hjärtligt välkomna.

KOLUMNEN

ÅSA TURPEINEN

Ljus och mörker

NOVEMBERMÅNAD är här. Mörkt, grått, och ständig skymning, tycker de flesta. För en del människor är den här månaden den tyngsta, mörkret så kompakt. Tips och idéer om hur vi ska orka igenom den mörka årstiden möter oss lite varstans.

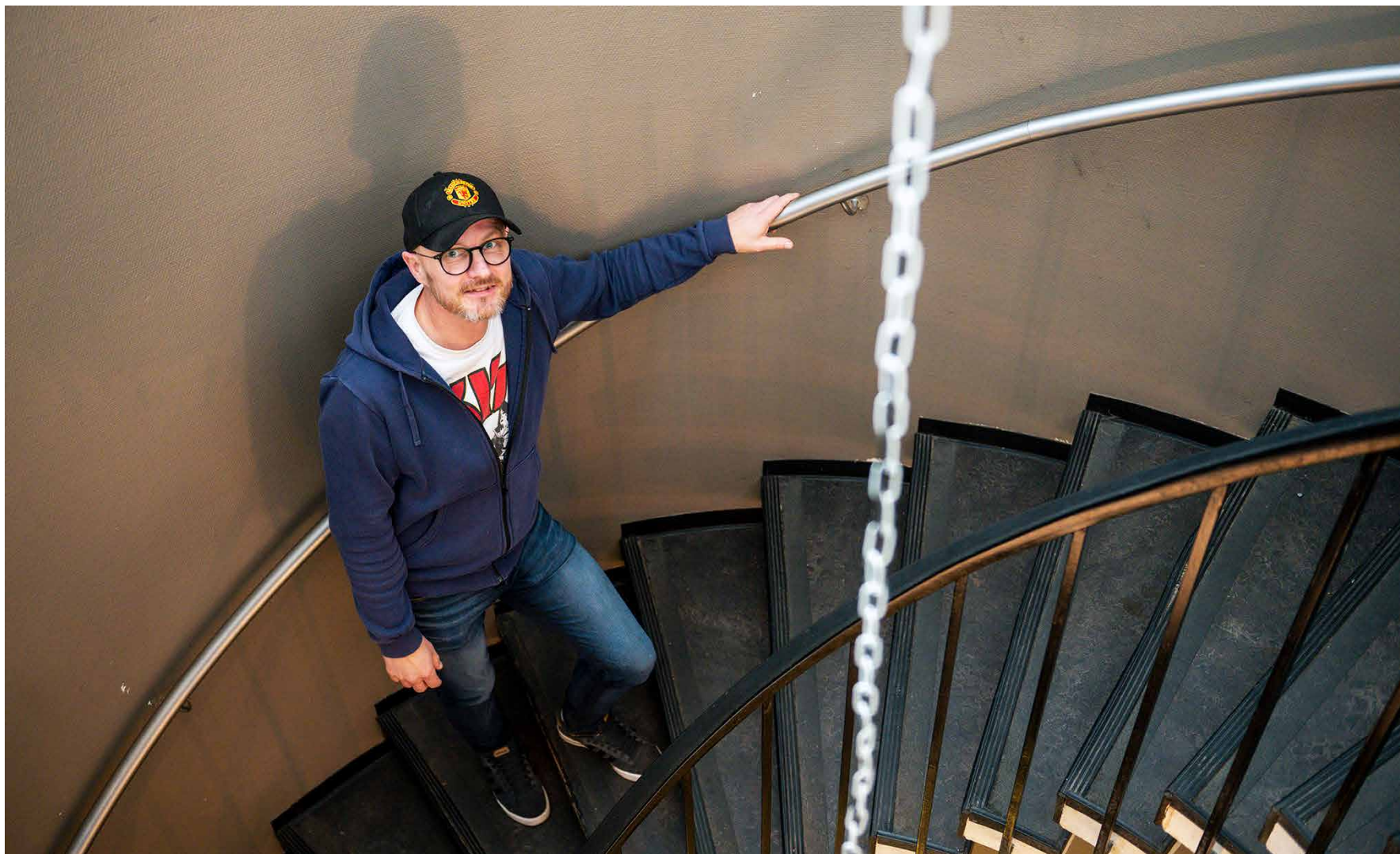
I evangelietexten för reformationsdagen kan vi läsa om hur Jesus botar en ämbetsmans son, som låg för döden. Ämbetsmannen i berättelsen hade bara ett enda fokus. Hans son var sjuk och han ville att Jesus skulle komma och bota honom. Han griper tag om det enda som han tror kan rädda sonen. Jesus behandlar honom först som en av de många som gärna ville se honom göra mirakler, men som annars inte hade stor användning för honom. Ämbetsmannen varken ursäktar sig eller gör anspråk på att ha någon tro. Men han lägger fram sin nöd inför Jesus. Jesus säger då: gå hem, din son lever. Ämbetsmannen trodde på det som Jesus sa och gick. Och möttes sedan av sina tjänare som talade om för honom att sonen levde, och ämbetsmannen kom till tro liksom alla i hans hus.

»Trots uteblivna bönesvar kan tron på Kristus likväl fortsätta leva inom oss.«

DET SÄGS att varje gång en människa dör, så finns där bakom en obesvarad bön. Många är de böner som människor har bett, för alla dem som vi under allhelgonahelgen kommit ihåg och tänt ljus för. Böner om helanden, om fler år tillsammans, och böner som ibland bara verkar ha fallit platt till marken. Men ändå kan vi märka att trots uteblivna synliga helanden och bönesvar så kan tron på Kristus likväl fortsätta leva inom oss. Förunderligt nog.

I BIBELN har vi många bönelöften som uppmuntrar oss till att be och till att vända oss till Jesus. Att ämbetsmannen kommer med sin hjälplöshet till Jesus räknas som tro. I Hebr. 11:6 läser vi: " ... Ty den som vill nalkas Gud måste tro att han finns och att han lönar dem som söker honom." Ljus skingrar mörker. Det kan också ljuset från Guds ord göra. Också vi får tro att Gud lönar dem som söker honom.

Åsa Turpeinen är tf. kaplan i Jakobstads svenska församling.

Christian "Chrisso" Gunnar har nu avslutat sitt tjugoföråriga engagemang som juniortränare och senast som lagledare för Jaros representationslag.

Är bättre på att acceptera sig själv

För två år sedan genomlevde Christan "Chrisso" Gunnar en tuff tid med sjukdom, dödsfall i familjen och förändringar i jobbet. Då avslutade han sina engagemang, också det tjugoföråriga i Jaro.

TEXT OCH FOTO: **JOHAN SANDBERG**

JAKOBSTAD – Det var coronasommaren 2020 och jag var lagledare för Jaro. Coronan gjorde att det blev kaos i serien och det hände också mycket annat i livet, säger han.

Chrisso led av diskbräck när hans mamma dog plötsligt i aggressiv cancer, som hon inte fått diagnos på.

– Min syster bor i Sverige och det rådde tio dagars karantänsbestämmelser för inresor. Un-

der de tolv dygn mamma låg på sjukhuset körde vi till Vasa varje dag. Att sitta i bilen med diskbräck var inte roligt och jag åt smärtstillande piller hela vägen.

Diskbräcket blev bara värre och två dagar efter mammans död kunde han varken stå, sitta eller ligga.

– Jag sade till Maggan, min fru, att hon måste föra mig till akuten. Vi lånade grannens bil för jag kunde inte sitta i vår. Jag fick en spruta som inte hjälpte det minsta, men den andra hjälpte lite. Det var natt och jag skulle invänta morgonen och en bår-taxi till Vasa. Två timmar senare behövde jag starkare smärtstillande. Jag fick något intravenöst som gav mig känslan att jag svävade och jag blev världens bästa vän med vårdaren som satt bredvid mig under ambulansfärden till Vasa. Jag blev ryggopererad i Vasa och när jag kom hem blev det att ta itu med begravningsarrangemangen. Jag tog upp min lagledarroll i fotbollslaget igen.

Han upplevde att han behövde en paus från allt utom jobbet som lagerchef för reservdelsförrådet på UPM.

– Maggan frågade vad jag skulle göra i stäl-

let och föreslog jag skulle gå Alpha. Jag tände först inte på idén men då hon senare föreslog det på nytt tänkte jag okej, jag går dit och testar det en gång.

Men det blev flera gånger.

– Alpha gav mig en möjlighet att bearbeta mina känslor efter den tunga tid jag hade bakom mig. En gång i veckan fick jag fundera på mig själv och vad som är viktigt i livet: Gud, frun och barnen, i den ordningen. Det fanns inget tryck på att jag skulle leda några träningar eller ta ansvar. Alpha var bra för mig. Jag fick en inre frid.

– Jag fick också uppleva en annan typ av gemenskap och träffa människor jag aldrig träffat tidigare. Jag fick höra andras livsöden och upptäckte att många har en stark tro trots en tragisk bakgrund.

Christian Gunnar kallar sig vardagskristen.

– Jag har inte vanan att gå i kyrkan. Jag går i kyrkan vid dop, bröllop, begravningar och till jul. Jag ber inte regelbundet och jag har inte läst Bibeln. Jag kommer aldrig att bli perfekt. Under Alpha blev jag bättre på att acceptera mig själv.

Han har upptäckt att budskapet i Bibeln är gott.

– Det finns så mycket ondska här i världen att det måste finnas något gott också. Men det goda har blivit undanträngt och fokus är på hat.

Nästa Alphakurs börjar den 17 januari. Mera information finns på jakobstadssvenskaforsamling.fi.

»Det finns så mycket ondska här i världen att det måste finnas något gott också.«

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Biskops- visitation i Malax

För kropp och själ – när biskopen med följe kom till Malax stod både gympass, diskussioner och festmessa på programmet.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

MALAX Under tre soliga höstdagar stod Malax församling värd för biskopsvisitation. De som besökte församlingen 7–9 oktober var biskop **Bo-Göran Åstrand**, notarie **Linus Stråhlman**, assessor **Lars-Eric Henricson**, prästassessor **Stina Lindgård** och stiftssekreteraren för personalvård **Heidi Juslin-Sandin**.

Syftet med en biskopsvisitation är att granska förvaltningen, men också att stöda och uppmuntra både medarbetare och församlingsmedlemmar. I Malax församling blev det tre intensiva dagar som rymde en hel del program.

– Vi började med ett gympass på Kroppswerk-staden i Pixne, som **Sara-Lotta Huhtaoja** ledde. Vi anställda i Malax församling har haft möjlighet att träna här varje fredag i många år, berättar ungdomsarbetsledare **Anette Engsbo**.

Följande stopp var gymnasiet i Petalax, där de studerande hade förberett frågor.

– De hade gjort ett fint jobb och hade frågor om allt från himmel och helvete till hbtq-frågor, som de ställde biskopen.

På Malax kommun fick följet bekanta sig med kommunens verksamhet tillsammans med kommundirektör **Jenny Malmsten**, och på kvällen bjöds det på middag i prästgården.

– Kvällen slutade på Öppet hus i Sockenstugan, Ungdomssocken, dit biskopen kom och drack kaffe och pratade med ungdomarna.

På lördagen var det dags för möten och lunch med personal och förtroendevalda i Åminne restaurang och kyrkhemmet.

Helgen avslutades med en familjemässa i kyrkan med barnkör och procession på söndagen.

– Efteråt blev det kötsoppa, kaffe och visitationsstämma i kyrkhemmet tillsammans med församlingsmedlemmarna.

Diskuterades den kommande församlingsfusionen också?

– Ja, framtidsvisioner lades fram inför nya Malax församling. Vi fick fina tips om vad vi ska tänka på, säger Anette Engsbo.

Biskopsvisitationen inleddes med träning på Kroppswerk-staden tillsammans med anställda i Malax kyrkliga samfällighets församlingar på fredag morgon. FOTO: DOMKAPITLET

Biskopen och hans medarbetare på domkapitlet besökte kommunens nybyggda gymnasium i Petalax. FOTO: DOMKAPITLET

Representanterna från domkapitlet diskuterade både med de anställda och de förtroendevalda i församlingen, här möte med de anställda i kyrkhemmet i Malax. FOTO: DOMKAPITLET

Malax kommunfullmäktiges ordförande Mikko Ollikainen, biskop Bo-Göran Åstrand och gymnasiets rektor Margareta Bast-Gullberg. FOTO: DOMKAPITLET

Biskop Bo-Göran Åstrand under festhögmässan i Malax kyrka den nionde oktober. FOTO: JENNI BROO

Efter festhögmässan bjöds församlingsmedlemmarna på lunch i kyrkhemmet, följt av visitationsstämma. FOTO: DOMKAPITLET

Dragning i missionslotteriet pågår med Malax församlings diakon Anne Bjurbäck, biskop Bo-Göran Åstrand och pensionerade kyrkoherden Leif Snellman. FOTO: DOMKAPITLET

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Fre 11.11: Ingen missionsträff i Molpe p.g.a. skolning.

Sö 13.11 kl 11: Gudstjänst i kyrkan, Peter Lassus.

On 16.11 kl. 18.30: Auktion i Molpe bykyrka till förmån för bykyrkan. Servering. Gåvor emottages med tacksamhet. Arrangör: Molpe bönehusförening.

Sö 20.11 kl 11: Högmässa i kyrkan, Peter Lassus, Deseré Granholm.

Sö 20.11 kl 11.00–20.00: Församlingsval. I valet utses 15 medlemmar till kyrkofullmäktige. Valet förrättas i församlingshemmet, Kyrkobytvägen 37.

Tusen tack för alla bidrag till Gemensamt Ansvar detta år. Det blev ett glädjande fint resultat i Korsnäs, 4374,72€!

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Fr 11.11 kl.18: Bible study in English and Ukrainian i kyrksalen i Lfds förs.hem.

Fr 11.11 kl. 19: Internationell kväll med sång och bön i kyrksalen i Lfds förs.hem.

Lö 12.11 kl. 18: Temakväll i kyrksalen i Lfds förs.hem. Johan Eklöf, Marcus Jakobsson och Gunvor Skogman berättar om sina reseäventyr i C. S. Lewis' fotspår i England. Birgitta Lillbäck Engström leder kvällen. Kollekten och kaffepengen går till den lokala församlingens diakoni.

Sö 13.11 kl. 12: Högmässa i Krs kyrka. Göran Särs, Keijo Vättö.

Sö 13.11 kl. 15: Högmässa i Sby kyrka. Göran Särs, Keijo Vättö.

Må 14.11 kl. 18: Bibelsamtal i kyrksalen i Lfds förs.hem.

On 16.11 kl. 08.45: Morgonbön i Krs kyrka.

To 17.11 kl. 11.30: Pensionärssamling i Sideby. Camilla Skrifvars-Koskinen från Finska Missionssällskapet gästar oss. Vi får höra berättelser från missionsfältet världen över och särskilt från församlingens understödsprojekt Nådens hem i Thailand. För transport: Ring Daniel Hellman dagen före 0407204260.

Fr 18.11 kl. 19: Pärilbandet i Sideby kyrka. Maria Sten: "Den röda tråden". Servering. Anmälan till Erica 040 752 3232 senast 16.11. Busstransport ordnas.

Fr 18.11 kl. 21: Nattvardsmässa med Gunilla Teir och Maria Sten i Sideby kyrka.

Sö 20.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrksalen i Lfds förs.hem. Norrback, Martikainen.

Sö 20.11 kl. 11.00–20.00: Församlingsvalet i kyrksalen i Lfds förs.hem.

Sö 20.11 kl. 15: Det hjärtat är fullt av – Konsert i Krs kyrka med sånger som unga genom åren tagit till sitt hjärta.

KRISTINESTAD Konsert

Det hjärtat är fullt av – konsert i Kristinestads kyrka

Vad sjöngs på ungdomssamlingarna på 80-talet? Eller på skriftskolläret på 2000-talet? Vid konserten i Kristinestads kyrka **söndag 20.11 kl. 15.00** framförs en del av de sånger som unga i kyrkan sjungit de senaste 40 åren.

Nanna Rosengård och Rosegarden Gospel Singers kommer tillsammans med Maria Storsjö, Sofie Lundell, Diana Lillhannus, Elouise Englund, Ellinor Grahn, André Engelholm och Rasmus Back att bjuda på sköna sånger som *Soon and very soon*, *Jag är alltid på väg*, *Rätt till liv*, *To God be the glory* osv. Jeanette Ribacka-Berg leder konserten och knyter ihop sångerna.

Kom med och lyssna och sjung! Fritt inträde med kollekt till församlingens barn- och ungdomsverksamhet.

Rosegarden Gospel Singers, Nanna Rosengård, Sofie Lundell, Ellinor Grahn, Elouise Englund, Diana Lillhannus, André Engelholm, Rasmus Back, Maria Storsjö och Jeanette Ribacka-Berg. Fritt inträde.

Ti 22.11 kl. 12: Härkmeri syförening. Träff hos Yvonne.

Ti 22.11 kl. 14: Diakonisyföreningen. Vi träffas i grupprummet i Lfds förs.hem.

Ti 22.11 kl. 18: Bibelstudium i Krs förs.hem med Albert Häggblom och Tomas Klemets.

On 23.11 kl. 08.45: Morgonbön i Krs kyrka.

On 23.11 kl. 11.30: Pensionärssamling i kyrksalen i Lfds förs.hem. Lunch 6 euro.

On 23.11 kl. 19: Karagruppen i grupprummet i Lfds förs.hem.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes:

Fr 11.11 kl 18: Tonårssamling i Luthergården. Gäster: Mathias och Karolina Salo

Lö 12.11 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria. Sam Lindén orgel

Lö 12.11 kl 18: Cafékväll i Norrnäs bönehus. "Vardagstro i bild och musik" med Siv och Tom Bergman, Olle Nilsson

Sö 13.11 kl 12: Högmässa i Närpes kyrka. Ulf Sundqvist, Sam Lindén

Må 14.11 kl 13: Symöte i Rangsby bykyrka. Anders Blomberg

Må 14.11 kl 19: Bibel- och bönegrupp i Luthergården

Ti 15.11 kl 13: Karasamling i Närpes församlingshem, Anders Blomberg

Lö 19.11 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria. Sam Lindén

Sö 20.11 kl 10: Valdagens gemensamma gudstjänst i Närpes kyrka. Efteråt börjar röstning i församlingsvalet. Ulf Sundqvist, Jan-Ola Granholm

Övermark:

Sö 13.11 kl 10: Byagudstjänst i Bodbacka bönehus. Marcus Jakobsson, Gerd Lindén-Liljehage

Må 21.11 kl 13: Träffpunkt i Övermark

Pörtom:

On 16.11 kl 13: Karasamling i Pörtom församlingshem, Anders Blomberg

To 17.11 kl 14: Födelsedagsfest för 70/75-åringar i Pörtom. Program, kaffe och tårta. Anmäl senast 11.11 till Kristina Örn 040 711 7685. Medverkande U. Sundqvist, J-O Granholm, K. Örn

KORSNÄS Välgörenhet

Loppis och auktion

Baltikumvännernas loppis i Korsnäs har öppnat igen på **tisdagar kl. 13–18.00**. Adressen är Gruvvägen 28. Vi tar emot hela och rena kläder, dock inte möbler, böcker och filmer på grund av utrymmesbrist.

Onsdag **16 november kl. 18.30** blir det auktion i Molpe bykyrka till förmån för bykyrkan. Servering. Gåvor mottas med tacksamhet! Arrangör: Molpe bönehusförening.

NÄRPES Träff i Pörtom

Kvinnofrukost

Kvinnofrukost i Pörtom **lördagen 19 november kl. 9.30** med Majen Norrholm-Särs. Majen är pensionerad lärare. Hon har varit med om stora omställningar i livet de senaste åren, och under frukosten får vi ta del av hennes berättelse.

Anmäl senast 15.11 till diakon Kristina Örn, tfn 040 711 7685.

Lö 19.11 kl 09.30: Kvinnofrukost i Pörtom med Majen Norrholm-Särs. Majen är pensionerad lärare. Hon har varit med om stora omställningar i livet de senaste åren. Vi får ta del av hennes berättelse. Anmäl senast 15.11 till Kristina Örn 040 711 7685

To 24.11 kl 13: Pensionärsträff i Pörtom med Anders Blomberg, Jan-Ola Granholm och seniorkören

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö 13.11 kl. 14: Gudstjänst i församlingshemmet. Tornberg, Lax. OBS platsen!

Må 14.11 kl. 9.30: Familjeklubben i församlingshemmet.

Må 14.11 kl. 13: Minior och junior i församlingshemmet.

On 16.11 kl. 18: Kyrkokören i församlingshemmet.

Sö 20.11 kl. 14: Högmässa i församlingshemmet. Englund, Brunell. OBS platsen!

Må 21.11 kl. 9.30: Familjeklubben i församlingshemmet.

Må 21.11 kl. 13: Minior och junior i församlingshemmet.

Ti 22.11 kl. 18: Ungdomskväll i församlingshemmet.

On 23.11 kl. 18: Kyrkokören i församlingshemmet.

MALAX

Sö 13.11 kl.10: Fars dag. Familjemässan "Vi får säga pappa" i kyrkan. Tornberg, Lax.

Må 14.11 kl. 18: Ekumenisk bön i Betel.

Sö 20.11 kl.10: Ungdomsgudstjänst i kyrkan. Norrback, Lax.

Må 21.11 kl. 10: Karacafé kl 10 i KH. Arr. Äldrerådet och Folkhälsan i Malax.

PETALAX

Sö 13.11 kl. 12: Gudstjänst i församlingshemmet. Tornberg, Lax. OBS platsen!

Ti 15.11 kl. 9.30: Familjeklubben i församlingshemmet.

Ti 15.11 kl. 13: Minior i församlingshemmet.

Ti 15.11 kl. 18: Ungdomskväll i prästgården.

On 16.11 kl. 13.30: Syföreningen i församlingshemmet.

On 16.11 kl. 16.30: Junior i församlingshemmet.

To 17.11 kl. 18.30: Kyrkokören i församlingshemmet.

Sö 20.11 kl. 12: Högmässa i församlingshemmet. Englund, Brunell. OBS platsen!

Ti 22.11 kl. 9.30: Familjeklubben i församlingshemmet.

Ti 22.11 kl. 13: Minior i församlingshemmet.

Ti 22.11 kl. 18: Tisdagshäng i prästgården, målgrupp åk. 5-6.

On 23.11 kl. 16.30: Junior i församlingshemmet.

FÖRSAMLINGSVALET 2022

Församlingsval ordnas i Korsnäs, Kristinestad och Närpes.

Se närmare i församlingarnas information!

I Bergö, Malax och Petalax förrättas valet som samlingsval.

FÖRHANDSRÖSTNING 8-12.11.2022

VALDAG 20.11.2022

tror
hoppas
älskar

Rösta som den du är.

KOLUMNEN

BJÖRN JOHANSSON

Min tro tröstade i bedrävelsen

FÖR TRETTIO år sedan var vi med om en tragisk händelse. Vi hade sett fram emot att vårt förstfödda barn skulle komma till världen, lyckan var stor, barnsäng hade införskaffats, alla förberedelser var gjorda, kläder var köpta, barnvagnen var utvald, far och morföräldrar var förväntansfulla. Plötsligt två veckor innan beräknad tid inträffade något som ställde allt på ända. Sparkar och rörelser upphörde plötsligt en morgon och vi for i ilfart till sjukhuset. Känslan av att vara ensam i världen då jag blev lämnad i ett rum i väntan på besked om vad som var fel, om något. Tillbringade jag själv tyckte var en evighet, kommer ihåg att jag bad till Gud att allt skulle vara bra, men så var tyvärr inte fallet. Vi hade förlorat vårt barn. Vad gör man då? Det finns säkert inget enkelt svar på detta men personligen vände jag mig mot Gud som jag tyckte inte hade hjälpt oss i den svåra stund vi befann oss i.

»Med tiden lär man sig leva med det inträffade, men man glömmer aldrig.«

JAG HADE sedan under en lång tid ett ansträngt förhållande till tron. Sakta vände detta och jag fick med tiden en tanke om att det kanske fanns någon mening med det inträffade. Man tror att i det läge man befinner sig i där och då så finns det inte någon väg ut, och att man är den enda som drabbats av detta, hur orättvist allt är, man funderar över vad man gjort fel för att bestraffas så. Familj och vänner blir i denna situation guld värda då man till slut orkar ta tag i alla praktiska ärenden som följer efter en sådan händelse.

Med tiden lär man sig leva med det inträffade, tillvaron blir sakta normal igen och man vågar så småningom börja leva igen. Men man glömmer aldrig.

Utan någon form av tro hade nog situationen känts ännu mer hopplös än vad den då gjorde, det skänkte trots allt en stor tröst i bedrävelsen.

Björn Johansson är arbetande pensionär.

Alla är välkomna till Pärlbandet! hälsar Gunilla Teir, Erica Norrback och Anna-Lisa Nilsson. FOTO: JEANETTE RIBACKA-BERG

Pärlbandet är gemenskap och fest

Under en Pärlbandet-samling ska man få något för hela människan: andlig vägkost, god mat och något vackert för själen.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

KRISTINESTAD Två gånger på hösten och två gånger på våren. Så ofta ordnas samlingen Pärlbandet i Kristinestads svenska församling.

– Pärlbandet är en samling för kvinnor i alla åldrar, berättar **Gunilla Teir**. Tillsammans med **Anna-Lisa Nilsson** och fem andra församlingsmedlemmar är hon engagerad i planeringsgruppen för Pärlbandet.

Vad står Pärlbandet för?

– Pärlbandet är en öppen grupp, säger Anna-Lisa Nilsson. Det är gemenskap och låga trösklar, det är inte svårt att komma med. Många tar med sina vänner.

Pärlbandet ordnas turvis i Kristinestad, Lappfjärd och Sideby. Samlingen börjar alltid klockan sju och avslutas med mässa klockan nio.

– Nästa gång den 18 november är det Sideby som står i tur. Då är det Maria Sten, som har rötterna i Kristinestad, som talar om ”Den röda tråden”, berättar Nilsson.

Vanligen samlar Pärlbandet kring 35–40 personer. De flesta som brukar delta i samlingen är pensionärer, men också yngre välkomnas varmt.

Diakon Erica Norrback kom med i Pärlbandet som ung mamma när familjen flyttade till Kristinestad, redan innan hon började jobba i församlingen. Hon kände sig genast välkommen.

»I ett pärlband ryms hur många pärlor som helst.«

– Det som gör att det är enkelt att komma till gruppen som ny är att den är så pass stor, menar hon.

– Så var det jätteskönt att få komma till dukat bord!

Dukat för fest

När Pärlbandet samlas är det viktigt att det dukas vackert och att maten är god.

– Man ska få något för hela människan: man ska få andlig vägkost, gemenskap och något vackert för själen. Det ska vara vackert dukat, och så satsar vi på något gott att äta, berättar Gunilla Teir.

Oftast hittar man sallad och paj på menyn. Till kaffet kan det bli en bit äppelkaka eller något annat sött. Medan man äter hinner man umgås och prata vid bordet.

– I och med att vi byter ort har man inte sin egen plats som det annars lätt blir, utan man väljer plats för var gång och sitter vid långborden och får prata med dem som är i närheten, konstaterar Anna-Lisa Nilsson.

I stället för kollekt ordnas det lotteri för att samla in pengar till gott ändamål.

– Människor kommer gladeligen med lotterivinster! Alla pengar som vi får in på lotteriet går till diakonins akutkassakassa, säger Gunilla Teir.

Smidigt nätverk

Gunilla Teir och Anna-Lisa Nilsson är

glada över det fina samarbetet i planeringsgruppen.

– Det har gjorts som teamwork, och det har varit jätteroligt! säger Anna-Lisa Nilsson.

– När vi har suttit och funderat har allt bara fallit på plats på något konstigt vis. Det har inte känts svårt en enda gång att få någon som håller program eller liknande. Det har bara löpt.

Gunilla Teir instämmer:

– Man har aldrig behövt känna sig utlämnad. Om en har varit borta har någon annan tagit över. Det har inte hängt på en eller två.

Varifrån kommer namnet Pärlbandet?

– Vi funderade länge på det. Motivering till namnet är att alla är pärlor, säger Gunilla Teir.

– Vi är olika gamla, olika stora, vi har olika färger. I ett pärlband ryms hur många pärlor som helst, och vid sidan av en pärla finns det en annan pärla. Det är symboliken i det hela.

PÄRLBANDET I HÖST

Nästa gång ordnas Pärlbandet 18.11 kl. 19 i Sideby kyrka. Maria Sten, som är präst och sakkunnig vid Kyrkostyrelsen, talar kring temat ”Den röda tråden”. Anmälan till Erica 040 752 3232 senast 16.11. Busstransport ordnas från Kristinestad och Lappfjärd.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Vi bara lyssnade

När Giséla Linde gick kursen Livsstegen fylldes hon av vördnad över hur mycket vi orkar med – och hur mycket kraft vi har. Hon fick också syn på att kyrkan ofta står för en mer generös blick än världen utanför.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

MARIEHAMN För några år sedan gick frilansskribenten **Giséla Linde** från Mariehamn kursen *Livsstegen – 12 steg till inre hälsa*. Det är ett format som bygger på tolvstegsrörelsen men kan tillämpas på alla livssituationer.

– Vi kände inte varandra från början, och möttes i en jämbördig cirkel. Varje träff hade ett eget tema, som maktlöshet, försoning eller överlämnande. Det låter som så stora ord att det kan kännas främmande att bara hugga tag i dem. De känns kanske inte ens aktuella för en själv. Men när associationerna sätter igång finns det något där.

Livsstegen blev en kraftfull livsinvertering.

– Varje gång berättar någon sin livsberättelse, och där fanns ju verkligen tunga grejer. Det blev så tydligt hur lite vi pratar om vår sårbarhet, hur vi inte ser att alla kämpar med sitt, allt från trauman från barndomen till tuffa relationer till känslan av att inte räcka till. Det bara syns inte på utsidan. Det väckte nästan en vördnad hos mig: Vilken livskraft vi har, vad vi sliter, vad vi orkar!

För henne själv var den stora insikten att det är möjligt att våga dela svåra saker.

– Jag tänkte att om jag tycker så mycket om de här människorna just för att de vågar dela med sig av det som är fult och jobbigt, då måste ju samma naturlag gälla också mig. De andra kommer att tycka om mig också om jag berättar sådant som är fult och jobbigt.

Vi lyssnade verkligen

En sak som hon gillade med formatet är att det är förbjudet att kommentera andras berättelser, det vill säga komma med goda råd eller dela med sig av egna liknande upplevelser.

– Det ledde till att vi verkligen lyssnade på varandra. Man skulle bara säga vad man själv hade på hjärtat. Det blev också väldigt tryggt, för då kunde ingen ha åsikter om det vi sa.

I Livsstegen tänker man sig att det finns en högre makt. Betydde kursen något för din egen Gudsrelation?

– Jag har haft ett lite knöligt förhållande till kyr-

För Giséla Linde blev kursen Livsstegen en kraftfull livsinvertering.
FOTO: HEIDI HEN-
DERSSON

kan. Ändå har jag på något sätt hamnat där igen och igen, till en början i mer ordlösa och lättillgängliga sammanhang, som retreatar – jag älskar tystnad – eller pilgrimsvandringar. Livsstegen var en del av det.

– Nu håller jag på att utbilda mig till diakon.

Hon har allt mer känt att kyrkan är en vänlig plats där människor möter människor och där det är tillåtet att vara mjuk och sårbar.

»Jag vill bidra till en plats där man får vara sårbar.«

– Jag vill vara på en sådan plats. Jag vill bidra till en sådan plats – för vi är alla både starka och svaga.

Hon tycker det är intressant att människor så ofta kopplar kyrkan till synd och stränghet.

– Min egen upplevelse är att blicken – eller nåden – är mycket mjukare och mer generös i kyrkan än i världen utanför. Den är mjukare än både min självkritik och andra människors tyckande.

Hon känner att det är det vi behöver just nu.

– Ju galnare saker som händer i världen, desto mer tänker jag att jag vill vara på en plats där människors värde är konstant och där vi ska ta hand om varandra.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Sö 13.11 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Pär Lidén, Markus Ollila.

On 16.11 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Pär Lidén, Hanna Lehtonen.

Sö 20.11 kl. 10: Gudstjänst i Pargas kyrka, Saara Maria Roto, Hanna Lehtonen. Församlingsvalets egentliga valdag med vallokal för Pargas röstningsområde i Pargas församlingshem kl. 11–20.

On 23.11 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Saara Maria Roto, Hanna Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:

On 16.11 kl. 18: Öppna dörrar med andaktsstund i Nagu kyrka, Kjell Granström, Eeva Granström.

Sö 20.11 kl. 10: Högmässa i Nagu kyrka, Kjell Granström, Robert Helin. Församlingsvalets egentliga valdag med vallokal för Nagu-Korpo röstningsområde i Nagu kyrka kl. 11–20.

Korpo kapellförsamling:

Sö 20.11 kl. 11: Högmässa i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund. Församlingsvalets egentliga valdag – Nagu-Korpo röstningsområdes vallokal i Nagu kyrka kl. 11–20.

Houtskär kapellförsamling:

Sö 20.11 kl. 10: Högmässa i Houtskär kyrka, Janette Lagerroos, Uma Söderlund. Församlingsvalets egentliga valdag med vallokal för Houtskär-Iniö röstningsområde i Houtskär kyrka kl. 11–20.

Iniö kapellförsamling:

Sö 20.11 kl. 13: Församlingsvalets båttaxi från Norrby till Houtskär. Houtskär-Iniö röstningsområdes vallokal på valdagen är i Houtskär kyrka. Anmälningar till båttaxi tas emot av kaplanen, tfn 040 312 4462.

ÅBO

fre 11.11:

– **kl 9–18:** Förhandsröstning, Regioncentralregistret, Eriksg. 3 i Åbo.

– **kl 11–18:** Förhandsröstning, Aurelia, Aurag. 18 i Åbo.

– **kl 11–13:** Förhandsröstning, Katedralskolan i Åbo, Gamla stortorget 2 i Åbo.

– **kl 16–18:** Församlingens anställda finns på plats vid förhandsröstningen, Kuppis Citymarket i Åbo.

ÅBO Konsert

Hör Graduale Aboense!

Niklas Winters arrangemang av *Graduale Aboense* tillsammans med **Henry Lowther** (UK). Musiken består av reharmonisationer av dessa verk samt av nyskriven musik av Winter. Under konserten framförs nya verk av Niklas Winter samt nyarrangerade och moderniserade stycken ur *Graduale Aboense*. Boken användes under medeltiden i Åbo domkyrka och delar av verket har bevarats till våra dagar. En *Graduale* innehåller liturgiska sånger för bruk i katolska kyrkan.

Winters egna nya kompositioner fungerar som broar mellan dessa gamla melodier. I arrangemangen har Winter använt sig av samma tonspråk samt av klanger från jazzmusiken.

Medverkande: Henry Lowther – trumpet, Niklas Winter – gitarr, Severi Pyysalo – vibrafon, Juho Laitinen – cello, Terhi Lehtovaara – sopran, Marika Kivinen – sopran, Mats Lillhannus – tenor,

Niklas Winter och Henry Lowther.

Kristoffer Malm – bas

Plats och tid: lö 12.11 kl. 20.00 i Åbo Domkyrka. Fritt inträde, programblad 10€/st till förmån för Finska Missionssällskapets katastroffond.

lör 12.11:

– **kl 9–18:** Förhandsröstning, Regioncentralregistret, Eriksg. 3 i Åbo.

– **kl 11–18:** Förhandsröstning, Aurelia, Aurag. 18 i Åbo.

– **kl 11–14:** Församlingens anställda finns på plats vid förhandsröstningen, Piispanristi Prisma, S:t Karins.

– **kl 20:** Niklas Winters arrangemang av *Graduale Aboense* & Henry Lowther (UK). Konsert i Domkyrkan. Musiken består av reharmonisationer av dessa verk samt av nyskriven musik av Winter. Fritt inträde, programblad 10€/st säljs till förmån för Finska Missionssällskapets katastroffond.

sön 13.11:

– **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Liljeström (pred), Wikstedt (lit), Eklund, Söderlund. Gudstjänstgrupp Sefanja medverkar. Barnhörna.

– **kl 13.30:** Söndagslunch, Aurelia. Kom med och fira söndagslunch med oss! Ta med en sallad, litet grönsaks-gryta, en bit bröd eller ost. Församlingen står för ris/potatis. Vi dukar fram tillsammans, äter och diskar undan tillsammans. Samtidigt delar vi liv och lär känna varandra och kanske någon för oss ny bekant. Meddela gärna Carita Eklund carita.eklund@evl.fi eller 040–3417473. Fråga om du inte vet vad som kunde behövas!

mån 14.11:

– **kl 14:** Missionskretsen, Aurelia.

– **kl 18–20:** Träff för unga vuxna, Aurelia.

tis 15.11:

– **kl 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.

– **17–18.30:** Garn & Tråd, Aurelia. Tycker du om att hand-
arbeta? Kom gärna med och sticka eller virka in lite av
livets röda tråd i arbetet som du håller på med!

– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 16.11:

– **kl 10–12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem.
Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

– **kl 13–15:** Café Orchidé, Aurelia. Polis Vesa Hanski ”Se-
niorers trygghet”.

– **kl 13.30–15.30:** Barnhålan för åk 3–6, Aurelia.

tors 17.11:

– **kl 9.30–11.45:** Familjecafé, Aurelia.

– **kl 18:** Vardagsrum – på svenska, S:t Karins kyrka. Alltid
tid för diskussion! Kvällste med tilltugg, ordnas i sam-
arbete med Marthaförbundet, Röda Korset, Folkhälsan i
S:t Karins och Åbo svenska församling.

JOMALA Dags att rösta!

Församlingsvalet 2022

Förhandsröstning **8–12.11 kl. 9–18** i Olofsgården. **11.11 kl. 14–18** och **12.11 kl. 10–17** på Maxinge.

Valdag **20.11**. Högmässa i kyrkan kl. 10, därefter finns möjlighet att rösta i Olofsgården kl. 11–20.

tvivlande troende trotsande

Rösta som den du är.

#FÖRSAMLINGSVALET

MARIEHAMN Val

tror hoppas älskar

#FÖRSAMLINGSVALET EV. LUTH. KYRKAN I FINLAND[†]

DIN MÖJLIGHET ATT PÅVERKA!

20.11

Rösta i S:t Görans församlingshem, kl. 11–20!

Mariehamns församling

lör 19.11:

- **kl 17:** Höstkonsert med Misas pianoskolas elever, Aurelia. Fritt inträde, programblad 10€/st säljs till förmån för Finska Missionssällskapets katastroffond.
- **kl 19:** Kvällsskyrka, S:t Karins kyrka. Björkgren, Söderlund. Kvällste.

sön 20.11:

- **kl 10:** Gudstjänst, Aurelia. Grahn (pred), Bäck (lit), Söderlund. Gudstjänstgrupp Rut medverkar. Barnhörna.
- **kl. 11–20:** Församlingsval, Aurelia. Vallokal för Åbo svenska församlings medlemmar.

mån 21.11:

- **kl 12–12.15:** Lunchmusik med Ensemble MMXX, Domkyrkan.
- **kl 18–20:** Träff för unga vuxna, Aurelia.

tis 22.11:

- **kl 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.
- **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 23.11:

- **kl 10–12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem. Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.
- **kl 13–15:** Café Orchidé, Aurelia. Stina Nygård "Finlandssvenska synskadeförbundet r.f."
- **kl 13:** Frukostklubben, Tårget (Slottsg. 3, Åbo). Ann-Catrin Östman "Torghandel och sociala mönster". Anmälningar senast 21.11 kl. 10 till tkurten@abo.fi eller 045-125 5880.
- **kl 13.30–15.30:** Barnhålan för åk 3–6, Aurelia.

tors 24.11:

- **kl 9.30–11.45:** Familjecafé, Aurelia.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Lör 12.11 kl. 19 Vesper

Sön 13.11 kl. 11 Högmässa

Tors 17.11 kl. 12 Sopplunch

Fre 18.11 kl. 13.30 Musikandakt: på Rönngården

Sön 20.11 kl. 10 Högmässa: Äng, Erlandsson

MARIEHAMN

FR 11.11 kl. 19.00: Konsert i S:t Görans kyrka, Kaj-Gustav Sandholm med vänner.

SÖ 13.11 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka. *

TI 15.11 kl. 19.30: Kvällsmässa i S:t Görans kyrka.

TO 17.11 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

TO 17.11 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet.

FR 18.11 kl. 14.00: Önskepsalmen i församlingshemmet.

SÖ 20.11 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans kyrka. *

SÖ 20.11 kl. 11–20: Valdag, välkommen och rösta i församlingshemmet.

TO 24.11 kl. 11.30: Lunchmässa i S:t Görans kyrka.

TO 24.11 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet.

* = Livestreaming på församlingens Facebooksida. Kyrktaxi till gudstjänst, tfn 018-19500.

NORRA ÅLANDS FÖRSAMLING

12.11 kl. 12–15 Drop in-pyssel: i Vårdö församlingshem, fika.

13.11 kl. 11 Familjegudstjänst: i Finströms kyrka. Ingrid Björkskog, Kjell Frisk, Katrin Gwardak, barnkör. Kollekt till Matbanken (torrvaror och hygienartiklar).

13.11 kl. 11 Högmässa: i Vårdö kyrka. Outi Laukkanen, Maria Sjölund. Efter mässan födelsedagsfest i församlingshemmet för alla Vårdöbor som fyllt 70, 75, 80, 85, 90 och över 90 år åren 2020–21. Anmälan till Emma Björklund, 0457-3449492.

16.11 kl. 12 Församlingslunch: i Vårdö församlingshem.

20.11 kl. 11 Högmässa: i Finströms kyrka. Jon Lindeman, John-Adam Sjölund. Församlingsval för rättas i kyrkan 11–20.

20.11 kl. 11 Högmässa: i Sunds kyrka. Ingrid Björkskog, Maria Sjölund. Efter mässan födelsedagsfest i församlingshemmet för alla Sundsbor som fyllt 70, 75, 80, 85, 90 och över 90 år åren 2020–21. Anmälan senast 15.11 till Emma Björklund, 0457-3449492.

23.11 kl. 12 Herrlunch: i Geta församlingshem.

På församlingens hemsida

norraalandsforsamling.ax, hittar du information om regelbunden gruppsverksamhet.

ECKERÖ-HAMMARLAND

S:t Lars kyrka

Uppbrottets söndag

Gudstjänst 13.11 kl 11 med Jean Banyanga och Pipsa Juslin. Kollekt: Eckerö-Hammarlands församlings diakoniarbete

S:ta Catharina kyrka

Domsöndagen

Högmässa 20.11 kl 11 med Eva Williams och Christian Juslin. Kollekt: Eckerö-Hammarlands församlings konfirmandarbete

Övrigt

Ansvarssoppa 12 november kl 12–15:

Lördagen den 12 november serveras rådjursoppa och butternutsoppa på Catharinagården i Hammarland till förmån för Gemensamt Ansvar, för 12€/portion. Soppan kokas av församlingens kalaskockar av lokala skänkta råvaror. Du kan välja att dela måltidsgemenskapen och äta tillsammans på plats eller hämta hem soppa.

Klapp & klang: torsdagar kl 10.30 i Catharinagården.

Catharina-Larskören: onsdagar kl 18.30 i Catharinagården.

Sykretsen: måndagar jämna veckor kl 12.30 i Catharinagården.

Herrlunchen: sista torsdagen i månaden kl 12.00 i Catharinagården (Hammarland), anmälan senast tisdag samma vecka till pastorskansliet tel 38387. Eckerö herrar hjärtligt välkomna med.

KOLUMNEN

BJÖRN JOHANSSON

Min tro tröstade i bedrävelsen

FÖR TRETTIO år sedan var vi med om en tragisk händelse. Vi hade sett fram emot att vårt förstfödda barn skulle komma till världen, lyckan var stor, barnsäng hade införskaffats, alla förberedelser var gjorda, kläder var köpta, barnvagnen var utvald, far och morföräldrar var förväntansfulla. Plötsligt två veckor innan beräknad tid inträffade något som ställde allt på ända. Sparkar och rörelser upphörde plötsligt en morgon och vi for i ilfart till sjukhuset. Känslan av att vara ensam i världen då jag blev lämnad i ett rum i väntan på besked om vad som var fel, om något. Tillbringade vad jag själv tyckte var en evighet, kommer ihåg att jag bad till Gud att allt skulle vara bra, men så var tyvärr inte fallet. Vi hade förlorat vårt barn. Vad gör man då? Det finns säkert inget enkelt svar på detta men personligen vände jag mig mot Gud som jag tyckte inte hade hjälpt oss i den svåra stund vi befann oss i.

»Med tiden lär man sig leva med det inträffade, men man glömmer aldrig.«

JAG HADE sedan under en lång tid ett ansträngt förhållande till tron. Sakta vände detta och jag fick med tiden en tanke om att det kanske fanns någon mening med det inträffade. Man tror att i det läge man befinner sig i där och då så finns det inte någon väg ut, och att man är den enda som drabbats av detta, hur orättvist allt är, man funderar över vad man gjort fel för att bestraffas så. Familj och vänner blir i denna situation guld värda då man till slut orkar ta tag i alla praktiska ärenden som följer efter en sådan händelse.

Med tiden lär man sig leva med det inträffade, tillvaron blir sakta normal igen och man vågar så småningom börja leva igen. Men man glömmer aldrig.

Utan någon form av tro hade nog situationen känts ännu mer hopplös än vad den då gjorde, det skänkte trots allt en stor tröst i bedrävelsen.

Björn Johansson är arbetande pensionär.

Nella Lindholm trivs både i Houtskär och med sitt nya jobb som diakon. FOTO: PRIVAT

Behoven är störst bland de äldre

Nella Lindholm läste en intervju med en diakon i Houtskär i Kyrkpressen och blev intresserad – nu har hon själv samma jobb. –Jag trivs jättebra! säger hon.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

HOUTSKÄR Det började egentligen med att Nella Lindholm bläddrade genom Kyrkpressen och läste en intervju med Jaana Rosenblad, som tidigare jobbade som tf diakon i Houtskär.

– Jag hade jobbat med Jaana vid ett äldreboende tidigare, och då såddes tanken att kanske också jag skulle kunna jobba som diakon i församlingen.

Hon pratade med Janette Lagerroos, som är kaplan i Houtskär kapellförsamling.

– Jag hade inte varit så aktiv i kyrkan tidigare, annat än i samband med högtider, så jag hade inte full koll på vad en diakon egentligen gör.

Janette beskrev diakonjobbet som väldigt flexibelt, ett jobb där man träffar människor från vaggan till graven – kyrkans eget sociala arbete.

– Tanken att hjälpa människor i alla åldrar där man ser ett behov – att göra en insats direkt – tilltalade mig.

Hon tog kontakt med kyrkoherde Sara Grönqvist, som lovade hålla henne i tankarna. I augusti avslutade hon sin mammaledighet med att börja jobba på ett äldreboende, och tre dagar senare fick hon ett samtal av Sara: ville hon bli tf diakon i Houtskär?

Trivs jättebra

När hon började för 1,5 månader sedan hade Jaana semester, och Jaana slutade efter sex arbetsdagar tillsammans, så det var bara att dimpa ner i det nya och göra sitt bästa.

– Janette hjälpte där hon kunde, men hon hade ju också mycket annat jobb. I början tänkte jag: vad ska jag fylla ka-

lendern med? Men redan nu måste jag i stället tänka på vad jag ska prioritera bort.

– Men jag trivs jättebra. Jobbet är väldigt flexibelt och varierande.

Vad började du då fylla din kalender med?

– Det var onsdagsträffar på äldreboenden varannan vecka och uppvaktningar av äldre som fyllde 75, 80, 85, 90 och varje år efter nittio. Men sedan startade jag och Janette ett familjekafé och ett handarbetskafé.

Hon har också börjat med enskilda samtal med människor som av någon orsak behöver stöd och hjälp av något slag.

– Diakonin fyller ju 150 år i år, och det firade vi med diakonigudstjänst och soppa. Det blev så mycket soppa kvar att jag körde runt med den efteråt, och då kom jag i kontakt med många.

Behoven störst hos de äldre

Nella Lindholm växte upp i Pargas. Sedan fem år tillbaka bor hon i Houtskär med sin man, som är elektriker och spannmålsbonde. Han odlar havre. De har ett barn som nu är 1,5 år, och Nel-

la Lindholm jobbar 60 procent – när hon är på jobb träder farmor in som barnvakt.

Det finns 509 personer skrivna i Houtskär, varav 412 är medlemmar i församlingen. Riktigt alla känner hon inte.

– Men min farmors morfar är född på Houtskär, så jag har en del släktingar här, även om det är på ganska långt håll.

Var tycker du behoven är störst?

– Hos de äldre. Det är kollektivtrafik ut i byarna här bara en gång i veckan, så många kan inte röra på sig så mycket som de skulle behöva för att sköta alla sina ärenden.

I höst började hon studera diakoni.

– Jag är så pass ny i det här jobbet att jag vill lära mig mer. Jag vill till exempel få bättre kunskap om självvårdande samtal och veta mer om Bibeln.

Hon säger också att hon personligen inte har så många erfarenheter av sorg – både hennes mor- och farföräldrar lever fortfarande.

– Men jag märker att man kommer långt med att lyssna och vara närvarande. Det är också roligt med hembesök – alla frågar varifrån jag är eftersom de inte känner igen mig. Men eftersom jag har rötter i Houtskär så tror jag att jag får börja ta med släktforskningen som standardutrustning, så att jag kan berätta mer!

»Man kommer långt med att lyssna.«

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Torsdag 10.11 Hanna-Maria Hakala, Vasa

Fredag 11.11 Claus Terlinden, Karis

Måndag 14.11 Sanna Ek, Närpes

Tisdag 15.11 Elina Sagne-Ollikainen, Helsingfors

Onsdag 16.11 Sixten Ekstrand, Borgå (repris från 16.11.2020)

Torsdag 17.11 Jan-Erik Lindqvist, Helsingfors

Fredag 18.11 Jan Edström, Esbo

Måndag 21.11 Sanna Ek, Närpes

Tisdag 22.11 Andreas Forsbäck, Vanda

Onsdag 23.11 Gun Geisor, Borgå

Aftonandakt kl. 19.15

Torsdag 10.11 Carita Eklund, Åbo

Fredag 11.11 Kristina Örn, Närpes

Lördag 12.11 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 13.11 Vaka. Textläsare: Anna Edgren och Hedvig Långbacka. Producent: Hedvig Långbacka (repris från 17.11.2019)

Måndag 14.11 Helena Salenius, Helsingfors (repris från 29.10.2020)

Tisdag 15.11 Markus Weckström, Ekenäs

Onsdag 16.11 Rea Anner, Helsingfors

Torsdag 17.11 Rea Anner, Helsingfors

Fredag 18.11 Rea Anner, Helsingfors

Lördag 19.11 kl.18.03 Ett ord inför helgen
Söndag 20.11 Kristus Herre över allting. Textläsare: Eva Johansson och Ingemar Johansson. Producent: Hedvig Långbacka (repris från 24.11.2019)

Måndag 21.11 Markus Weckström, Ekenäs

Tisdag 22.11 Maria Prost, Bergö

Onsdag 23.11 Maria Prost, Bergö

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 13.11 Högmässa med Ekenäsnejdens svenska församling. Litteraturfestivalen Bokkalaset i Ekenäs. Predikant: Monica Vikström-Jokela Liturg: Anders Lindström. Kantor: Inkeri Aittola.

Söndag 20.11 Gudstjänst med Salemförsamlingen i Nykarleby. Predikant: Agneta Enström. Mötesledare: Lukas Enström. Körledare: Josefina Enström. Kör: KungensBarn. Sånggrupp: Lovsångsteamet. Vittnesbörd: Ingegerd Söderlund.

MIN MISSION

– en kurs för dig som vill göra en insats

Nästa kurs hålls våren 2023 i Helsingfors.

Efter kursen kan du ansöka om volontäruppdrag utomlands.

Info och anmälan: www.finskamissionssallskapet.fi/min-mission

Anmäl dig senast 9 januari.

Fauré Requiem – körkonsert i Tyska kyrkan

Den tysk-finska körens konsert strålar ut hopp och fred. Verk av Mendelssohn, Rheinberger, Fauré.

Medverkande:

Johanna Takalo, sopran,
Juhana Kotilainen, baryton,
Pekka Suikkanen, orgel.
Kören leds av Agnes Goerke.

Lördag 12.11 kl. 19.00. Tyska kyrkan, Unionsgatan 1, Helsingfors. Biljetter 15 euro.

Stiftet fick nya medarbetare

Fören dryg vecka sedan vigdes diakon **Hanna Saarijärvi** och prästerna **Camilla Vuoristo** och **Mikael Hulten** till tjänst i Borgå domkyrka.

Camilla Vuoristo och Mikael Hulten blir präster i Kyrksläts svenska församling.

Hanna Saarijärvi jobbar som diakon i Korsholms svenska församling.

Från vänster: Hanna Saarijärvi, Camilla Vuoristo och Mikael Hulten.

(Nere till vänster): De blivande prästerna välsignas

(Till höger): Processionen efter avslutad vigningsmässa.

FOTON: LINNEA EKSTRAND

Sonen Olivers sjukdom och död har förändrat Sandra Holmgård för alltid. Ändå fortsätter livet. Till jul ska familjen få en bebis.

NÄR DET VÄRSTA DRABBAR EN SJÄLV

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Sandra Holmgård har skrivit en bok om det som för många känns som det värsta man kan drabbas av: att förlora ett barn. – Oliver var fantastisk, och jag tycker att alla familjer borde ha fått en egen Oliver. Men för egen del kan jag säga att jag aldrig kommer att repa mig helt efter hans sjukdom och död.

I bland, brukar Sandra Holmgård skoja med sin man Nicke, träder hon in på kalas som en sorts anti-lucia: en bärare av mörker. Det är inte alla som känner sig bekväma med att tala med en person som förlorat ett barn. Det är ju det värsta man tänker att en människa kunde drabbas av.

– Det är det många som sagt: det här skulle jag inte kunna tänka mig att händer mig, att förlora ett barn. Man när det drabbar en har man ju inget val.

Sandra Holmgård är aktuell med boken *Då vi bara hade nu*, en berättelse om hur hennes och hennes man Nickes förstfödda son Oliver insjuknade i IN-

CL, en obotlig sjukdom som bryter ner kroppens funktioner. Han var ett år och åtta månader när diagnosen kom, fyra och ett halvt när han dog.

Den mörkaste stunden var när diagnosen klarnade.

– Då frågade jag Gud: Varför? Men samtidigt har jag aldrig tänkt att man får ett bra liv bara för att man ber. Det som drabbar oss, det drabbar oss.

Men vissa av tröstefraserna de fick höra kunde kännas absurda. "Gud ger dig inte mer än du kan bära." Vem mäter det, vem mäter vad en människa kan bära? Om en sjukdom slutar med döden, lyckades människan bära den då?

Sandra Holmgård

Journalist vid Österbottens tidning. Bokaktuell med "Då vi bara hade nu", som precis kommit ut på Fontana Media.

Familj: Maken Nicke, sonen Oliver, som är i himlen, 2-åriga Vide och en bebis som föds till jul.

Tycker om att göra på fritiden: Vandra och skida i naturen, sticka och se på film hemma i soffan.

efteråt?" Det var jättebra att han sa det.

Hon hoppas att allt det svarta och mörka och hemska som hon aldrig beställde eller ville ha också ska föra med sig en gnutta ljus. Kanske hon som journalist blivit bättre på att möta människor. Kanske hon är bättre på att trösta andra i sorg än tidigare.

– Kanske har jag också fått en sorts tacksamhet för livet. De ljusa stunderna kan vara ganska små: bara att Vide har somnat och att vi har det skönt tillsammans, bara att vi kan gå ut och gå.

Du skriver att du är oroligare över Vide än du tror att en normalförälder skulle vara.

– Ja. Det är jättebra att Vide är ganska vild och inte har någon självbevarelsedrift, jag hinner inte vakta honom hela tiden. Men jag kan bli upprörd om jag ser någon komma körande med en moped på bara bakhjulet och utan hjälm, jag kan tänka: Hur kan en del få göra så där? Medan andra gör ingenting och ändå dör?

»Vem mäter vad en människa kan bära?«

Har din Gudsrelation förändrats efter Olivers sjukdom och död?

– På något sätt har den varit ganska stabil hela tiden. Det är mest det som folk säger när de har en egen föreställning om vad Gud tycker som kan vara tungt. Själv ser jag det som att den här världen är trasig och vi är inte i himlen än.

Hon har till exempel fått frågan: Vad tror du Gud har för mening med det här?

– Vad ska man svara på det? "Vad tror du?"

De har också fått höra att de drabbades för att de är så starka och att Oliver fick komma till rätt familj.

– Att säga så tycker jag för det första är jättefult mot Oliver, för han var helt fantastisk och jag tycker att alla familjer hade förtjänat en Oliver. Jag är jätteglad att vi fick Oliver.

Och sedan: inte har ju hon och hennes man Nicke klarat det.

– Vi fick det här och sedan fick vi leva med det och vi är fortfarande trasiga. Vi har fått både sämre och bättre sidor. Lite mer cyniska har vi kanske blivit.

När Oliver precis hade dött frågade hon en präst om vilka tankar han hade om att allt har en mening.

– Han sa att det där meningssökandet egentligen är ett ganska västerländskt påfund och inte ett kristet sätt att se på det. Då kändes det bättre för mig.

Vad kan man då göra för den som sörjer?

– Laga mat. Finnas till. Lyssna. Låta den som sörjer sätta ord också på de svåra känslorna. Det är något jag försökt göra också med den här boken. Kanske kan det hjälpa någon annan som är arg och ledsen.

I boken skriver du att du aldrig kommer att repa dig. Hur märks det?

– Ja, vi är alltid skadade. Det märks i småsaker, som i dagissamtalet vi hade om vår son Vide. De undrade varför han inte klädde sig själv när han ändå var fullt kapabel att göra det. Och jag insåg att jag ju aldrig tänkt att han kunde det, för jag hade ju klätt på Oliver.

Det är lite som att lära sig vara förälder på nytt.

– Jag var jättebra på att vara den förälder som gjorde allt, den som pressade sig, den som var 100 procent vårdande mor. Men att vara en person som kräver något av sina barn och uppfostrar dem – det känns inte som jag. Det är en ny roll.

Påverkade det dig att ni hade en begränsad tid med Oliver?

– Det gjorde det. Vi orkade kämpa för att vi visste att vår tid med Oliver var begränsad. En annan förälder, som hade ett sjukt barn som hann bli tio, sa att det är viktigt att vi tar hand om vår relation och vår ork. "Vad har ni annars kvar

Jag vill trots allt vara en i skocken

»Men vad är det vi ska lära oss? Att inte förvånas över att de stora alltjämt vill bli större?«

MIN FARMOR Viola föddes 1903 i Terjärv. Med lite tur hade jag kunnat få träffa henne. Hon skulle ha varit 74 när jag föddes, men dog långt tidigare. Jag har tänkt på henne på sistone, när jag staplat ved, när jag följt med våra kilowattimmar med ängsligt intresse, när jag tittat in i brasan på kvällen, när jag läst om krig, energikris och livsmedelsbrist.

När Viola var ung fanns det en rysk kasern i grannbyn Kronoby. När tiderna blev oroliga spred soldaterna skräck med sitt ofog. De stal egendom, skar sönder fisknät, dök objudna upp på fester, och en gång fängslade de hela frivilliga brandkåren, tillika förtäckt skyddskår. Förryskningen kom i vågor. Vissa unga män drömde om äventyr, men också om höga ideal som fosterland och försvar. En del sökte sig till jägarrörelsen i Lockstedt, däribland Terjärvbon Uno Fagnäs som senare blev general. Tänk att min farmor kunde ha suttit och berättat om allt det för mig, inte som något avlägset och diffust utan som uppväxtskildring. Jag hade knappast anat vilken aktualitet hennes berättelse skulle ha i dag. Bland annat har ofoget blivit teknologiskt.

VI SKA lära oss av historien. Så mycket har jag förstått. Men vad är det vi ska lära oss? Att inte förvånas över att de stora alltjämt vill bli större? Att inte chockas av en mäktig grannes nycker? Eller att förlita oss på Gud? Det sistnämnda låter vackert, men jag gissar att det klingar främmande och aningslöst för väldigt många i dag. Äldre personer som jag intervjuat vittnar däremot om hur gudsförtröstan fanns med som en naturlig del av vardagen under vinter- och fortsättningskriget, så där som man äter, småpratar och tvättar sig. Hur ser den förtröstan ut i dag? Alfred Backa, som finns intervjuad i detta nummer, säger att han inte tycker att man ska föra vidare en slentrianmässig tro, att det ska vara av övertygelse man ger något vidare. Jag tror jag vet precis hur han tänker, och jag anar att det är så nya generationer tänker. Vi ska få bestämma själva, om vi tror eller inte, om vi blir döpta eller inte. Varför blint följa skocken?

JAG FÖRSTÅR tanken. Ändå vill jag på något märkligt sätt fösas framåt av det där uråldriga, av ett mässande Fader vår i en gammal kyrka på en hård bänk. Allt stillnar för en stund, trots att tradition också kan rymma tusen frågor och tvivel.

På ett kulturevenemang nyligen fick jag tillsammans med mest äldre människor resa mig och sjunga Alexander Slottes "Slumrande toner". Det är lite samma grej, tänker jag: när vi står där och sjunger tillsammans uppstår ett litet rött porre i en mörk och oöverskådlig skog. Böj ditt huvud! Träd försiktigt! Helig är platsen, där fädernas hägnande andar bo.

Ulrika Hansson är redaktör på Kyrkpressen.

Nervöst att underhålla präster

Komikern och författaren **Alfred Backa** räds inte utmaningar. När han fick frågan om han vill underhålla Borgå stifts alla präster med en show blev svaret naturligtvis ja.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

Bli inte rädd nu! Så inleddes frågan när Alfred Backa vidtalades att underhålla Borgå stifts präster. 180 präster samlades till det så kallades synodalmötet i Åbo i september, en träff som återkommer vart sjätte år.

– Nog är det ju lite skrämmande att få den frågan, men samtidigt var det precis det här mötet jag hade väntat på. Ett riktigt konstigt ställe att göra humor på, säger Alfred Backa.

Han erkänner att han var otroligt nervös före showen, men mer för att inte vara tillräckligt påläst än för publiken.

– Vissa typer av publik är jag lite rädd för, att det ska bli jättedålig stämning, men jag var inte rädd den här gången. Prästerna är snälla, och de förstår mig för de vet vad det är att ställa sig inför folk. I ett inledande skämt sa jag: "Tänk er att ni skulle dra en predikan för 200 komiker!" Då tror jag det är roligare att uppträda för prästerna.

Hade prästerna humor? Och vilka typer av skämt underhöll du dem med?

– De hade verkligen humor! Till och med sådana saker jag tänkte att är för barnsliga så gick för sig. Men jag drog ett munspelssolo efter varje plump skämt, så jag vet inte helt säkert hur de gick hem, säger han.

En del av showen ägnade han åt diskussionen om offentlig och privat roll, som varit aktuell i och med debatten kring statsministerns dansande.

– Får man ta av sig prästkragen och dansa till "Han har öppnat pärlporten" utan att hamna på sociala medier?

När han kom in på bibeltolkning på scenen var han riktigt nervös. Han tillät sig att kritisera den dramaturgiska kurvan i Bibeln.

– När jag läser Bibeln och kommer förbi evangelierna och Apostlagärningarna så blir det väldigt tråkigt när Paulus börjar skriva sina brev. Plötsligt kommer en Saul och ändrar sitt namn till Paulus, vem har gett honom rätten att berätta hur det gick till vid korsfästelsen till exempel, han var ju inte med? Stryk det här, kunde man säga, gå rakt på Uppenbarelseboken i stället! Och alltid är det Första Korintherbrevet det hänvisas till i insändare om kvinnan tige i församlingen och män som ligger med andra män. Man tar aldrig till Moseboken eller Höga Visan.

Alfred Backa säger att det hela kan ses som

Alfred Backa

Komiker och författare, 34 år.

Född i Pensala, bor i Vasa med sambo, två barn och två katter.

Aktuell i höst med boken *Finland 1800-nånting*. Har tidigare gett ut två böcker.

Känd för bland annat olika scenshower, sketchserien "Kara-tv", barnboksomslag som han modifierat enligt något aktuellt tema på Instagram och mycket mer.

Det sa Jesus bra: Ingen är profet i sin hemstad.

– Jag gissar att han sa precis så, och det är så sant. Om du vill göra något kulturellt så kommer det inte att vara någon stor uppslutning kring dig på din hemort. Men när du är borta talas det antagligen gott om dig.

Humoristisk förebild: Tage Danielsson.

en intressant tankelek, inte som att han ställer sig bakom varje ord i sitt scenframträdande.

– Det är roligt att raljera lite och låta folk fundera på när jag skojar och när mina egna åsikter börjar.

Han har inte hittat något i Bibeln som han uttryckligen skulle klassa som humor.

Tror du Jesus hade fått så många följare om han varit humorlös?

– Antagligen inte. Han måste ju ha varit karismatisk. Och han håller ju långa predikningar så det måste väl ha funnits något lite lättamt ibland. Vissa liknelser var kanske också roligare då, men sedan har humorn fallit bort.

Han säger att religion ofta dyker upp i olika former i hans skämt och shower.

Varför är det så intressant med religion?

– Det har delvis med min uppväxt att göra. Mor-

Alfred Backa ångrar sällan något han sagt på scenen, för där är han "ett påhitt". FOTO: FELIX RANTCHUKOFF

gongsamlingen i skolan var religiös och religionsundervisningen präglades av: så här tänker vi i det här landet. Det gör att jag känner respekt för religionen, men som vuxen vill jag ifrågasätta också.

– Om jag promenerar genom Vasa fascinerar jag av hur många olika kyrkor det finns på ett litet område: Varför finns det så här många hus med olika åsikter om samma sak? Och det är ännu mer fascinerande när man ser på människorna som går in och ut. Jag tror det är mer fråga om vilket ställe som är trevligast eller var ens familj och kompisar håller till. Det handlar om gemenskap.

– Jag har personligen velat ha en tro, men jag har mer en fascination.

De flesta av hans vänner har lämnat kyrkan, men själv är han kvar trots sitt distanserade förhållande till den.

– Jag brukar säga att jag måste gå ner mig lite först, sedan kommer en religiös period. Mina vänner brukar fråga mig varför jag inte har gått ur. Jag svarar att det är enklare sedan efter svackan att redan vara medlem och inte behöva söka sig tillbaka.

En annan anledning till att höra till kyrkan är att den tar samhällsansvar och gör bra saker, anser han.

– Samtidigt är det lite ohederligt att vara med i ett samfund man inte är aktiv i eller bryr sig om. Men alla institutioner behöver pengar. Att döpa mina barn har jag inget intresse av, de får bestämma själva. En slentrianmässig religion ska man inte föra vidare, tycker jag. Men om man tror hårt är det kanske en annan sak.

Hur tacklar du rädslan för att misslyckas på scenen?

– Jag är jättenervös innan, det märks för att jag är mer stressad och irriterad när jag ska upp och göra något. Jag är inte så otroligt rädd för misslyckanden i sig, jag är mer rädd för att tekniken inte ska fungera.

Det finns en perfektionist i honom och det grämer honom en del om ett uppträdande inte går som tänkt.

– Det tacklar jag, liksom på andra områden i livet, genom att intala mig att det inte är så farligt.

Om han märker att ett skämt inte alls fungerar, exempelvis ett ungdomscentrerat skämt för pensionärer, så släpper han det bara.

– Vi ska inte låtsas att alla skämt är så värdefulla att de måste berättas klart.

Att vara komiker är också att göra sig sårbar, när är du som mest sårbar i tillvaron?

– Det är inte som komiker, jag är mycket mer sårbar i sociala situationer. Dem har jag aldrig varit trygg med och därför har jag blivit komiker, som en försvarsmekanism där jag vågar

När saker är svåra att greppa kan humorn ha en viktig uppgift, anser Alfred Backa. FOTO: LINNEA PORTIN

vara modig. Det är efter att jag pratat med folk som jag kan få dåligt samvete över att ha sagt fel saker, inte för vad jag sagt på scenen, för där är jag ett påhitt.

Du har skrivit en bok om Finland på 1800-talet, vad slås du av när du blickar bakåt och ser på världen som den ser ut nu?

– Nationsbyggandet på 1800-talet, hur vi blev finnar, där tänker jag: Det här är ju ett påhitt, det här finns inte på riktigt! Det är en 200 år gammal idé. Alla trodde att det var jätteviktigt att vara norrman, preuss eller finne, och efterhand berättade man för alla andra att de inte är lika bra. Om man gått en annan väg skulle vi ha kunnat bygga upp en mycket bättre värld.

– Och att Ryssland är ute och annekterar, det var samma sak då som nu. Jag förstår det inte då och inte nu, det är ett så annorlunda synsätt på världen. Varför ska man hela tiden bli större?

Sannfinländarnas agenda om att svenskan förstör finskspråkigas självbild tycker han är lite komisk när man läser om 1800-talet.

– Vi gav ju er er självbild! Vi sa: vi måste se till att finskan blir nationalspråk för att inte bli alltför påverkade av Ryssland.

»Finland var som Frankrike för en kort stund.«

Vilket år i historien skulle du vilja uppleva?

– Slutet av 1800-talet, just när konsten var som mest spännande, när det kändes som om Finland var som Frankrike en kort stund. Sedan försvann ju mycket av det när förryskningen kom igång.

– Eller 1906, när vi gav rösträtt åt alla. Det är en väldigt vacker historia hur vi byggde upp samhället med bildningens kraft, och hur vi utan våld slog oss fria från ett stort kejsardöme. Sedan började skillnaderna mellan röda och vita synas.

Finns det saker du inte skulle skämta om?

– Inte egentligen. Det mesta kan vara roligt. Men det som händer i Iran just nu, det finns ingen orsak att skämta om det, det känns inte roligt helt enkelt. Inte heller det som händer i Ukraina. Men däremot hur vi reagerar här, till exempel att försäljningen av skyddsvästar och kevlarhjälmarna ökat. Jag tänker att det antagligen är Vöråbor som köper dem.

Vad tycker du är humorns viktigaste uppgift?

– Främst att skapa lite glädje, särskilt när saker är för svåra att greppa. Det är också väldigt roligt att kunna angripa problem genom att se hur absurda de är och om det kan finnas något roligt i det.

När **Helena Rönnberg** växte upp var Gud en sträng far som krävde ständiga prestationer – och matade hennes egen perfektionism. Idag är Gud bara en sak för henne: kärlek. – När jag träffade alkoholister som förlorat allt men ändå var fyllda av frid lärde jag mig att också jag får misslyckas.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Helena Rönnberg växte upp med en skrämmande Guds bild. Hon började söndagsskolan som tvååring och den Gud hon lärde känna var sträng. – Vi hade koll på de klassiska syndakatalogerna. Avsikterna var ju goda: att skydda barnen från något destruktivt. Men det blev fel fokus.

Den tajta gemenskapen byggde i viss mån på kontroll: Går någon på bio eller dans, dricker någon alkohol?

– Jag utvecklades tidigt till en prestationsmänniska som ville vara perfekt. Jag ville vara alla till lags, men det betydde ju att jag inte fick mina egna behov tillfredsställda. Jag kunde inte ta emot kärlek och nåd själv. Jag tänkte att om jag är tillräckligt duktig, tillräckligt snäll, gör tillräckligt mycket – då är jag en duktig kristen och blir uppskattad. Kärleken blev något jag måste förtjäna.

Det fanns inga kompromisser, inga gyllene medelvägar. Det var som i sången *Allt till Jesus vill jag lämna* – tron krävde faktiskt allt.

– Jag tror den sången var en av dopsångerna när jag blev döpt som tolvåring.

I tolvårsåldern hade hon fått den uppfattningen att om hon dör och inte är döpt, då går hon förlorad.

– Så tyvärr blev också dopet en prestation: Det här måste jag göra, för annars är det kört.

Man visste ju aldrig när Jesus skulle komma tillbaka, man måste vara redo.

– Om inte någon var hemma på kvällen när jag kom hem kunde jag liksom dra efter andan av förskräckelse: har Jesus kommit och tagit de andra, medan jag är ensam kvar?

Visst kan hon föra cigaretter!

Den första vändningen i hennes Guds bild inträffade när hon var i tjugoårsåldern. Hon var på ett läger för ungdomar från olika samfund. Det fanns en ny och mjukare ton i lovsångerna.

– Jag var med på en av samlingarna, och jag hade en övernaturlig upplevelse. Jag blev överköld av Guds kärlek. Helt fantastisk! Då märkte jag att hjälp: det *här* är Gud. Egentligen hade jag mitt första möte med Gud då.

En annan sak hon minns från tiden efter sitt Gudsmöte: Hon skulle besöka en person på en sluten avdelning på psyket, och personen hade bett om cigaretter.

– Då tänkte jag: jag är ju kristen, inte för jag cigaretter till någon. Och sedan blev jag plötsligt övertygad: visst gör jag ju det! Det gick emot allt jag lärt mig. Jag förstod att det här är kärlekens bud, och det går helt emot syndakatalogen.

Så småningom insåg hon att hon blivit ma-

»Jag förstod att det här är kärlekens bud, och det går helt emot syndakatalogen.«

tad med en viss tro i hela sitt liv, och nu ville hon mata sig själv. När hon var trettio började hon studera teologi.

– Särskilt på dogmatiklektionerna sög jag i mig allt om nåd. Jag tänkte: Så fantastiskt! Man får bara vara människa. Men det blev ju också en stor kris, en krock mellan två starka kulturer.

Hon började besöka Brommadialogen i Sverige, och kom den vägen i kontakt med tolvstegsrörelsen. Visst hade hon mött förvandlade alkoholister förr. De vittnade om hur de hittat Jesus, men ofta föll de tillbaka i missbruk.

– De hade ju bara bytt ut ett beroende mot ett annat.

De som förlorat allt

Hon blev oerhört fascinerad av de tolvstegsmänniskor hon kom i kontakt med. De berättade så rakt och ärligt om hemska saker, medan hon fått lära sig att man bara skulle berätta

om det som var trevligt, det destruktiva skulle man trycka undan.

– Jag tror att det var Harry Månsus som sa att det är så viktigt att låta det mörka vara mörkt, för annars kan ju inte ljuset komma in heller. När jag fattade det började min resa och jag började själv våga dela av mitt liv. Det som jag var rädd för, alla mina sår. Då kom också nåden in i mitt liv.

Så på sätt och vis var hon tillbaka i sin dopsång, och lämnade över allt till Jesus. Men det var en annan sorts lämnande.

– Det var att överlämna sig till fullständig kärlek, medan det tidigare var att överlämna sig till någon som ville hålla koll på mig och som på ett destruktivt sätt krävde allt. Nu föll jag in i nådens armar.

När hon mötte alkoholister i grupperna undrade hon över hur de kunde ha sådan frid, trots att de haft ett så förfärligt liv.

– De hade ju förstört allt. Alla sina relationer,

OM ATT FALLA I NÅDENS FAMN

De tolv livsstegen

Helena Rönnberg är kaplan i Sibbo svenska församling och leder där tolvstegsgruppen ”Steg för livet”, där man inte behöver ha något särskilt beroende. De använder Eva Stibes bok ”12 steg åter till livet”.

De tolv stegen lånade och anpassade från AA:

- 1. Vi** erkänner att vi är maktlösa inför våra ohållbara livsmönster.
- 2. Vi** börjar tro att en Kraft, starkare än vår egen, kan göra oss hela igen.
- 3. Vi** är villiga att lämna vår vilja och våra liv till Gud – så som vi själva uppfattar Gud.
- 4. Vi** gör en grundlig och ärlig självrannsakan.
- 5. Vi** berättar för Gud, oss själva och en medmänniska om alla våra svagheter och brister och innebörden i dem.
- 6. Vi** är helt och hållet beredda att låta Gud avlägsna alla våra svagheter och brister.
- 7. Vi** ber ödmjukt Gud avlägsna alla våra svagheter och brister.
- 8. Vi** gör upp en förteckning över de personer vi har gjort illa och gör oss villiga att gottgöra dem.
- 9. Vi** gottgör dessa människor så långt det är oss möjligt, utan att skada dem, oss själva eller andra.
- 10. Vi** fortsätter vår självrannsakan och erkänner genast när vi har fel.
- 11. Vi** försöker genom bön och meditation förbättra vår medvetna kontakt med Gud, varvid vi endast ber om Guds vilja med oss och kraft att utföra den.
- 12. När** vi genom dessa steg har haft ett andligt uppvaknande, försöker vi föra detta budskap vidare till andra och använda dessa principer i våra liv.

Begreppsförklaringar:

Jesu återkomst (i detta sammanhang): En föreställning om att Jesus kommer tillbaka två gånger, den första gången blir de goda kristna ”uppräckta” till himlen, medan resten lever kvar i en värld i upplösningstillstånd och väntar på Jesus andra återkomst.

Dogmatik: En systematisk framställning av läran i ett kristet samfund.

Tolvstegsrörelsen: Ett andligt program mot beroende och tvångsmässiga beteenden som bygger på principer ur Anonyma Alkoholisters (AA) tolv steg och tolv traditioner.

Andens frukter: kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trofasthet, ödmjukhet och självbehärskning (ur Galaterbrevet 5:22).

hela sin egendom, alla sina arbetsplatser. Och nu bara sprang de omkring och hjälpte sina olycksbröder och -sysstrar, fulla av frid.

Tolvstegsrörelsen lärde henne att hon får misslyckas, men då tar hon ansvar för det. Hon grämer sig inte över det utan går vidare.

– Att lära sig förlåta är jättesvårt för mig som krävt så mycket av mig själv, så mycket perfektion. Det blir lätt så att man kräver att också andra ska vara perfekta. Men ju mer nåd jag har med mig själv, desto bättre ser jag andras problem och de ryggsäckar de bär på. Här är vi alla syndare på samma väg.

Hon märker att ju äldre hon blir, desto mindre förstår hon sig på Gud.

– Jag brukar undra att finns det något positivt ändå i det destruktiva och ledsamma, i sorg och förluster? Fanns där ändå någonting där Guds goda vilja syns? Jag väntar inte längre att Gud ska vara den här himmelska julgubben som bara ger de trevliga presenterna. Jag tänker inte hel-

ler att om något ont sker är det fel på mig eller fel på Gud. Jag försöker bara leva en dag i taget.

Hon har en syster som dog i cancer när hon bara var 46 år.

– Hennes kamp var fruktansvärd. Då ropade jag till Gud: Nu får du nog förklara dig! Sedan sörjde jag väldigt mycket. Men när du skriker ut det som är hemskt och fult och jobbigt, så kommer det på något sätt – åtminstone för mig – en frid över det. Jag började se en helt ny mening i det som skett, och jag såg att min syster fick förenas med nådens Gud.

För sig själv har hon satt ribban lågt: hon försöker göra en bra sak för en medmänniska varje dag, det får räcka. Kanske skickar hon ett sms till någon, ringer ett samtal, eller säger något vänligt till kassan i butiken.

– Jag försöker sprida Andens frukter. Det är också något jag bett om att få växa i. Jag vill ha ett liv där jag lever och inte bara överlever. Om morgnarna brukar jag be om att få

»Alla behöver de här grupperna men ingen vill egentligen vara med.«

gå i de gärningar som Gud förberett.

För henne handlar ett kristet liv också om att leva med maktlöshet.

– Det är grundregeln i tolvstegsprogrammet: att man ska inse att man är maktlös. De är ju inte så populära de här grupperna. Alla behöver dem men ingen vill egentligen vara med. Då måste du medge att du inte klarar av livet på egen hand. Det handlar inte om att bli ett offer eller hjälplös, utan om att få hjälp att se vad du kan göra och vad du inte kan. Som i sinnesbönen: ”Gud, ge mig sinnesro att acceptera det jag inte kan förändra, mod att förändra det jag kan och förstånd att inse skillnaden.” En av de visaste böner jag hört.

– Försöker en alkoholist vara nykter resten av sitt liv så går det två minuter och så sitter hen på en bar. Det handlar bara om den här dagen. Och när det är riktigt svårt handlar det bara om att klara en timme i taget. Då måste man söka sig till andra och säga: hjälp, hjälp.

FÖRSAMLINGSVALET

FÖRHANDSRÖSTNING 8-12.11.2022

VALDAG SÖNDAG 20.11.2022 kl. 16.00 – 18.00

Mitt namn är Mikael Fredman och jag kandiderar i församlingsvalet för Korsholms svenska församling.

Jag är född i Vasa men har bott i Korsholm, Smedsby i över 40 år. Till min familj hör fru Sirpa, mina två vuxna flickor och Labradorhunden Urmäs.

För närvarande sitter jag i Korsholms kommunfullmäktige, i kommunstyrelsen och i dess koncernsektion. Jag har lång erfarenhet som företagare där jag arbetat med ledande uppgifter inom sjukvården samt haft åtskilliga förtroendeuppdrag både lokalt och nationellt.

Jag hoppas att min erfarenhet och min breda kunskap kan komma till stor nytta som förtroendevald i både Kyrkofullmäktige och i Församlingsrådet.

www.mikaelfredman.fi
församlingsvalet.fi/valkompassen

Mikael Fredman

KYRKOFULLMÄKTIGE

5

RÖSTA SOM DEN DU ÄR.

FÖRSAMLINGSRÅDET

17

KUNGÖRELSE BERGÖ OCH PETALAX FÖRSAMLINGAR

Denna kungörelse gäller på Petalax församlings gravgård och Bergö församlings gravgård belägna gravar, vilkas skötsel väsentligt försumrats eller vilkas gravrättsinnehavare eller deras vistelseort församlingen inte har fått kännedom om.

Dessa gravar har inte istandsatts inom utsatt tid, trots församlingsrådets uppmaning därtill, vilket har tillkännagetts genom att gravarna märkts ut under sommaren 2020 och genom kungörelse i dagstidningarna 30.9.2020. Därför har organisationskommissionen för den nya församling som från och med årsskiftet bildas av nuvarande Bergö, Malax och Petalax församlingar vid sitt möte den 18.10.2022 beslutat att förklara gravrätten till gravarna i fråga förverkad och att gravarna återgår i församlingens besittning. Beslutet ålägger eventuella gravrättsinnehavare att avlägsna gravstenar, kors eller andra anordningar och föremål från gravarna senast den 30.6.2023. Om inte övergår de nämnda föremålen i församlingens ägo.

En förteckning över de ovannämnda gravarna finns till påseende vid pastorskansliet i Petalax (Thorshagavägen 3), tel. 050 583 5753.

Petalax, 18.10.2022.
Organisationskommissionen

LOJO FÖRSAMLING

KUNGÖRELSE OM FÖRSAMLINGSVAL

I Lojo församling förrättas församlingsval 20.11.2022. I valet utses 33 medlemmar till kyrkofullmäktige till församlingsrådet för en fyraårsperiod som börjar vid ingången av 2023.

Valet förrättas 20.11.2022 vid följande röstningsställen i församlingens röstningsområden:

Röstningsområde Lojo stamförsamling, Lastenkappeli Pikku-Lauri, Sibeliustgatan 2, 08100 Lojo, kl. 11.00–20.00

Röstningsområde Karislojo, Karislojo församlingshus, Keskustie 30, 09120 Karislojo, kl. 11.00–20.00

Röstningsområde Nummi, Nummi församlingsbyrå, Rauhanpolku 8, 09810 Nummi, kl. 11.00–20.00

Röstningsområde Pusula, Pusula kyrka, Marttilantie 1, 03850 Pusula, kl. 11.00–20.00

Röstningsområde Sammatti, Sammatti församlingshus, Pappilantie 1, 09220 Sammatti, kl. 11.00–20.00

Inget röstningsområde, Lastenkappeli Pikku-Lauri, Sibeliustgatan 2, 08100 Lojo, kl. 11.00–20.00.

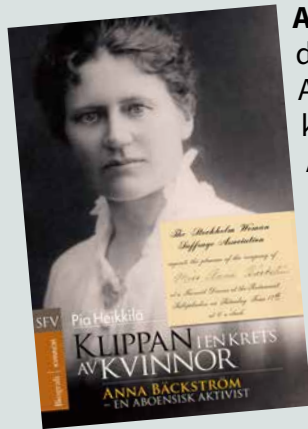
En röstberättigad medlem av församlingen som 15.8.2022 registrerats som närvarande medlem och senast 20.11.2022 fyller 16 år får rösta vid röstningsstället i sitt eget röstningsområde.

Information om församlingsvalet och röstningsställena finns också på församlingens webbsida på adressen www.lohjanseurakunta.fi och på webbplatsen församlingsvalet.fi.

Lojo 3.10.2022

För valnämnden i Lojo församling
Ordförande Antti Pihakari

Klippan i en krets av kvinnor: Anna Bäckström – en aboensisk aktivist

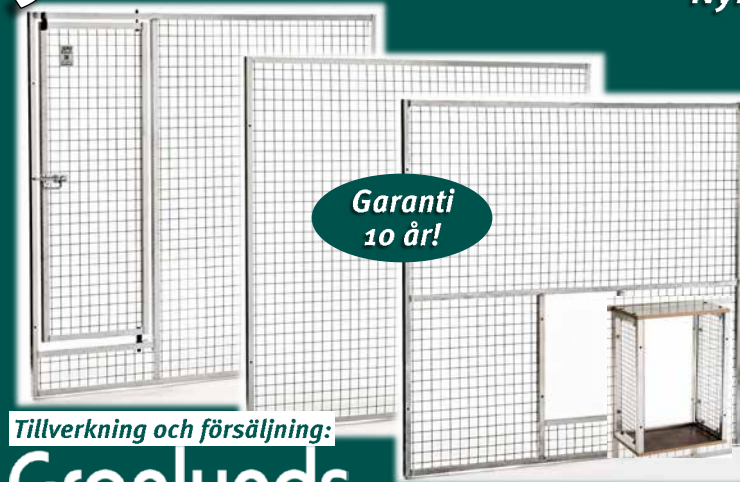
Anna Bäckström (1875–1943) var en spindel i nätet i det svenska Åbo, och kring återuppbyggandet av Åbo Akademi år 1918. Hon var föreningsaktiv och drivkraft bland kvinnorna inom kvinnosaksföreningen Åbounionen. Hon bröt mönster och gifte sig aldrig – för att kunna verka aktivt i yrkeslivet. Hon drog i många trådar och skötte affärer bland professorer, rektorer, gårdskarlar och springpojkar. Hennes liv under de mest dramatiska perioderna i Finlands historia finns lyckligtvis bevarat i närmare två tusen brev, som **Pia Heikkilä** använt som utgångspunkt för sin biografi.

Du kan läsa mer om, beställa och betala för över 20 SFV-biografier över finlandssvenskar som inte får glömmas bort, på **www.boklund.fi** Eller ring: 044-3788 363. Fråga även i välsorterade bokhandlar

JEPO Koiratarhat Hundhagar

**Pålitlig hundhage,
lokalproducerad i
Nykarleby sedan
1988!**

**Garanti
10 år!**

**Även mått-
beställda
element!**

**Beställ behändigt
i webbutiken!**

Tillverkning och försäljning:

Granlunds

Munsala 06-7641033 www.granlunds.com

Timanttilisahaas – Timanttiporaus – Betonghåltagning
Tilaukset/Beställningar: 0406573320

SBS Team Ab - Info@sbsteam.fi
+358503380730
Ytterresv. 313 - Ytterresse - 68810

TRELLEBORG TÄTNINGAR
för dörrar – fönster...

GUMMI-JÄRVINEN AB
Remmar, remskivor, slangar, O-ringar, stefa-tätningar, mannhjul, lyftbälten, tejp.
Tegelbruksgatan 47, 65100 Vasa, 06-317 4044, 317 2629, fax 06-312 6288
www.kumi-jarvinen.com

LOCUS

**STOR EFTERFRÅGAN
PÅ HYRESLÄGENHETER**

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fel!
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Visste du att vi också tar
emot försäljningsuppdrag.
Försäljningen sköter vi alltid
finkänsligt och smidigt.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A] tel. (09) 17 17 44
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors www.locus.fi

KOMMANDE RESOR:

30.3. – 3.4. Resa till världscupfinal i backhoppning, Planica
27.4. – 6.5. Cykelläger på Mallorca
29.6. – 6.7. Vandringsdag i Val di Fiemme, norra Italien
Flyg till Venedig t/r med Finnair och
5 vandringsdagar i vackra Dolomiten
31.8. – 7.9. Vandringsdag i Slovenien
Flyg med Finnair till Venedig t/r och
5 vandringsdagar i Kranjska Gora-området

ANMÄLNINGAR OCH YTTRELIGARE INFORMATION:

myynti@kokkolanmatkatoimisto.fi
www.kokkolanmatkatoimisto.fi

**Kokkolan Matkatoimisto
Karleby Resebyrå**

Fabriksg. 8, 67100 Karleby. Tfn (06) 823 8300.

**Med oss är
människan
i fokus**

Med erfarenhet, professionalitet och passion erbjuder vi

- Coaching (chef & medarbetare, team)
- Konflikthantering
- Internationell Coachutbildning (ICF)
- Ledarskap
- Teambuilding
- Mentorcoaching
- Workshops
- Transkribering & översättning (svenska, finska, engelska, franska)

Vi jobbar främst på svenska, finska och engelska

Tillsammans mot ditt mål!
Christine Suvanto (MCC) & Tom Suvanto (PCC)

Positive Solutions FOR BUSINESS & LIFE
CoachCompanion We change the world
corestrengths

www.positivesolutions.fi info@positivesolutions.fi Tom: 050 381 4737 Christine: 045 847 0443

esse elektro-kraft
www.eekab.fi

Har du antikviteter, arvegods, värdelösöre?

- Låt oss sköta försäljningen
- Vi köper även och betalar kontant
- Betjäning på svenska

AB GAMLA KARLEBY AUKTIONSKAMMARE
Folkskolegatan 1, Karleby
Mäklare Raul Pohjonen 044 913 8284

En del av våra kommande resor

Dagsresa till Umeå	3.12
Släktbussen	21-23.12 & 27-29.12
Showkryssning till Stockholm	14-16.1
Jill Johnson på Cirkus, Stockholm	3-5.2
Uppläp Portvindalen med Glenn Sundstedt	26.2-4.3
Holland med Keukenhof och Blomstertåget	19-27.4

Mer info om alla våra resor på hemsidan!

INGSVA www.ingsva.fi
RESOR • MATKAT info@ingsva.fi
Tel.nr. 020 7434520

WIKRO Marin **WASA POWER CENTER**

Räntekampanj
0%
6 månaders räntefri betalningstid på begagnade båtpaket.
Handpeng 20 %
Äganderätten övergår när full betalning är gjord.

Höstpriser på bytesobjekt!
Räntekampanjen fortsätter i november!

WIKRO RÄNTA

Vagnmakarevägen 10 68600 JAKOBSTAD
marin@wikromarin.fi
www.wikromarin.fi

Mjöltnaregatan 20 65100 VASA
info@wasapowercenter.fi
www.wasapowercenter.fi

Resor på svenska

Julmarknader
2-4.12 eller 3-6.12 **Tallinn**
3-4.12 **Umeå/Gammlia**
3-6.12 **Riga**

Julresor
20.12-4.1 Almuñécar
Fira jul och nyår i Spanien
20-26.12 Pärnu
Byt julstök, matlagning och måsten till avslappnande dagar på Spa i Pärnu!

Julkonserter i Umeå
26-27.11 **Christmas Night**
med Jessica Andersson, John Lundvik, Linda Pritchard och Bruno Mitsogiannis
16-17.12 **Rock N Roll**
Christmas med The Boppers, Brolle och Nanne

Show & teaterresa till Stockholm
5-8.1 Bodyguard musikalen
Från Helsingfors med Silja Line
Abba och Queen shower ombord.
Vi bor på centralt hotell

Almuñécar
Flyg med Finnair från Vasa/Helsingfors till Spanska solkusten,
19.3-7.4 - 20 dagars resa
26.3-7.4 - 13 dagars resa
Estoril i Portugal
11-23.3 - 13 dagars resa
Gardasjön
12-18.4 Norditaliens vackra turkosa juvel
Oravais Trafik
oravaistrafik.fi
06 318 4000 må-fre 9-16

ANNONSERA I

KP
KYRKPRESSEN

BOKNINGAR:
040 144 6200

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Önskas hyra!
Mångårig hyresgäst i den
Västnyländska skärgården.
Önskar hyra sommarstuga
vid havet, gärna bilväg.
Tel. 0500-505202, Linnell

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården
erbjuder förmånliga
pensionärsbostäder.
(cirka 30 m²) i Nordsjö,
Hfors. Ej serviceboende.
Tel. 050 555 0477
Tis-To kl. 10-12.

Uthyrer ljus fiffig tvåa (30
m²) i Helsingfors,
Idrottsgatan 36 A. Prima
läge och utsikt (5 vån.).
Tel. 040 504 4446 Anders

ETTA 1r+kv+kr+balkong i
centrala Åbo (Eriksgatan),
lugnt och trivsamt
husbolag i omedelbar
närhet till tjänster. tel
0400720097 epost
ostman.gerd@gmail.com

Studerande söker
rumskompis till en tvåa
nära Åbo centrum.
Hyra: 398 €/mån, inklusive
vatten och el.
Tel: 0500172922

Din marknadsannons lämnar
du enklast in via vårt webb-
verktyg som finns på
www.kyrkpressen.fi.
Priset är 4,50€ per rad.
För annonser som lämnas in
per telefon på nummer
040 831 6614 (ej sms)
eller via epost till adressen
annons@kyrkpressen.fi
tillkommer en service-
kostnad på 5€.

Lämna in din
hyresannons
via webben

KYRKPRESEN.FI

Och spara 5 euro
i serviceavgift!

KP
KYRKPRESEN

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.arnasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

*Vad varje nära anhörig
borde veta?*

Fritt informationspaket samt kostnadskalkyl hos oss

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ

Esbo centrum | Esboplaten 7

Tel (09) 7002 4828 | info@espoonhautaustoimisto.fi

www.espoonhautaus.fi

SVENSKASTUDIER

20 lekt. närstudier per vecka
i svenska och samhällslära

Flexibla startdatum under läsåret 2022-2023.
Kursplats: Söff, Vasavägen 764, 64220 Yttermark

För mer information och ansökan:
vuxeninstitutet.narpes.fi
tel. 06-2249280
vuxeninstitutet@narpes.fi

Bo hemma på Folkhälsan

Hos oss kan du bo som hemma också när hälsan
sätter stopp för att bo ensam. Du får just den hjälp
du behöver när du behöver den. Kontakta oss gärna,
så berättar vi mer.

Blomsterfonden, Helsingfors 044 333 1628

Brummerska hemmet, Helsingfors 040 749 4194

Kristinagården, Helsingfors 050 575 8899

Seniorhemmet, Helsingfors 050 400 2078

Silviahemmet, Helsingfors 044 722 4567

Grupphem, Vanda 050 330 5237

Villa Rosa, Raseborg 044 788 6041

Gemenskapsboende i Seniors, Raseborg 044 788 6041

Gemenskapsboende i Åbo 044 788 6312

Förutom enheter med vård och omsorg dygnet
runt har vi lägenheter där du kan bo självständigt.
www.folkhalsan.fi/bo

Bo hemma på
Folkhälsan

**Kunde man tänka sig en mera inbjudande
idyll att tillbringa sin ålderdom i, knappast.**

Mera information om Hedvig Sofiahemmet får du av
hemmets föreståndare Johanna Börman-Långström
eller disponent Björn Sundqvist (tel 0400 444 393)

En Julsaga

av Charles Dickens
Dramatisering Patrick Barlow

**PREMIÄR 12.11.2022 ENSI-ILTA
SUOMENKIELINEN TEKSTITYS**

ÅBO
SVENSKA
TEATER

ABOSVENSKATEATER.FI
02-277 73 77
LIPPU.FI

Du har
väl inte
missat ...

att du hittar
det lokala
materialet
från alla
regioner i
Svenskfinland
på vår webb?

www.
kyrk-
pressen.
fi/lokalt

KP
KYRKPRESSEN

KYRKAN I HELSINGFORS

Besittningsrätten till vissa gravplatser

på Helsingfors kyrkliga samfällighets begravningsplatser (Sandudd, Furumo, Brändö, Malm, Månsas och Östersundom) löper ut vid utgången av år 2023. Eftersom kontaktuppgifterna till gravrättsinnehavarna och de anhöriga delvis inte uppdaterats kan vi inte nå dem alla per brev. Därför har följande meddelande fästs på alla de gravar vars besittningsrätt löper ut:

KUNGÖRELSE

Rätten till denna grav går enligt avtalet ut den 31 december 2023. Om gravrättsinnehavaren vill förlänga gravrätten kan han ingå ett nytt avtal med gravtjänst för Helsingfors kyrkliga samfällighet, adress: Tredje linjen 22 B, 00530 Helsingfors, tfn. 09 2340 6001, e-post: helsinki.hautapalvelut@evl.fi. Om avtalet inte förnyas, återgår graven och minnesvården i Helsingfors kyrkliga samfällighets ägo. Om ni vill, kan ni i så fall avlägsna gravvården före den 30 juni 2024.

Helsingfors kyrkliga samfällighet

LEDIGA TJÄNSTER

PORVOON SEURAKUNTAYHTYMÄ
BORGÅ KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET

Borgå kyrkliga samfällighet anställer en

PERSONALCHEF

Skicka din ansökan senast 30.11.2022.

Mer information och ansökan
borgaforsamlingar.fi/lediga-jobb

BORGÅ SVENSKA
DOMKYRKOFÖRSAMLING

Kom till Borgå och jobba i församlingen!

Vi lediganslår en tjänst som

UNGDOMSARBETSLEDARE

Närmare information: domkyrkan.fi.
Ansökan riktas **senast 25.11.2022** till Församlingsrådet i
Borgå svenska domkyrkoförsamling, PB 140, 06101 Borgå.

Välkommen till vårt team!

www.domkyrkan.fi

DEN Sjungande JULGRANEN 2022

Lördag	Söndag
17.12	18.12
kl. 19	kl. 18

Plats
Korsholms
Kulturhus
Skolvägen 1
Smedsby

Biljetter
Vuxna 8 / 5 €
Familjebiljett 20 €
Barn u 8 år gratis

Bokning
046 897 7775
kansli@fkf.fi

A r r : F r i a K r i s t l i g a F o l k h ö g s k o l a n

BOKHÖST!

SANDRA HOLMGÅRD

Då vi bara hade nu

Det här är berättelsen om hur det är att vara en mamma som får veta att hon kommer att förlora det käraste hon har.

Sandra Holmgårds och hennes mans förstfödda son Oliver var drygt ett år när han insjuknade i INCL, en obotlig sjukdom som bryter ner kroppens funktioner. Oliver blev bara fyra och ett halvt. Hans sjukdom hann prägla familjens liv i tre år. Trots sjukdomen var hans liv ett gott liv, fyllt av kärlek. Utan ord förändrade han dem omkring honom.

Det här är berättelsen om Oliver.

Fontana Media, hft. 24,90

RELEASEFEST I JAKOBSTAD

Välkommen på release
för Sandra Holmgårds
nyutkomna bok!

Ulrika Hansson intervjuar
författaren.

Måndag 14.11 kl. 18,
Jakobstads stadsbibliotek.

Litterär högmässa i Ekenäs

Monica Vikström-Jokela predikar i
den litterära högmässan under Ekenäs
bokkalas.

Söndag 13.11 kl. 10, Ekenäs kyrka.
Gudstjänsten sänds i radio samma dag
kl. 14.05.

Dagens Lösen 2023

Goda ord för året som kommer! Den
lilla boken har bibelord och böner för
varje dag.

Fontana Media, hft. 10,90

tfn 040 831 5897 • www.fontanamedia.fi
Södra kajen 8, 00130 Helsingfors

Fontana Media

**Vinn
present-
kort!**

TILL NYA PRENUMERANTER som betalar
nästa års prenumeration redan i höst:

**KURIREN GRATIS
RESTEN AV 2022!**

TILL SAMMA FÖRMÅNLIGA PRIS

kuriren
KNUTPUNKT FÖR SVENSKFINLAND I 60 ÅR

89€

Erbjudandet gäller ej de
som redan har en aktiv
prenumeration
på Kuriren.

Prenumerera och delta i utlottningen!

Nu har du möjlighet att vinna ett presentkort à 100 euro till någon
av S-gruppens butiker. Sänd in kupongen senast 30.11.2022.

JA TACK!

- ☒ JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN
- ☐ För resten av 2022 och hela 2023 för 89 € (inom Norden).
- ☐ Fem (5) provnummer för endast 26,50 €.
- ☐ Ett halvt år för endast 46,50 €.

- ☒ JAG DELTAR I KURIRENS UTLOTTNING AV
PRESENTKORTET TILL NÅGON AV S-GRUPPENS BUTIKER.

SÄND KURIREN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

SÄND RÄKNINGEN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

☐ Nej tack, jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utlottningen av presentkortet
till någon av S-gruppens butiker. Jag returnerar beställningsblanketten försedd med frimärke. Var
snäll och stryk över den färdigtryckta adressen på kupongen och skriv: Kuriren, PB 12, 65101 VASA.

Erbjudandet gäller till 30.11.2022

Kan sändas
ofrankerat
inom Norden
Kuriren betalar
portot

kuriren

PB 12
SVARSFÖRSÄNDELSE
KOD 5005430
65103 VASA